

Praktische gids voor bewijs- en risicobeoordeling

Praktische gids voor bewijs- en risicobeoordeling

Januari 2024

Het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) is op 19 januari 2022 omgedoopt tot Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA). Alle verwijzingen naar het EASO, EASO-producten en EASO-instanties gelden als verwijzingen naar het EUAA.

Manuscript voltooid in december 2023

Tweede editie (grondig herzien en bijgewerkt)

Het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) of personen die namens het EUAA optreden, zijn niet aansprakelijk voor het gebruik dat eventueel van de volgende informatie wordt gemaakt.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2026

Print	ISBN 978-92-9403-527-1	doi: 10.2847/969836	BZ-05-22-041-NL-C
PDF	ISBN 978-92-9403-505-9	doi: 10.2847/88378	BZ-05-22-041-NL-N

© Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA), 2026

Omslagfoto eskay lim © stock.adobe.com

Overname met bronvermelding toegestaan. Voor het gebruik of de reproductie van onderdelen die niet het eigendom zijn van het EUAA, kan het nodig zijn rechtstreeks om toestemming van de respectieve houders van het recht te verzoeken.

Over de gids

Waarom deze gids? De *Praktische gids voor bewijs- en risicobeoordeling* van het EUAA is bedoeld als leidraad voor hoor- en beslisambtenaren in asielzaken in de hele EU en daarbuiten in hun dagelijkse werkzaamheden. De gids is opgesteld volgens de relevante wettelijke vereisten en biedt tegelijkertijd een praktische aanpak. De gids omvat een praktische checklist en een stroomschema om de hoor- en beslisambtenaren in asielzaken te ondersteunen bij hun motivering. Tevens is er extra uitleg beschikbaar over de gebruikte concepten alsmede interactieve links waarmee u kunt navigeren tussen de verschillende afdelingen in de digitale versie van de gids. Met de gids wordt tegemoetgekomen aan de behoefte om de gemeenschappelijke normen om te zetten in een gemeenschappelijke aanpak van de tenuitvoerlegging ervan. Ook wordt tegemoetgekomen aan de algemene doelstelling van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel om gelijksoortige zaken gelijk te behandelen.

Hoe is deze gids tot stand gekomen? Deze gids is opgesteld door deskundigen uit de gehele EU, met waardevolle bijdragen van de Europese Commissie, de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen en de Europese Raad voor vluchtelingen en ballingen ⁽¹⁾. De ontwikkeling van de gids is door het EUAA gefaciliteerd en gecoördineerd. Voordat de laatste hand aan de gids werd gelegd, zijn via het EUAA-netwerk voor asielprocedures alle EU-lidstaten en geassocieerde landen geraadpleegd. We willen onze dank uitspreken aan de leden van de werkgroep die deze gids hebben opgesteld: de heer Sander Kalwij, mevrouw Pavlina Kolokonte, de heer Jochen Thiel, mevrouw Dorien Wijnendaele en mevrouw Line Zahl Kvakland.

Wat is er veranderd in deze bijgewerkte versie? Deze gids is een bijgewerkte versie van een oudere praktische gids voor bewijsbeoordeling ⁽²⁾. De gids geeft meer gedetailleerde richtsnoeren voor de drie stappen van het bewijs- en risicobeoordelingsproces, in het bijzonder de vaststelling en formulering van de materiële feiten in stap 1, de verstorende factoren in stap 2 en de risicobeoordeling in stap 3. Bovendien is de praktische aanpak van de gids versterkt door een stroomschema van het beoordelingsproces, concrete voorbeelden van de belangrijkste concepten en tabellen voor verdere begeleiding en tips. Er zijn hyperlinks toegevoegd, zodat de gebruiker eenvoudig kan navigeren tussen de verschillende onderdelen en instrumenten, en de gezochte informatie snel en gemakkelijk kan bereiken.

Voor wie is deze gids bedoeld? Deze gids is in eerste instantie bedoeld voor hoor- en beslisambtenaren in asielzaken, gespreksvoerders en beleidsmakers van de nationale beslissingsautoriteiten. Daarnaast is dit instrument nuttig voor kwaliteitsbeoordelaars en juridisch adviseurs, evenals voor iedereen die werkzaam of betrokken is op het gebied van internationale bescherming in de EU-context.

Hoe moet deze gids worden gebruikt? Deze gids is zo ingericht dat de gebruiker de inhoud ervan naar behoefte kan raadplegen. De gids bevat een interactief gedetailleerd

⁽¹⁾ De definitieve gids weerspiegelt niet noodzakelijkerwijs de standpunten van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen.

⁽²⁾ Deze gids is een bijgewerkte versie en komt in de plaats van de *Praktische gids voor bewijsbeoordeling* van het EASO van maart 2015.

stroomschema van de driestappenmethode van de bewijs- en risicobeoordeling en een interactieve checklist van de te volgen stappen. Het centrale, beschrijvende deel van de gids bevat de uitleg over de methode en de gebruikte concepten, geïllustreerd met voorbeelden.

Hoe verhoudt deze gids zich tot nationale wetgeving en de praktijk? Dit is een instrument voor zachte convergentie. Het is niet wettelijk bindend en vormt een weerslag van gezamenlijk overeengekomen normen zoals vastgesteld door de raad van bestuur van het EUAA op 22 december 2023.

Hoe verhoudt deze gids zich tot andere instrumenten van het EUAA? Deze leidraad moet worden gebruikt in combinatie met de praktische gidsen van het EUAA over het persoonlijk onderhoud ⁽³⁾, het gebruik van informatie over het land van herkomst ⁽⁴⁾, en voorwaarden om in aanmerking te komen voor internationale bescherming ⁽⁵⁾. De gids vormt een aanvulling op de trainingsmodule van het EUAA over bewijsbeoordeling. Alle praktische instrumenten van het EUAA zijn openbaar en online beschikbaar op de EUAA-website: <https://euaa.europa.eu/practical-tools-and-guides>.

De analyse van het EUAA van rechtspraak over de bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling biedt de lezer aanvullende achtergrondinformatie over de jurisprudentie ⁽⁶⁾.

Disclaimer

Deze gids doet geen afbreuk aan het beginsel dat alleen het Hof van Justitie van de Europese Unie een gezaghebbende interpretatie van het EU-recht kan geven.

⁽³⁾ EASO, [Praktische gids: Persoonlijk gesprek](#), december 2014.

⁽⁴⁾ EASO, [Practical Guide on the Use of Country of Origin Information by Case Officers for the examination of asylum applications](#) (Praktische gids over het gebruik van informatie over het land van herkomst door hoor- en beslisambtenaren voor de behandeling van asiolverzoeken), december 2020.

⁽⁵⁾ EASO, [Praktische gids: Voorwaarden voor internationale bescherming](#), april 2018.

⁽⁶⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023. Dit is een rechtspraakbeschouwing. De rechtspraakbeschouwingen van het EUAA bestaan uit analyses van de rechtspraak en door opleiders uit de rechtspraakpraktijk opgestelde leidraden met betrekking tot de specifieke onderwerpen.

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen.....	7
Bewijs- en risicobeoordeling: drie stappen van het dynamische proces	8
Illustratieve zaken die in deze gids worden gebruikt.....	9
Belangrijkste elementen van bewijsbeoordeling.....	12
Uitdagingen bij de beoordeling van bewijsmateriaal in asielprocedures.....	12
Aanpak in drie stappen.....	13
Wettelijke normen	15
Leidende beginselen.....	17
1. Stap 1. Verzamelen van informatie	20
1.1. Verzamel bewijs.....	21
1.1.1. Pas de samenwerkingsplicht toe (bewijslast)	21
1.1.2. Verzamel bewijsstukken die relevant zijn voor het verzoek	31
1.2. Stel materiële feiten vast en formuleer ze	43
1.2.1. Stel de materiële feiten vast.....	44
1.2.2. Formuleer duidelijke, volledige en feitelijke materiële feiten	53
1.2.3. Formuleer elk materieel feit rond duidelijk omschreven feiten, gebeurtenissen of situaties	56
1.3. Koppel het bewijs aan de materiële feiten	57
2. Stap 2. Geloofwaardigheidsbeoordeling	59
2.1. Beoordeel schriftelijk en ander bewijs	60
2.1.1. Beoordelingscriteria	60
2.1.2. Authenticatie van documenten	62
2.1.3. Gewicht toekennen aan de geloofwaardigheidsbevindingen met betrekking tot het bewijsstuk	65
2.1.4. Specifieke soorten documenten	68
2.2. Beoordeel de verklaringen van de verzoeker op basis van de geloofwaardigheidsindicatoren.....	73
2.2.1. Pas internegeloofwaardigheidsindicatoren toe	74
2.2.2. Pas externegeloofwaardigheidsindicatoren toe.....	77
2.2.3. Pas de aannemelijkheidsindicator toe	80
2.3. Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken.....	80
2.3.1. Factoren die verband houden met de verzoeker	81
2.3.2. Factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken	95
2.3.3. Factoren die verband houden met de onderhoudssituatie.....	98

2.4. Bepaal of een materieel feit wordt aanvaard of verworpen	103
2.4.1. Weeg de geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijs met betrekking tot een materieel feit af.....	103
2.4.2. Conclusies trekken over materiële feiten.....	106
3. Stap 3. Risicobeoordeling	112
3.1. Inleiding.....	112
3.2. De risico's definiëren.....	113
3.3. Het risico beoordelen.....	117
3.3.1. Waarschijnlijkheidsnorm voor gegronde vrees en reëel risico (bewijsnorm)	117
3.3.2. Risico-indicatoren.....	119
3.4. Concluderen over het risico	130
Bijlage 1. Stroomschema geloofwaardigheidsbeoordeling.....	132
Bijlage 2. Praktijkvoorbeeld van het wegen van geloofwaardigheidsindicatoren	134
Checklist	138

Lijst van afkortingen

Afkorting	Definitie
asielprocedurerichtlijn (herschikking)	Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking)
erkenningsrichtlijn (herschikking)	Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking)
COI	informatie over het land van herkomst (country of origin information)
Dublin III-verordening	Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking)
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EU	Europese Unie
EUAA	Asielagentschap van de Europese Unie
HvJ-EU	Hof van Justitie van de Europese Unie
IPA	binnenlands beschermingsalternatief (internal protection alternative)
LHBTIQ	lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders, interseksuelen en queers
Lidstaten	EU-lidstaten
ngo('s)	niet-gouvernementele organisatie(s)
PTSS	posttraumatische stress-stoornis
SOGIESC	seksuele gerichtheid, genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken
UNHCR	Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen
Vluchtelingenverdrag	Het Verdrag van 1951 betreffende de status van vluchtelingen en het bijbehorende Protocol van 1967 (in de asielwetgeving van de EU en door het HvJ-EU aangeduid als “het Verdrag van Genève”)

Bewijs- en risicobeoordeling: drie stappen van het dynamische proces

Verleden en heden

Stap 1Informatie verzamelen **Verzamel bewijs****Pas de samenwerkingsplicht toe**

- Verplichting van de verzoeker om het verzoek te staven:
 - Heeft een oprechte inspanning geleverd om bewijsmateriaal te verstrekken waarover hij/zij beschikt
 - Heeft uitleg gegeven voor het ontbreken van ondersteunend bewijsmateriaal
- Onderzoeksplicht van de hoor- en beslisambtenaar in de asielzaak:
 - Ondersteun personen met bijzondere procedurele behoeften op adequate wijze
 - Licht de verzoeker in over zijn verplichtingen
 - Stel de verzoeker in staat alle relevante feiten en bewijzen aan te voeren
 - Vraag de verzoeker om opheldering als er dingen onduidelijk zijn
 - Richt u op kennelijke negatieve geloofwaardigheidsbevindingen
 - Verzamel relevante informatie over het land van herkomst en ander bewijsmateriaal
- Houd rekening met specifieke stavingsregels:
bescherming, binnenlands beschermingsalternatief, uitsluiting, eerdere (directe dreiging van) vervolging of ernstige schade, veilig land van herkomst
- **Verzamel bewijsstukken**
 - Mondelinge en schriftelijke verklaringen
 - Schriftelijk bewijs
 - Informatie over het land van herkomst
 - Andere soorten bewijsstukken

Stel materiële feiten vast

- Koppel feiten en omstandigheden aan de criteria om in aanmerking te komen
- Houd rekening met de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker
- Formuleer duidelijke, volledige en feitelijke materiële feiten

Koppel het bewijs aan de materiële feiten**Stap 2**Geloofwaardigheid beoordelen **Beoordeel schriftelijk en ander bewijs door de beoordelingscriteria toe te passen:**relevantie, betrouwbaarheid (bestaan, inhoud, aard, auteur, vorm)**Beoordeel de verklaringen door geloofwaardigheidsindicatoren toe te passen:**

- toereikendheid van details en specificiteit;
- samenhang en consistentie;
- consistentie met COI;
- consistentie met schriftelijk en ander bewijs;
- plausibiliteit.

...en door rekening te houden met factoren die verstorend kunnen werken:

- Factoren die verband houden met de verzoeker (geheugen, trauma, leeftijd, opleiding, cultuur, enz.)
- Factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar in de asielzaak (werklust, stress, vooringenomenheid, enz.)
- Factoren die verband houden met de onderhoudssituatie.

Weeg de geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijs met betrekking tot een materieel feit af:

Bekijk alle positieve en negatieve geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijsmateriaal dat verband houdt met één materieel feit tegelijkertijd, in het licht van de relevante geloofwaardigheidsindicatoren, en weeg elk van de bevindingen ten opzichte van elkaar af.

Concludeer of een materieel feit wordt aanvaard of verworpen door te vertrouwen op de methode voor het beoordelen van bewijsmateriaal en door rekening te houden met het beginsel van het voordeel van de twijfel.
Verwerp een materieel feit niet, wanneer aan de cumulatieve voorwaarden van artikel 4, lid 5, van de erkenningsrichtlijn (herschikking) is voldaan.

Toekomst

Stap 3Risico's beoordelen

Op basis van alle aanvaarde materiële feiten en relevante COI:

Definieer de risico's

Beoordeel de risico's in geval van terugkeer:

- Pas de juiste bewijsstandaard toe (redelijke mate van waarschijnlijkheid)
- Houd rekening met alle risico-indicatoren

Concludeer over de risico's

Juridische analyse

Ga op basis van de bevindingen in de **bewijs- en risicobeoordeling** verder met de **juridische analyse** om de voorwaarden te onderzoeken **om in aanmerking te komen voor internationale bescherming.**

Illustratieve zaken die in deze gids worden gebruikt

Om beter te illustreren hoe de bewijs- en risicobeoordelingen worden uitgevoerd, worden in de volgende hoofdstukken van deze praktische gids verschillende voorbeelden op basis van drie concrete zaken gebruikt. Deze voorbeelden dienen alleen ter verduidelijking; er mogen geen algemene conclusies uit worden getrokken.

a) **Zaak van een jongeman uit land A**

De verzoeker uit land A verklaarde het volgende.

De verzoeker is een jongeman uit land A. Hij heeft geen identiteitsdocumenten. Hij is 18 jaar oud en woont al zijn hele leven in dorp X met zijn ouders, één oudere zus en twee jongere broers. Zij behoren allemaal tot de clan Y. Alle leden van zijn familie zijn boeren. Hij is twee jaar lang naar de basisschool gegaan en heeft daarna tot zijn vertrek als boer bij zijn familie gewerkt. Zijn familie bezat vroeger een klein stuk land, maar na een gewelddadig meningsverschil over een erfenis nam zijn oom hun land in bezit. Vanaf die tijd werkt zijn familie als boerenknechten op andermans land.

Twee jaar geleden begon zijn vader verzoeken te ontvangen van leden van een terroristische groepering die actief is in het land: zij wilden de verzoeker en zijn jongere broer bij de organisatie hebben. Hoewel ze nooit ernstige bedreigingen ontvingen, werden de verzoeken steeds dringender. Zij waren bang dat de leden van de terroristische groepering vroeg of laat gewelddadig zouden reageren als zij zouden blijven weigeren. De verzoeker weet dat de groepering andere jongens en jongemannen in zijn dorp en naburige dorpen heeft opgesloten om hen onder dwang te rekruteren. Om deze reden heeft de familie besloten dat zij het land moeten verlaten en hebben zij hun vertrek georganiseerd. De verzoeker zei dat zijn familie niet om bescherming kon vragen, omdat zij weten dat de politie of het leger niets tegen die terroristische organisatie zou kunnen doen.

De verzoeker en zijn jongere broer reisden over land van de hoofdstad van land A naar land L. Van daaruit wilden zij naar Europa reizen. In land L werden zij samen met andere migranten ongeveer twee maanden lang opgesloten in een pakhuis dat werd gerund door mensenhandelaren. Op een dag openden gewapende mannen het vuur op hen. Er vielen meer dan dertig doden. Na dit incident wisten hij en zijn broer te ontsnappen. Vanuit een kustplaats vertrokken zij in een overvolle rubberboot met meer dan honderd mensen. Hun reis was kort; na ongeveer vier uur op zee werd de rubberboot door de kustwacht van land L onderschept. Alle opvarenden werden overgebracht naar een detentiecentrum in land L, waar ze vier maanden lang in erbarmelijke, overvolle en onhygiënische omstandigheden werden vastgehouden. Hij zei dat de bewakers hen vaak sloegen, hun voedsel weigerden en soms 's nachts bij hen en andere jongens langskwamen. Hij zei ook dat de bewakers hem met een rubberslang op zijn voetzolen sloegen, nadat hij had geprobeerd te ontsnappen. Sindsdien heeft hij vaak pijn bij het lopen en rennen. Hun tweede poging was succesvol en deze keer slaagden zij erin om Europa te bereiken.

Hij wil niet terugkeren naar huis, omdat hij ofwel zal worden gedwongen om zich bij de terroristische organisatie aan te sluiten, ofwel de gevolgen zal moeten dragen van zijn weigering om zich bij de groepering aan te sluiten. Hij zegt ook dat zijn leven op het spel staat vanwege de burgeroorlog in land A. Hij voegt eraan toe dat de oorlog in zijn regio en dorp erger is geworden sinds zijn vertrek, omdat er nu veel burgerslachtoffers zijn.

Tijdens het persoonlijk onderhoud legde hij een psychosociale beoordeling over die was opgesteld door een team van psychologen en maatschappelijk werkers, en een verklaring van de orthopedisch arts waarnaar hij door de opvangfunctionarissen was doorverwezen.

b) Zaak van een activiste uit land B

De verzoeker uit land B verklaarde het volgende.

De verzoeker is een vrouw uit land B. Zij is een advocate en sociaal leider die opkomt voor mensenrechten en die machtsmisbruik en mensenrechtenschendingen documenteert, onderzoekt en aan de kaak stelt. Zij is lid van verschillende mensenrechtenorganisaties, waaronder een niet-gouvernementele organisatie (ngo) “Y”, die de mensenrechten, in het bijzonder economische, sociale en culturele rechten, in land B bevordert en verdedigt.

In januari 2022, toen zij niet in de stad was, vielen de speciale eenheden zonder huiszoekingsbevel haar huis binnen en doodden zij een van haar neven die daar die dag was. Tijdens een andere onrechtmatige inval in maart 2023 werden verschillende familieleden mishandeld en werden vrouwelijke familieleden uitgekleed. Enkele maanden later, in juni 2023, werden tijdens een andere inval zonder huiszoekingsbevel twee van haar neven in bewaring gesteld. Bij elk van deze gelegenheden lieten de speciale strijdkrachten blijken dat deze gebeurtenissen bedoeld waren om de verzoeker duidelijk te maken dat ze haar activiteiten moest beëindigen. Na deze incidenten liet haar familie weten dat zij hun betrekkingen met haar wilden verbreken, omdat haar activiteiten hen in gevaar brachten.

Enkele maanden geleden nam zij deel aan een protest bij een plaatselijk benzinestation om gezondheidswerkers en dialysepatiënten te steunen in hun verzoek om voorrang bij de brandstofbevoorrading. Gezien de uitblijvende reactie van de autoriteiten besloot zij de demonstratie te filmen met haar smartphone. Toen de veiligheidstroepen haar zagen, eisten zij haar telefoon op, maar zij weigerde, waarop ze vervolgens werd gearresteerd en twee weken werd vastgehouden. Tijdens haar detentie werd zij geslagen en door een hoge ambtenaar herhaaldelijk beschuldigd van “werken voor een ngo die tegen de belangen van land B handelt”. De verzoeker werd beschuldigd van “verzet bij arrestatie” en “publiekelijk aanzetten tot geweld” en mocht vertrekken. Haar proces voor een militaire rechtbank zal in de komende maanden plaatsvinden.

Toen zij onlangs in haar auto stapte om te gaan rijden, merkte zij dat iemand de remmen onklaar had gemaakt. Gelukkig slaagde zij erin de auto een veld in te rijden, waar de auto tot stilstand kwam. Ze kwam er met wat blauwe plekken van af. Een paar dagen later ontving zij een anonieme brief, waarin stond dat zij de volgende keer minder geluk zou hebben. Na deze incidenten besloot zij het land te ontvluchten. Zij kwam aan in Europa en verzocht om internationale bescherming.

Tijdens haar registratie heeft zij haar identiteitsbewijs, paspoort, beroepskaart als advocate, lidmaatschapskaart van ngo Y, de tenlastelegging en de anonieme dreigbrief overgelegd.

c) Zaak van een jonge vrouw uit land C

De verzoeker verklaarde het volgende.

De verzoeker is een vrouw van 19 jaar uit land C. Zij woonde in een kleine stad met haar twee jongere zussen, die respectievelijk 15 en 12 jaar oud zijn, haar broer van 8 jaar en haar ouders. Zij heeft tien jaar lang schoolgegaan. Twee jaar geleden verliet zij met de steun van haar ouders haar land van herkomst om een beter leven te vinden in Europa.

Tijdens haar reis naar Europa ontmoette zij een jongen uit land D, van wie zij een kind kreeg, dat werd geboren nadat zij in het asieland waren aangekomen. Het kind is nu zes maanden oud. Een week na de geboorte van hun kind verliet haar partner haar en sindsdien heeft zij hem niet meer gezien. Zijn telefoon is uitgeschakeld en zij weet niet waar zij naar hem moet zoeken. Daarom is zij alleen achtergebleven met het kind.

Nadat zij land C had verlaten, kwamen haar ouders, die haar altijd nabij waren geweest en haar altijd hadden gesteund, om bij een auto-ongeval. Zij is bang en bezorgd dat zij alleen voor een baby moet zorgen, maar zij kan niet naar haar land terugkeren met een baby en zonder man. In het land waar zij vandaan komt, worden alleenstaande moeders niet geaccepteerd. Ze worden juist beledigd en gestigmatiseerd en het is bijna onmogelijk om iemand te vinden die haar een baan of een huis wil aanbieden. Terugkeren naar huis is ook geen optie. Haar gezin had in het verleden niet veel contact met haar oom, maar sinds haar ouders zijn overleden, hebben hij en zijn vrouw voor de broer en zussen van de verzoeker gezorgd. Haar oom is een belangrijk persoon in haar stad van herkomst. Hij zou zeggen dat zij schande over de familie heeft gebracht en haar dwingen om met iemand te trouwen die zij niet eens kent. Als zij geluk heeft en weet te ontsnappen, zal zij alleen met haar kind op straat belanden.

De verzoeker heeft haar paspoort en de geboorteakte van het kind overgelegd, evenals een foto van een auto op een slooterrein.

Belangrijkste elementen van bewijsbeoordeling

Bewijsbeoordeling is de methode om de relevante feiten (materiële feiten) van een individueel verzoek om internationale bescherming ⁽⁷⁾ vast te stellen door de verklaringen van de verzoeker en de andere beschikbare bewijsstukken te onderzoeken.

“Bewijs” is een brede term die de verklaringen, documentatie of ander materiaal van de verzoeker omvat en die een relevant feit ondersteunt, verifieert of weerlegt ⁽⁸⁾.

“Risicoboordeling” is een feitelijke en toekomstgerichte beoordeling van de kans dat de verzoeker bij terugkeer te maken krijgt met een gebeurtenis die mogelijk overeenkomt met vervolging of ernstige schade, op basis van alle aanvaarde materiële feiten en de beschikbare informatie.

Uitdagingen bij de beoordeling van bewijsmateriaal in asielprocedures

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De beoordeling van bewijsmateriaal in asielprocedures verschilt van de meeste andere administratieve of gerechtelijke procedures, omdat reguliere middelen om objectief controlebaar bewijsmateriaal te verzamelen, ontbreken. Als gevolg van zijn specifieke positie als verzoeker om internationale bescherming, afgesneden van de bescherming van zijn land van herkomst, en als gevolg van de omstandigheden waarin hij is gevlucht, is het mogelijk dat de verzoeker niet in staat was om bewijsmateriaal te verzamelen en mee te nemen toen hij zijn land van herkomst verliet. Evenzo is het mogelijk dat hij na aankomst in het land van asiel niet in staat is om bewijsmateriaal te verzamelen. Alleen al door bewijsmateriaal te verzamelen, kunnen verzoekers of hun familieleden (verder) in gevaar komen.

Bovendien is het element dat de verzoeker zou moeten bewijzen, d.w.z. de vervolging of de ernstige schade, vaak het resultaat van handelingen waarvan de daders geen bewijzen proberen achter te laten. In deze situatie kan van verzoekers niet redelijkerwijs worden verwacht dat zij bewijsmateriaal indienen in dezelfde mate als personen in andere civielrechtelijke, strafrechtelijke of administratieve procedures. Daarom kan in asielprocedures een beperkt aantal schriftelijke en andere bewijsstukken worden verwacht. In veel gevallen bestaat het enige bewijs in de door de verzoeker zelf afgelegde verklaringen, die dus vaak een sleutelrol spelen bij de beoordeling van het verzoek om internationale bescherming ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ In de context van deze praktische gids worden de woorden “verzoek om internationale bescherming” soms afgekort tot “verzoek”.

⁽⁸⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023.

⁽⁹⁾ UNHCR, [Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees](#) (Handboek inzake de procedures en criteria voor het vaststellen van de vluchtelingenstatus en richtsnoeren inzake internationale bescherming op grond van het Verdrag van 1951 en het Protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen), februari 2019, HCR/1P/4/ENG/REV. 4.

Evenzo hebben autoriteiten te maken met uitdagingen bij het verzamelen van bewijs. Asielautoriteiten zijn gebonden aan geheimhoudingsverplichtingen om de veiligheid van de verzoeker om internationale bescherming en zijn gezinsleden te waarborgen. Als algemene regel geldt dat zij als gevolg van deze verplichting geen contact kunnen opnemen met primaire bronnen die de verzoeker of zijn gezinsleden in gevaar zouden kunnen brengen, bijvoorbeeld de autoriteiten van het land van herkomst. Een kenmerkende uitdaging bij het beoordelen van bewijs in asielaanvragen is dat de feiten die u moet verifiëren, door de actoren van vervolging vaak opzettelijk verborgen worden gehouden of verkeerd worden voorgesteld. Verder is het waarschijnlijk dat de feiten plaatsvonden in regio's die ontoegankelijk zijn voor internationale organen, media of internationale en/of maatschappelijke organisaties, waardoor er weinig tot geen informatie over deze regio's beschikbaar is.

In het licht van het bovenstaande kan van verzoekers duidelijk niet worden verwacht dat zij hun verzoek onderbouwen tot het niveau van “zekerheid” of “buiten redelijke twijfel” (zie [2.4 “Bepaal of een materieel feit wordt aanvaard of verworpen”](#)). Hierdoor kunt u in een onzekere situatie belanden. Er is niettemin een reeks criteria aan de hand waarvan u tot een conclusie kunt komen over de geloofwaardigheid van de verschillende aspecten van het verzoek. Deze criteria en de manier om ze toe te passen, staan centraal in deze gids. Hoewel “de waarheid vaststellen” in deze context misschien niet altijd mogelijk is, zult u tijdens het onderzoeksproces een aantal criteria toepassen dat u in staat stelt om de vraag te beantwoorden of bepaalde feiten die in het verzoek worden aangevoerd, al of niet redelijkerwijs als geloofwaardig kunnen worden aanvaard.

Aanpak in drie stappen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Gezien de uitdagingen en beperkingen, zowel voor u als voor de verzoeker, is het belangrijk om bij het beoordelen van bewijs en risico's een gestructureerde aanpak te volgen. Zo kunt u voorkomen dat u tijdens de redenering fouten maakt, dat u overhaaste conclusies trekt of dat u wordt beïnvloed door subjectieve indrukken.

Het onderzoeksproces bestaat uit twee delen: bewijs- en risicobeoordeling (vaststellen van de relevante feiten) en juridische analyse (toepassen van de wet op de vastgestelde feiten) ⁽¹⁰⁾. Nadat de feitelijke omstandigheden zijn vastgesteld, zal de beoordeling zich richten op de vraag of is voldaan aan de materiële voorwaarden die in Richtlijn 2011/95/EU (erkenningrichtlijn (herschikking) ⁽¹¹⁾) zijn vastgelegd voor het verlenen van internationale bescherming.

⁽¹⁰⁾ Hof van Justitie van de EU (HvJ-EU), arrest van 22 november 2012, [M.M. tegen Minister for Justice, Equality and Law Reform \(Ireland\)](#), zaak C-277/11, EU:C:2012:744. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽¹¹⁾ [Richtlijn 2011/95/EU](#) van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking) (PB L 337, 20.12.2011).

Figuur 1. De fasen van de onderzoeksprocedure

In deze praktische gids draait het om het eerste deel, dat van de bewijs- en risicobeoordeling, en wordt een gestructureerde aanpak in drie stappen voorgesteld om deze beoordeling uit te voeren ⁽¹²⁾.

Belang van de gestructureerde aanpak

Bewijs- en risicobeoordeling is een methode die gedurende het hele proces van de behandeling van een asielverzoek kan worden toegepast. Met een gestructureerde aanpak kunt u uw werk effectiever verrichten, verkleint u het risico op fouten en komt u gemakkelijker tot een gedegen, onderbouwde en consistente beslissing. Een gestructureerde aanpak is gericht op het waarborgen van een objectief en niet-speculatief onderzoek naar het bewijs en de risico's, en zal bevorderlijk zijn voor eerlijke en consistente beslissingen, zodat gelijke zaken gelijk worden behandeld.

In **stap 1** wordt bewijs verzameld en worden de materiële feiten van het verzoek vastgesteld. Het verzamelde bewijsmateriaal wordt vervolgens gekoppeld aan elk materieel feit. Zie afdeling [Stap 1 "Verzamelen van informatie"](#).

In **stap 2** wordt de geloofwaardigheid van de verklaringen van de verzoeker en ander bewijs dat aan elk materieel feit van het verzoek is gekoppeld, beoordeeld aan de hand van specifieke criteria om te bepalen welke materiële feiten worden aanvaard en welke worden verworpen. Zie afdeling [Stap 2 "Geloofwaardigheidsbeoordeling"](#).

In **stap 3** worden de aanvaarde materiële feiten op een toekomstgerichte manier geanalyseerd om het risico te beoordelen dat de verzoeker bij terugkeer zou lopen. Deze risicobeoordeling is een feitelijke beoordeling. De vraag of, op basis van de aanvaarde materiële feiten en vastgestelde risico's, de verzoeker in aanmerking komt voor internationale bescherming, is het onderwerp van de juridische analyse, die deel uitmaakt van een volgende fase van de behandeling van het verzoek. Zie afdeling [Stap 3 "Risicobeoordeling"](#).

⁽¹²⁾ Zie voor meer informatie over de juridische beoordeling: EASO, [Praktische gids: Voorwaarden voor internationale bescherming](#), april 2018.

Figuur 2. De fasen van de onderzoeksprocedure

Wettelijke normen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het gebied van bewijs- en risicobeoordeling wordt slechts in beperkte mate gereguleerd door het internationaal recht. Het Verdrag van Genève uit 1951 ⁽¹³⁾ bevat geen specifieke bepalingen inzake bewijsbeoordeling of risicobeoordeling. De Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR) heeft echter een aantal hulpmiddelen over dit onderwerp ontwikkeld, namelijk een handboek en richtsnoeren ⁽¹⁴⁾ en een notitie ⁽¹⁵⁾.

Op dit gebied vormt de erkenningsrichtlijn (herschikking) het eerste wettelijk bindende juridische instrument van de EU waarin criteria zijn neergelegd waaraan de verzoeker moet voldoen om te worden aangemerkt als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft. De erkenningsrichtlijn (herschikking) bouwt in hoge mate voort op internationale en Europese instrumenten en jurisprudentie op het gebied van vluchtelingen en mensenrechten ⁽¹⁶⁾.

⁽¹³⁾ Algemene Vergadering van de VN, [Verdrag betreffende de status van vluchtelingen](#), Genève, 28 juli 1951, Verenigde Naties, verzameling van verdragen, vol. 189, blz. 137, en het [Protocol betreffende de status van vluchtelingen](#), 31 januari 1967, Verenigde Naties, verzameling van verdragen, vol. 606, blz. 267 (in de asielwetgeving van de EU en door het HvJ-EU aangeduid als het “Verdrag van Genève”).

⁽¹⁴⁾ UNHCR, [Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees](#) (Handboek inzake de procedures en criteria voor het vaststellen van de vluchtelingenstatus en richtsnoeren inzake internationale bescherming op grond van het Verdrag van 1951 en het Protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen), februari 2019, HCR/IP/4/ENG/REV. 4, alinea’s 195-205.

⁽¹⁵⁾ UNHCR, [Note on Burden and Standard of Proof in Refugee Claims](#) (Notitie inzake bewijslast en bewijsstandaard bij asielverzoeken), 16 december 1998; UNHCR, [Beyond Proof. Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Meer dan bewijs, geloofwaardigheidsbeoordeling in asielstelsels in de EU: Volledig verslag), mei 2013.

⁽¹⁶⁾ Alle normen moeten worden gelezen in het licht van de jurisprudentie van het HvJ-EU en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM). Zie voor meer informatie over het juridische en jurisprudentiële kader van de bewijsbeoordeling: EASO, [Evidence and credibility assessment in the context of the common European asylum system – Compilation of Jurisprudence](#) (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Compilatie van jurisprudentie), 2018 en EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#), (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023.

Artikel 4 van de erkenningsrichtlijn (herschikking) regelt de beoordeling van de feiten en omstandigheden van een verzoek om internationale bescherming:

- Artikel 4, lid 1, ziet op de [verplichting van de verzoeker en van de autoriteit om samen te werken](#) om de relevante feiten van het verzoek te verzamelen en te beoordelen.
- In artikel 4, lid 2, worden [alle relevante elementen](#) van het verzoek genoemd die moeten worden onderbouwd en beoordeeld.
- Artikel 4, lid 3, bepaalt het [individuele karakter van het onderzoek](#) en noemt een aantal elementen waarmee rekening moet worden gehouden.
- Artikel 4, lid 4, stelt dat [vervolgving of ernstige schade in het verleden](#) en rechtstreekse bedreigingen met vervolging of ernstige schade duidelijke aanwijzingen zijn dat de vrees van de verzoeker voor vervolging gegrond is of dat het risico op het lijden van ernstige schade reëel is, tenzij er goede redenen zijn om van het tegendeel uit te gaan.
- Artikel 4, lid 5, definieert de omstandigheden waarin de [materiële feiten die niet worden gestaafd](#) door schriftelijk of ander bewijs, niet kunnen worden verworpen.

Deze bepalingen vormen de hoeksteen van de bewijs- en risicobeoordeling en worden hieronder nader geanalyseerd.

De procedurele vereisten voor het onderzoek van het verzoek zijn vastgelegd in **artikel 10 van Richtlijn 2013/32/EU (asielprocedurerichtlijn (herschikking))** ⁽¹⁷⁾:

- Artikel 10, lid 1, bepaalt dat een verzoek niet kan worden afgewezen of van onderzoek kan worden uitgesloten louter op grond van het feit dat deze niet **zo spoedig mogelijk** is gedaan.
- Artikel 10, lid 3, onder a), bepaalt dat de beoordeling en de beslissing op **individuele, objectieve en onpartijdige wijze** moeten worden verricht c.q. genomen.
- Artikel 10, lid 3, onder b), heeft betrekking op de eisen waaraan informatie over het land van herkomst (COI) moet voldoen en de manier waarop deze beschikbaar moet worden gesteld voor de beoordeling van het verzoek.
- Artikel 10, lid 3, onder c), stelt eisen aan de **kennis van het personeel** van de relevante normen die van toepassing zijn op het asiel- en vluchtelingenrecht.
- Artikel 10, lid 3, onder d), voorziet in de mogelijkheid om tijdens de beoordeling **advies van deskundigen** in te winnen.

⁽¹⁷⁾ [Richtlijn 2013/32/EU](#) van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) (PB L 180/60 van 29.6.2013).

Leidende beginselen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Op basis van alle beschikbare juridische en jurisprudentiële bronnen kan een aantal onderliggende beginselen worden benoemd dat u moet leiden bij de beoordeling van een verzoek om internationale bescherming.

a) Individueel onderzoek

Verzoeken worden individueel onderzocht, waarbij rekening wordt gehouden met de individuele positie en persoonlijke omstandigheden van de verzoeker. In de asielprocedurerichtlijn (herschikking) is bepaald dat u bekwaam moet zijn om rekening te houden met de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker en de algemene omstandigheden die een rol spelen bij het verzoek ⁽¹⁸⁾.

Wat zijn persoonlijke omstandigheden?

“Persoonlijke omstandigheden” is een algemene term, die in de erkenningsrichtlijn (herschikking) en de asielprocedurerichtlijn (herschikking) op een niet-uitputtende manier wordt beschreven met mogelijke elementen, zoals “de culturele afkomst, geslacht, seksuele gerichtheid, genderidentiteit of kwetsbaarheid van de verzoeker” ⁽¹⁹⁾ of “achtergrond, geslacht en leeftijd” ⁽²⁰⁾.

Persoonlijke omstandigheden verwijzen naar een reeks kenmerken die met een individu samenhangt. Dergelijke kenmerken kunnen betrekking hebben op de identiteit (bijv. nationaliteit, leeftijd, gender, religie) en eigenschappen (bijv. opleidingsachtergrond, handicap, geestelijke gezondheid) van de verzoeker, maar ook op de persoonlijke context (bijv. sociale, culturele, economische context) en achtergrond (bijv. familierelaties, verblijfplaats in het land van herkomst) van de verzoeker in bredere zin. Persoonlijke omstandigheden kunnen op elk moment van de asielprocedure worden vastgesteld.

In de erkenningsrichtlijn (herschikking) wordt ook opgemerkt dat de beoordeling van een verzoek op individuele basis moet plaatsvinden. Het is dus uw plicht om u bewust te zijn van de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker en om bij de behandeling van het verzoek elk van deze omstandigheden in aanmerking te nemen ⁽²¹⁾.

b) Objectieve en onpartijdige beoordeling

De beoordeling ⁽²²⁾ moet gebaseerd zijn op bewijs en subjectieve elementen, vooringenomenheid en vooroordelen die u zou kunnen hebben, mogen geen rol spelen. Het is van fundamenteel belang dat u zich bewust bent van alle factoren die nadelig kunnen zijn

⁽¹⁸⁾ Artikel 15, lid 3, punt a), van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽¹⁹⁾ Artikel 15, lid 3, punt a), van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽²⁰⁾ Artikel 4, lid 3, punt c), van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽²¹⁾ Artikel 4, lid 3, punt c), van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽²²⁾ Artikel 10, lid 3, van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

voor die objectiviteit en onpartijdigheid, en dat u in staat bent om de gevolgen ervan tot een minimum te beperken. Deze factoren worden geanalyseerd in afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstoring kunnen werken”](#).

c) Transparantie

De redenen die aan de conclusies van de bewijs- en risicobeoordeling ten grondslag liggen, moeten duidelijk in de beslissing worden vermeld. De informatie waarop de beslissing is gebaseerd, moet toegankelijk zijn voor de verzoeker en/of zijn juridisch adviseur, zodat zij het resultaat van hun verzoek kunnen begrijpen en, indien nodig, de beslissing in beroep met kennis van zaken kunnen aanvechten ⁽²³⁾.

d) Het recht van de verzoeker om te worden gehoord

Het recht om te worden gehoord ⁽²⁴⁾ is van het grootste belang en het persoonlijk onderhoud vormt de kern van de asielprocedure ⁽²⁵⁾. De verzoekers kunnen zich in een zodanige positie bevinden dat zij hun verzoek alleen of hoofdzakelijk met hun eigen verklaringen kunnen onderbouwen.

De verzoeker moet in de gelegenheid worden gesteld om over de inhoud te worden gehoord door middel van een persoonlijk onderhoud dat overeenkomstig het nationale recht door een bevoegde ambtenaar wordt gevoerd. Het doel van het gesprek is de verzoeker in staat te stellen om zo volledig mogelijk de tot staving van het verzoek noodzakelijke elementen aan te voeren.

Het recht om te worden gehoord houdt het recht in van de verzoeker om potentiële negatieve geloofwaardigheidsbevindingen uit te leggen/toe te lichten, voordat de beslissing wordt genomen ⁽²⁶⁾. De verzoeker moet ook de mogelijkheid hebben om “bij de afsluiting van het persoonlijke onderhoud of binnen een bepaalde termijn voordat de beslissingsautoriteit een beslissing neemt, [...] mondeling en/of schriftelijk opmerkingen te maken en/of opheldering te verschaffen over verkeerd vertaalde passages of misvattingen in het verslag of de schriftelijke weergave” ⁽²⁷⁾.

De asielprocedurerichtlijn (herschikking) voorziet in tal van regels voor het voeren van het persoonlijk onderhoud om de verzoeker in staat te stellen zijn verzoek zo grondig mogelijk uiteen te zetten. Zie de praktische gids van het EUAA over het persoonlijk onderhoud ⁽²⁸⁾ voor meer informatie over hoe het persoonlijk onderhoud moet worden gevoerd en over de wettelijke verplichtingen op grond van de asielprocedurerichtlijn (herschikking) in dit verband.

⁽²³⁾ Artikelen 11 en 17, artikel 12, lid 1, punt f), en artikel 23, lid 1, van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽²⁴⁾ Zie artikel 14, lid 1, van de asielprocedurerichtlijn (herschikking) en artikel 41, lid 2, punt a), van het [Handvest van de grondrechten van de Europese Unie](#), 26 oktober 2012, 2012/C 326/02. In punt 87 van het arrest van het HvJ-EU in de zaak *M.M.*, op. cit. voetnoot 10 heeft het HvJ-EU dit beginsel concreet op de asielprocedure toegepast: “Het recht om te worden gehoord, waarborgt dat eenieder in staat wordt gesteld naar behoren en daadwerkelijk zijn standpunt kenbaar te maken in het kader van een administratieve procedure en alvorens een besluit wordt genomen dat zijn belangen aanmerkelijk kan beïnvloeden ...”

⁽²⁵⁾ Beperkingen op het recht om te worden gehoord, zijn mogelijk, maar worden uitputtend opgesomd in de asielprocedurerichtlijn en blijven een uitzondering, aangezien deze alleen van toepassing zijn wanneer “de beslissingsautoriteit met betrekking tot de vluchtelingenstatus een positieve beslissing kan nemen op basis van het beschikbare bewijs” of wanneer “de beslissingsautoriteit van oordeel is dat de verzoeker niet persoonlijk gehoord kan worden als gevolg van blijvende omstandigheden waarop hij geen invloed heeft”.

⁽²⁶⁾ Artikel 16 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽²⁷⁾ Artikel 17, lid 3, van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽²⁸⁾ EASO, [Praktische gids: Persoonlijk gesprek](#), december 2014.

e) Vertrouwelijkheid

Het vertrouwelijkheidsbeginsel ⁽²⁹⁾ is met name belangrijk vanwege de specifieke positie waarin veel verzoekers zich bevinden (zie [Uitdagingen op het gebied van bewijsbeoordeling in asielprocedures](#)). Alle informatie met betrekking tot het dossier van de verzoeker moet vertrouwelijk worden behandeld.

De autoriteiten moeten de nodige vertrouwelijkheid waarborgen in de manier waarop het persoonlijk onderhoud wordt georganiseerd ⁽³⁰⁾, maar ook in de manier waarop zij informatie over de verzoeker verzamelen.

De autoriteiten moeten informatie “betreffende individuele verzoeken om internationale bescherming of het feit dat een verzoek is gedaan, niet mee[delen] aan de beweerde actor(en) van de vervolging of ernstige schade” ⁽³¹⁾. Ook moeten de autoriteiten geen informatie inwinnen bij de beweerde actor(en) van de vervolging of ernstige schade “op een wijze die ertoe leidt dat deze actor(en) rechtstreeks te weten komt (komen) dat de betrokkene een verzoek heeft gedaan, en er gevaar zou ontstaan voor de fysieke integriteit van de verzoeker of voor de te zijnen laste komende personen, dan wel voor de vrijheid en veiligheid van zijn nog in het land van herkomst wonende familieleden” ⁽³²⁾. Zie ook afdeling [1.1.2e “De asiellidossiers van familieleden”](#) in verband met de kwestie van vertrouwelijkheid bij de beoordeling van verzoeken van gezinsleden.

f) Recht op een privéleven en eerbiediging van de menselijke waardigheid

De bewijsbeoordelingsmethoden die door de autoriteiten worden gebruikt, moeten altijd het recht van de verzoeker op menselijke waardigheid, de integriteit van de persoon en zijn privé- en gezinsleven eerbiedigen ⁽³³⁾. Een beoordeling mag nooit methoden omvatten die pijnlijk, vernederend of ontterend zijn voor de verzoeker, of die een onredelijke inbreuk maken in de intieme sfeer van het privéleven ⁽³⁴⁾.

De asielprocedurerichtlijn (herschikking) verwijst naar de eerbiediging van de menselijke waardigheid, in het bijzonder met betrekking tot het medisch onderzoek van niet-begeleide kinderen, dat moet worden uitgevoerd met respect voor de waardigheid van het kind. Medische onderzoeken moeten altijd op de minst ingrijpende manier worden verricht ⁽³⁵⁾.

⁽²⁹⁾ Artikelen 15, 30 en 48 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking) en artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de EU.

⁽³⁰⁾ Artikel 15 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽³¹⁾ Artikel 30 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽³²⁾ Artikel 30 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽³³⁾ Artikelen 1, 3 en 7 van het Handvest van de grondrechten van de EU.

⁽³⁴⁾ Zie in dit verband artikel 13, lid 2, punt d), van de asielprocedurerichtlijn (herschikking), waarin wordt bepaald dat “een fouillering van de verzoeker uit hoofde van deze richtlijn [wordt] verricht door een persoon van hetzelfde geslacht met volledige eerbiediging van de beginselen van menselijke waardigheid en van de lichamelijke en psychische integriteit”. Nadere informatie is beschikbaar in afdeling [1.1.2n “Bewijs dat in strijd is met de grondrechten van de verzoeker”](#) en de referenties HvJ-EU, arrest van 25 januari 2018, [F. tegen Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal](#), zaak C-473/16, EU:C:2018:36, punt 48. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#); en HvJ-EU, arrest van 2 december 2014, [A., B., C. tegen Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), zaak C-148/13 tot en met zaak C-150/13, EU:C:2014:2406, punten 59-66. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽³⁵⁾ Overweging 60 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking) en artikel 25 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

1. Stap 1. Verzamelen van informatie

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het beoordelen van bewijs begint met het verzamelen van informatie. Het verzamelen van informatie verloopt in verschillende fasen: het verzamelen van bewijsmateriaal, het benoemen van materiële feiten en het koppelen van al het bewijsmateriaal aan een of meer materiële feiten.

Het verzamelen van bewijsmateriaal en het vaststellen van materiële feiten is een proces dat doorloopt vanaf het moment waarop de verzoeker zijn/haar verzoek indient, tot het moment waarop u de risicobeoordeling verricht. Zelfs in deze laatste fase kan het nodig zijn om aanvullend bewijs te verzamelen, mocht er verduidelijking of aanvullende informatie nodig zijn. U moet te werk gaan met een open geest en er rekening mee houden dat zich gedurende het hele proces nieuwe feiten kunnen aandienen. Dit proces is gestructureerd, maar verloopt niet noodzakelijkerwijs lineair.

Het belang van rekening houden met factoren die verstorend kunnen werken

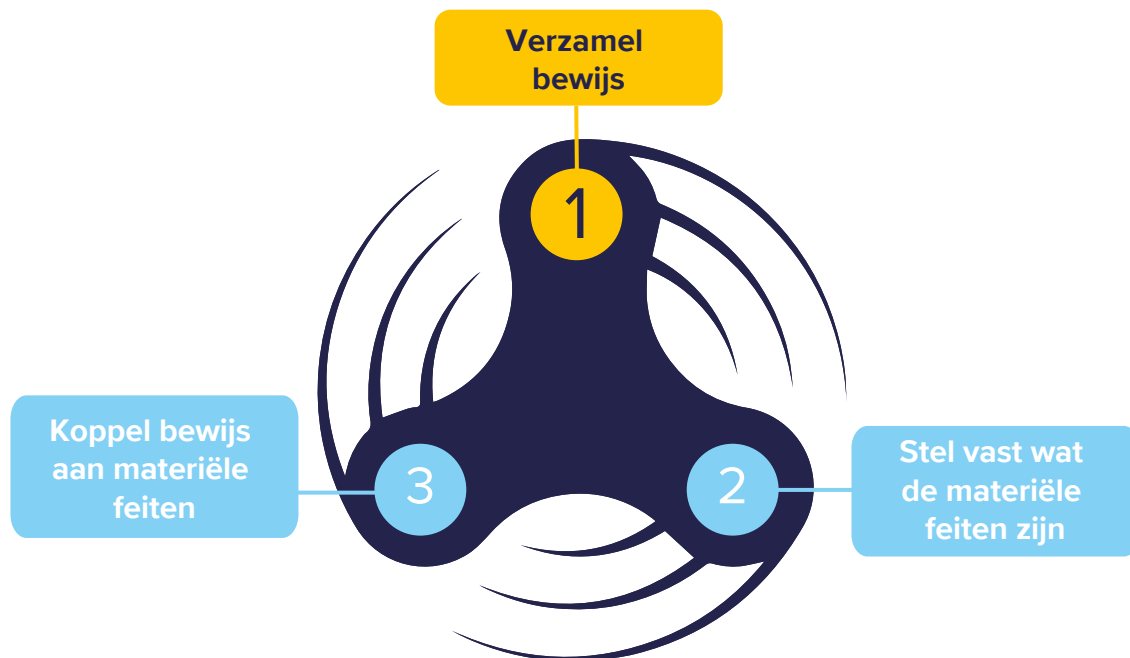
Bij het verzamelen van bewijsmateriaal is het van het grootste belang dat u rekening houdt met alle relevante individuele en contextuele omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de mate waarin een verzoeker aan zijn verplichtingen kan voldoen, of die uw vermogen om een objectief en adequaat onderzoek te verrichten, in de weg staan (zie afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken”](#)).

1.1. Verzamel bewijs

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Figuur 3. Verzamel bewijs

In de eerste fase van de bewijsbeoordeling moet al het bewijs van de zaak worden verzameld dat nodig is om het verzoek om internationale bescherming te staven.

1.1.1. Pas de samenwerkingsplicht toe (bewijslast)

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

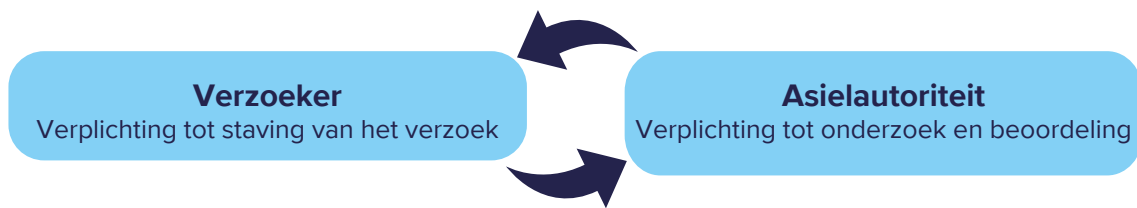
Hoewel “bewijslast” een vast juridisch concept is dat bepaalt wie er verantwoordelijk is voor het bewijzen van een bepaalde omstandigheid in een juridische procedure, moet dit concept begrepen worden in de specifieke vorm die het aanneemt in de asielprocedure. In artikel 4 van de erkenningsrichtlijn (herschikking) wordt de bewijslast als zodanig noch aan de verzoeker, noch aan de beslissingsautoriteit opgelegd. Beide moeten echter aan bepaalde verplichtingen voldoen om een grondige beoordeling van het verzoek om internationale bescherming mogelijk te maken.

Het is in principe de taak van de verzoeker om de elementen over te leggen die nodig zijn om zijn verzoek te staven. De beslissingsautoriteit heeft vervolgens tot taak om in samenwerking met de verzoeker de relevante elementen van het verzoek te onderzoeken en beoordelen ⁽³⁶⁾. Zowel de verzoeker als de autoriteit zijn verplicht om samen te werken om relevante elementen van het verzoek te beoordelen ⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Artikel 4, lid 1, van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽³⁷⁾ HvJ-EU, 2012, [M.M.](#), zaak C-277/11, op. cit., voetnoot 10, punten 65 en 66.

Figuur 4. Samenwerkingsplicht**a) Controleer of de verzoeker voldoet aan zijn verplichting om het verzoek te staven**

[[Inhoudsopgave](#)] [[Checklist](#)]

U moet de verzoeker laten weten dat hij of zij de verplichting heeft om het verzoek te staven (zie afdeling [1.1.1b\(ii\) “Licht de verzoeker in over zijn verplichtingen”](#)), hetgeen de verplichting inhoudt om een waarheidsgetrouwe verklaring af te leggen, al het mogelijke bewijs over te leggen en met de autoriteiten samen te werken bij het behandelen van zijn verzoek.

De bepalingen in artikel 4 van de erkenningsrichtlijn (herschikking) geven aan dat “staven” betekent dat verklaringen moeten worden afgelegd en schriftelijke of andere bewijsstukken moeten worden overgelegd waarover de verzoeker beschikt ⁽³⁸⁾, met betrekking tot zijn leeftijd, achtergrond, relevante verwanten, identiteit, nationaliteit(en), land(en) en plaats(en) van eerder verblijf, eerdere asielverzoeken, reisroutes, reisdocumenten en de redenen voor het verzoeken om internationale bescherming ⁽³⁹⁾. Dit betekent dat de verzoeker stappen moet ondernemen om het verzoek te onderbouwen met verklaringen en al het bewijsmateriaal waarover hij beschikt. De verzoeker is doorgaans beter dan de autoriteit in staat om informatie te geven over de individuele aspecten van zijn verzoek (zijn angsten en zijn ervaringen) ⁽⁴⁰⁾.

Welke gevolgen het heeft voor de bewijsbeoordeling als de verzoeker de verplichting om zijn bewijs te staven niet volledig nakomt, komt aan de orde in afdeling [2.4.1 “Weeg de geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijs met betrekking tot een materieel feit af”](#) en afdeling [2.4.2 “Conclusie trekken over materiële feiten”](#).

- i. Heeft de verzoeker een oprechte inspanning geleverd om verklaringen en documentatie in zijn bezit te verstrekken?

[[Inhoudsopgave](#)] [[Checklist](#)]

De verzoeker moet alle relevante bewijsstukken in zijn bezit aan u overleggen.

Overeenkomstig artikel 4 van de erkenningsrichtlijn (herschikking) valt alleen bewijs dat de **verzoeker** bezit onder de verplichting om bewijs in te dienen. De verzoeker wordt alleen geacht documenten en ander bewijsmateriaal te bezitten voor zover redelijkerwijs van hem kan worden verwacht dat hij deze kan verkrijgen ⁽⁴¹⁾. Dit betekent ook dat de verplichting van

⁽³⁸⁾ UNHCR, [Beyond Proof, Full Report](#) (Meer dan bewijs: Volledig verslag), mei 2013, op. cit. voetnoot [15](#), blz. 85.

⁽³⁹⁾ UNHCR, [Beyond Proof, Full Report](#) (Meer dan bewijs: Volledig verslag), mei 2013, op. cit. voetnoot [15](#), blz. 89.

⁽⁴⁰⁾ EHRM, arrest van 23 augustus 2016, [J.K. e.a. tegen Zweden](#), nr. 59166/12, ECLI:CE:ECHR:2016:0823JUD005916612, punt 96. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁴¹⁾ UNHCR, [Beyond Proof, Full Report](#) (Meer dan bewijs: Volledig verslag), mei 2013, op. cit. voetnoot [15](#), blz. 96.

de verzoeker om het verzoek te staven niet kan worden opgevat als een verplichting om bewijs te leveren ter ondersteuning van **elk** feit.

De verzoeker moet een **oprechte inspanning** ⁽⁴²⁾ leveren om zijn verzoek te staven aan de hand van zijn verklaringen en alle documentatie en ander bewijs waarover hij beschikt. De reikwijdte van deze verplichting hangt af van de individuele zaak. Er moet worden nagegaan welke middelen beschikbaar zijn om bewijsmateriaal te verkrijgen, alsmede de omstandigheden waarin de verzoeker zijn land van herkomst heeft verlaten en de algemene situatie aldaar. Andere factoren waardoor de verzoeker niet al het benodigde bewijs kan verstrekken, kunnen voortvloeien uit zijn persoonlijke situatie en bijvoorbeeld verband houden met zijn lichamelijke/geestelijke gezondheid, opleidingsniveau of familiebanden. De individuele omstandigheden van de zaak zijn altijd belangrijk bij het beoordelen van de mate waarin de verzoeker aan zijn verplichtingen heeft kunnen voldoen.

- ii. Is al het bewijs zo spoedig mogelijk verstrekt?

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Van de verzoeker wordt ook verwacht dat hij alle informatie en bewijzen waarover hij beschikt zo spoedig mogelijk aan de asielautoriteit voorlegt. Op deze manier kunt u alle materiële feiten van de zaak adequaat en tijdig vaststellen en beoordelen. Het naleven van deze verplichting is nauw verbonden met de verplichting van de autoriteit om de verzoeker te informeren over zijn verplichtingen tijdens de asielprocedure en de middelen waar de verzoeker over kan beschikken om het bewijs over te leggen. “De term ‘zo spoedig mogelijk’ moet worden geïnterpreteerd onder verwijzing naar het tijdstip waarop de verzoeker, in een taal die hij of zij begrijpt, in kennis wordt gesteld van zijn verplichting om het verzoek te staven.” ⁽⁴³⁾ (zie afdeling [1.1.1b\(ii\)](#) “[Licht de verzoeker in over zijn verplichtingen](#)”).

Een praktische aanpak is om met de verzoeker te bespreken welke bewijsstukken hij wenst over te leggen en om daarvoor een redelijke termijn af te spreken. De verplichting voor de verzoeker om zo spoedig mogelijk informatie en bewijsmateriaal te verstrekken, geldt voor het bewijsmateriaal waarover hij beschikt. Aan dit criterium is voldaan wanneer informatie of bewijs in een later stadium (bijv. na het persoonlijk onderhoud) beschikbaar komt en op het vroegst mogelijke moment wordt verstrekt.

Bij de beoordeling of de verklaringen of andere bewijsstukken tijdig zijn ingediend, moet rekening worden gehouden met de algemene en persoonlijke omstandigheden en de relevante kwetsbaarheden van de verzoeker. Een negatieve geloofwaardigheidsbevinding kan niet enkel volgen uit het feit dat de verzoeker in eerste instantie bepaalde elementen niet heeft aangevoerd ⁽⁴⁴⁾.

⁽⁴²⁾ Artikel 4, lid 5, punt a), van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽⁴³⁾ UNHCR, Beyond Proof, Full Report (Meer dan bewijs: Volledig verslag), mei 2013, op. cit. voetnoot [15](#), blz. 102.

⁽⁴⁴⁾ HvJ-EU, arrest van 2 december 2014, [A., B., C. tegen Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), zaak C-148/13 tot en met zaak C-150/13, EU:C:2014:2406, punten 70-71. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

- iii Heeft de verzoeker een bevredigende verklaring gegeven voor het ontbreken van ondersteunend bewijs?

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het kan voorkomen dat de verzoeker voor sommige feiten van het geval geen ondersteunend bewijs kan leveren. Als de verzoeker niet kan voldoen aan zijn verplichting om alle bewijzen waarover hij beschikt, of alle bewijzen waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat hij erover beschikt, te verstrekken, waarbij u rekening houdt met de individuele omstandigheden, moet hij een bevredigende verklaring geven waarom hij voor sommige feiten geen ondersteunend bewijs over kan leggen.

Het is aan u om te beoordelen of de verklaring van de verzoeker waarom hij geen aanvullend bewijs kan leveren, kan worden aanvaard. De uitleg van de verzoeker moet worden gewogen, rekening houdend met de individuele en contextuele omstandigheden (zie ook afdeling [2.4.1 “Weeg de geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijs met betrekking tot een materieel feit af”](#)).

b) Voldoe aan de onderzoeksplicht van de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De verzoeker moet de kans krijgen om alle relevante informatie en alle relevante bewijsstukken te verstrekken. De beslissingsautoriteit heeft tot taak om de relevante elementen van het verzoek in samenwerking met de verzoeker vast te stellen. Om aan deze verplichting te voldoen, moet u de onderstaande stappen volgen.

- i. Bied voldoende ondersteuning aan personen met bijzondere procedurele behoeften

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Om het verzoek doeltreffend te kunnen staven en de gronden ervan volledig te kunnen uiteenzetten, kunnen bepaalde verzoekers behoefte hebben aan bijzondere procedurele waarborgen. Dit kan komen door onder meer hun leeftijd, geslacht, seksuele gerichtheid, genderidentiteit, handicap, ernstige ziekte of psychische stoornissen. De behoefte aan bijzondere procedurele waarborgen kan ook het gevolg zijn van foltering, verkrachting of andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld. Met name niet-begeleide kinderen hebben specifieke behoeften die om passende ondersteuning vragen ⁽⁴⁵⁾.

De lidstaten moeten binnen een redelijke termijn nadat een verzoek is ingediend, beoordelen of de verzoeker behoefte heeft aan bijzondere procedurele waarborgen. Wanneer dit het geval is, moet de lidstaat de verzoeker passende steun bieden ⁽⁴⁶⁾. In het geval van personen met bijzondere procedurele behoeften moet er bijzondere nadruk worden gelegd op het onderzoeksaspect van uw rol ⁽⁴⁷⁾. Bij het verzamelen van de relevante informatie moet u rekening houden met de bijzondere behoeften van de verzoeker. Om de invloed van deze omstandigheden op de betreffende zaak terdege te kunnen beoordelen en beperken, kunt u

⁽⁴⁵⁾ Artikel 25 van de asielpcedurerichtlijn (herschikking).

⁽⁴⁶⁾ Artikel 24 van de asielpcedurerichtlijn (herschikking).

⁽⁴⁷⁾ De passende maatregelen die u, afhankelijk van de procedurele behoeften, moet nemen, kunnen worden vastgesteld met behulp van EASO, [Instrument voor de identificatie van bijzondere behoeften](#), 2016.

een advies van een ter zake deskundige nodig hebben, bijvoorbeeld bij gevallen van psychische aandoeningen of handicaps, of bij de behandeling van de gevolgen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld (zie ook afdeling [1.1.2k “Medische, psychiatrische en psychologische verslagen”](#)). U moet de verzoeker met bijzondere procedurele behoeften ook voldoende tijd geven om de elementen aan te voeren die nodig zijn om zijn verzoek om internationale bescherming te staven. Ook bij het voeren van het persoonlijk onderhoud moet u met dergelijke behoeften rekening houden.

ii. Licht de verzoeker in over zijn verplichtingen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Bij bovengenoemde verplichtingen van de verzoeker hoort de verplichting van de beslissingsautoriteit om de verzoeker in kennis te stellen van al zijn plichten en rechten in een taal die hij begrijpt of waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat hij die begrijpt, en met name om hem in kennis te stellen van zijn verplichting om het verzoek te staven ⁽⁴⁸⁾. In het kader van deze informatie moet erop worden gewezen dat de verzoeker verplicht is om zijn verzoek te staven, evenals de gevolgen van het niet nakomen van deze verplichting. Deze informatie moet tijdig worden verstrekt, zodat de verzoeker aan zijn verplichtingen kan voldoen. De verstrekte informatie moet de termijnen omvatten die van toepassing zijn om aan de verplichtingen te voldoen, zodat de verzoeker voldoende gelegenheid heeft om alle elementen te verstrekken. De verzoeker moet tevens praktische informatie krijgen over de middelen waarover hij volgens nationale wetgeving en praktijk kan beschikken om aan zijn verplichtingen te voldoen.

Voorbeelden van informatieverstrekking

De nationale wetgeving of praktijk kan vereisen dat de uitnodigingsbrief voor het persoonlijk onderhoud de verzoeker informeert over de soorten bewijs die hij geacht wordt aan te voeren tijdens het persoonlijk onderhoud, en de algemene verplichtingen van de verzoeker tijdens de behandelingsprocedure in eerste aanleg.

Als bepaalde bewijsstukken niet konden worden aangevoerd tijdens het persoonlijk onderhoud, terwijl de verzoeker er wel over beschikte, kunt u de verzoeker een bepaalde hoeveelheid tijd geven om aanvullende bewijsstukken te verstrekken, voordat u het verzoek beoordeelt en/of een beslissing opstelt. Dit hangt af van de nationale praktijk en de specifieke kenmerken van het verzoek. In een dergelijk geval geeft u de verzoeker tijdens het persoonlijk onderhoud aanwijzingen over de wijze waarop de aanvullende bewijsstukken kunnen worden overgelegd, de termijn waarbinnen de bewijsstukken bij de asielautoriteit worden verwacht, voordat deze een beslissing over het verzoek neemt, en wat de gevolgen zijn als de bewijsstukken niet binnen de gestelde termijn worden verstrekt.

Uitleg en informatie moeten beschikbaar worden gesteld op een manier die rekening houdt met de specifieke situatie van de verzoeker, bijvoorbeeld op een kindvriendelijke manier als

⁽⁴⁸⁾ Artikel 12, lid 1, punt a), van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

de verzoeker een kind is (zie afdeling [1.1.1b\(i\) “Bied voldoende ondersteuning aan personen met bijzondere procedurele behoeften”](#) ⁽⁴⁹⁾).

- iii. Stel de verzoeker in staat alle relevante feiten en bewijzen aan te voeren in een persoonlijk onderhoud

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Om te voldoen aan hun verplichting om alle beschikbare informatie en bewijsmateriaal te verstrekken, moeten verzoekers in de gelegenheid worden gesteld om alle materiële feiten en alle bewijsstukken aan te voeren door middel van een persoonlijk onderhoud ⁽⁵⁰⁾. Het persoonlijk onderhoud is de belangrijkste fase voor het verzamelen van informatie, omdat dit voor de verzoeker de belangrijkste gelegenheid vormt om het verzoek te staven. Artikel 16 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking) verplicht de lidstaten om het persoonlijk onderhoud op zodanige wijze te voeren dat de beslissingsautoriteit ervoor zorgt “dat de verzoeker voldoende in de gelegenheid wordt gesteld om zo volledig mogelijk de tot staving van het verzoek noodzakelijke elementen aan te voeren, overeenkomstig artikel 4 van Richtlijn 2011/95/EU”.

Aangezien niet altijd kan worden verwacht dat de verzoeker weet welke verklaringen, documenten of andere bewijsstukken relevant kunnen zijn, is de plicht van de beslissingsautoriteit om medewerking te verlenen in de fase van het persoonlijk onderhoud niet beperkt tot het beschikbaar stellen van tijd en ruimte voor de verzoeker. De beslissingsautoriteit moet de verzoeker ook de nodige begeleiding geven, de juiste vragen stellen en de juiste omstandigheden creëren om de relevante elementen te verzamelen om de door de verzoeker aangevoerde feiten te staven ⁽⁵¹⁾.

- iv. Vraag de verzoeker om opheldering, als er dingen onduidelijk zijn

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

U moet in samenwerking met de verzoeker alle relevante feiten van het verzoek ophelderen, waarbij u rekening houdt met het beschikbare bewijs, informatie over het land van herkomst en eventuele factoren die verstorend kunnen werken (zie afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken”](#)). De beoordeling van de zaak

⁽⁴⁹⁾ EUAA, [Practical Guide on Information Provision – Access to procedure](#) (Praktische gids over informatieverstrekking – Toegang tot de procedure), december 2024, afdeling 1.2.3 “Pas uw communicatietechnieken aan de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker aan.”

⁽⁵⁰⁾ Zie afdeling [“Leidende beginselen”](#), [“d\) Het recht van de verzoeker om te worden gehoord”](#). De asielprocedurerichtlijn voorziet slechts in strikte uitzonderingen op het recht om te worden gehoord. Artikel 14, lid 2, van de asielprocedurerichtlijn (herschikt) luidt:

Er kan worden afgezien van een persoonlijk onderhoud over de inhoud van het verzoek indien: de beslissingsautoriteit met betrekking tot de vluchtelingenstatus een positieve beslissing kan nemen op basis van het beschikbare bewijs, of de beslissingsautoriteit van oordeel is dat de verzoeker niet persoonlijk gehoord kan worden als gevolg van blijvende omstandigheden waarop hij geen invloed heeft ...

De hoorplicht geldt ook voor het onderhoud over de ontvankelijkheid (zie artikel 34 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking)). De lidstaten kunnen alleen onder specifieke voorwaarden voorzien in een uitzondering op het onderhoud over ontvankelijkheid in de ontvankelijkheidsprocedure van volgende verzoeken (zie de artikelen 34 en 42 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking)).

⁽⁵¹⁾ EASO, [Praktische gids: Persoonlijk gesprek](#), december 2014. Zie HvJ-EU, 2012, [M.M.](#), zaak C-277/1, op. cit., voetnoot 10, punt 66. Zie ook UNHCR, [Beyond Proof, Full Report](#) (Meer dan bewijs: Volledig verslag), mei 2013, op. cit. voetnoot 15, blz. 112.

mag niet gebaseerd zijn op aspecten die niet duidelijk zijn voor u, en er mag geen ruimte zijn voor aannamen, speculatie, gissingen, intuïtie of onderbuikgevoelens.

- v. Richt u op kennelijke inconsistenties, gebrek aan voldoende informatie en problemen met betrekking tot de aannemelijkheid

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Alle inconsistenties, problemen met betrekking tot de aannemelijkheid en een gebrek aan voldoende informatie moeten onder de aandacht van de verzoeker worden gebracht en de verzoeker moet de gelegenheid krijgen om deze punten op te helderen. U moet tevens de oorzaken van deze problemen vaststellen om hun gevolgen voor de geloofwaardigheidsbeoordeling correct te kunnen inschatten. U moet rekening houden met de mogelijke aanwezigheid van versturende factoren (zie afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die versturend kunnen werken”](#)) die van invloed kunnen zijn op de consistentie en plausibiliteit van de verklaringen van de verzoeker en zijn vermogen om gedetailleerde informatie te verstrekken.

- vi. Verzamel relevante informatie over het land van herkomst en ander bewijsmateriaal

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Om de zaak te kunnen beoordelen, moet u relevante, nauwkeurige en actuele COI verzamelen, “met inbegrip van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van het land van herkomst en de wijze waarop deze worden toegepast” ⁽⁵²⁾. Zie afdeling [1.2.2 “Formuleer duidelijke, volledige en feitelijke materiële feiten”](#) voor meer details. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft in dit verband overwogen dat asielautoriteiten in het algemeen beter dan de verzoeker in staat zijn om toegang te krijgen tot informatie over de algemene situatie, met inbegrip van informatie over de mogelijkheid van bescherming in het land van herkomst ⁽⁵³⁾.

De beslissingsautoriteit verzamelt COI op onpartijdige wijze. Wanneer u bewijsmateriaal in individuele zaken beoordeelt, moet u dezelfde onpartijdige benadering hanteren en rekening houden met al het bewijsmateriaal dat de door de verzoeker aangevoerde feiten ondersteunt en al het bewijsmateriaal dat met deze feiten strijdig is. Zonder deze onpartijdigheid zou de plicht van de beslissingsautoriteit om onderzoek te verrichten, niet volledig zijn vervuld, aangezien daarmee de niet-beschikbaarheid van bepaalde soorten bewijs voor de verzoeker niet zou worden gecompenseerd.

Om de zaak te kunnen beoordelen, moet u mogelijk ook andere bewijsstukken verkrijgen die u op eigen initiatief kunt inzien. Bijvoorbeeld [asiel dossiers van familieleden](#), [sociale mediabronnen](#), [bewijsmateriaal van andere nationale autoriteiten van de verantwoordelijke lidstaat](#) of [van andere lidstaten](#). Of het nodig is om dergelijk bewijs te verzamelen, hangt af van de specifieke kenmerken van het verzoek. U kunt bijvoorbeeld op

⁽⁵²⁾ Artikel 4, lid 3, van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽⁵³⁾ EHRM, arrest van 23 augustus 2016, [J.K. e.a. tegen Zweden](#), nr. 59166/12, ECLI:CE:ECHR:2016:0823JUD005916612, punt 132. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

het idee komen om dergelijk aanvullend bewijs op te zoeken door informatie die u al hebt en die onderwerp kan zijn van verder onderzoek.

De beslissingsautoriteit zal ook rekening moeten houden met risico's die niet door de verzoeker zijn genoemd maar waarvan de autoriteit op de hoogte is en die de verzoeker bij terugkeer naar het land van herkomst aan een risico op vervolging of ernstige schade kunnen blootstellen ⁽⁵⁴⁾. Dit geldt in het bijzonder wanneer de beslissingsautoriteit weet dat de verzoeker waarschijnlijk lid is van een groep die stelselmatig wordt blootgesteld aan vervolging of ernstige schade ⁽⁵⁵⁾. Afhankelijk van de nationale praktijken moet u mogelijk de verzoeker informeren en de kans geven om te reageren.

Indien relevant omvat de plicht van de beslissingsautoriteit om medewerking te verlenen ook het regelen van een medisch onderzoek, mits de verzoeker daarmee instemt, of de verzoeker ervan in kennis stellen dat hij een medisch onderzoek moet regelen ⁽⁵⁶⁾.

c) Houd rekening met de specifieke stavingsregels indien van toepassing

[[Inhoudsopgave](#)] [[Checklist](#)]

Wanneer deze tijdens het onderzoek worden gebruikt, is het aan de beslissingsautoriteit om te onderbouwen dat aan de voorwaarden voor de toepassing van de volgende begrippen is voldaan:

- de beschikbaarheid van bescherming in het land van herkomst;
- de mogelijkheid om een binnenlands beschermingsalternatief te vinden; en
- het bestaan van gronden voor uitsluiting ⁽⁵⁷⁾.

De verplichting om te staven rust ook op de asielautoriteit wanneer is aanvaard dat:

- de verzoeker al blootgesteld is geweest aan (een directe dreiging van) vervolging of ernstige schade.

In dit geval moet de beslissingsautoriteit goede redenen aanvoeren “om aan te nemen dat die vervolging of ernstige schade zich niet opnieuw zal voordoen” ⁽⁵⁸⁾.

⁽⁵⁴⁾ EHRM, arrest van 23 maart 2016, [F.G. tegen Zweden](#), nr. 43611/11, ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD00436111, punt 127. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#); EHRM, arrest van 27 oktober 2020, [M.A. tegen België](#), nr. 19656/18, ECLI:CE:ECHR:2020:1027JUD001965618, punt 81. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#); EHRM, arrest van 21 juli 2021, [E.H. tegen Frankrijk](#), nr. 39126/18, ECLI:CE:ECHR:2021:0722JUD003912618, punt 132. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁵⁵⁾ EHRM, arrest van 23 maart 2016, [F.G. tegen Zweden](#), nr. 43611/11, ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD00436111, punt 127. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#); EHRM, arrest van 27 oktober 2020, [M.A. tegen België](#), nr. 19656/18, ECLI:CE:ECHR:2020:1027JUD001965618, punt 81. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#); EHRM, arrest van 21 juli 2021, [E.H. tegen Frankrijk](#), nr. 39126/18, ECLI:CE:ECHR:2021:0722JUD003912618, punt 132. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁵⁶⁾ Zie artikel 18 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽⁵⁷⁾ EASO, [Praktische gids: Voorwaarden voor internationale bescherming](#), april 2018. EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktische gids over de uitvoering van het binnenlands beschermingsalternatief), mei 2021. EASO, [Praktische gids: Uitsluiting](#), januari 2017.

⁽⁵⁸⁾ Artikel 4, lid 4, van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

Hoewel de beslissingsautoriteit de plicht heeft om te bewijzen dat aan de voorwaarden is voldaan om de hierboven vermelde concepten toe te passen, blijft het de taak van zowel de beslissingsautoriteit als de verzoeker om samen te werken bij het verzamelen en verstrekken van al het relevante bewijsmateriaal dat de beoordeling van deze voorwaarden mogelijk maakt.

Als de verzoeker afkomstig is uit een land dat is aangemerkt als veilig land van herkomst, kan het individuele onderzoek beginnen met de nadruk op de verplichting van de verzoeker om zijn verzoek te staven door alle elementen aan te voeren die erop wijzen dat het land in zijn specifieke omstandigheden niet veilig is ⁽⁵⁹⁾.

Deze situaties worden nader toegelicht in de volgende punten.

- i. Is bescherming in het land van herkomst beschikbaar?

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Waar de verzoeker zijn verzoek moet staven (risico op vervolging/ernstige schade wanneer hij naar zijn land van herkomst terugkeert), ligt de bewijslast om aan te tonen dat er in het land van herkomst bescherming kan worden geboden bij u.

Om te kunnen bevestigen of er bescherming in het land van herkomst kan worden geboden, moet u bij het vaststellen van de materiële feiten van het verzoek nagaan of de verzoeker bij de bevoegde instantie/actoren om bescherming heeft verzocht; waarom hij dit niet heeft gedaan als dat niet het geval is; bij welke instanties/actoren er om bescherming is verzocht, wat de uitkomst van dit verzoek is geweest, of de verzoeker toegang tot bescherming heeft en of de bescherming doeltreffend en van niet-tijdelijke aard is ⁽⁶⁰⁾.

- ii. Is het binnenlands beschermingsalternatief van toepassing?

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Indien dit op basis van nationale wetgeving mogelijk is, kunt u aanvoeren dat de verzoeker in een deel van het land van herkomst doeltreffende binnenlandse bescherming kan worden geboden tegen vervolging of ernstige schade. In deze situatie moet u een gebied aanwijzen en aantonen dat er een deel van het land is waar de verzoeker veilig en legaal naartoe kan reizen en toegelaten kan worden en waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat hij zich er kan vestigen ⁽⁶¹⁾.

Om een dergelijke conclusie te kunnen onderbouwen, moet u bij het vaststellen van de materiële feiten rekening houden met de algemene omstandigheden in dat deel van het land en met de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker. Zorg ervoor dat u beschikt over relevante, nauwkeurige en actuele COI over de algemene situatie in het land en de situatie in de vastgestelde regio van dat land waar de bescherming geboden wordt. Deze informatie

⁽⁵⁹⁾ Artikelen 36 en 37 van de asielpedurerichtlijn (herschikking). Voor meer informatie over deze stavingsregel wordt verwezen naar het EUAA, *Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis* (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), 2e editie, 2023.

⁽⁶⁰⁾ Artikel 7 van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽⁶¹⁾ Artikel 8 van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

moet afkomstig zijn uit relevante bronnen, zoals het EUAA, UNHCR en relevante internationale mensenrechtenorganisaties.

Indien de staat of vertegenwoordigers van de staat de actoren van vervolging of ernstige schade zijn, moet u aannemen dat de verzoeker geen doeltreffende binnenlandse bescherming kan worden geboden. Indien de verzoeker een niet-begeleide minderjarige is, moet u bij de beoordeling van de vraag of die bescherming daadwerkelijk beschikbaar is, rekening houden met de beschikbaarheid van passende zorg en opvang die in het belang van de niet-begeleide minderjarige zijn. Raadpleeg voor meer informatie over het binnenlands beschermingsalternatief de praktische gids van het EUAA over dit onderwerp ⁽⁶²⁾.

iii. Is uitsluiting van internationale bescherming van toepassing?

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Bij het vaststellen van de materiële feiten (voorafgaand aan het juridische onderzoek) kunt u elementen vaststellen die ertoe kunnen leiden dat de verzoeker van internationale bescherming wordt uitgesloten. Als u van mening bent dat de verzoeker bescherming moet worden geweigerd op basis van uitsluitingsgronden, moet u uw conclusie onderbouwen ⁽⁶³⁾. Deze uitsluiting moet gebaseerd zijn op duidelijk en geloofwaardig bewijs. De verzoeker moet de kans krijgen om het ter onderbouwing van de uitsluiting gebruikte bewijs te weerleggen. Raadpleeg voor meer informatie de praktische gids van het EUAA over dit onderwerp ⁽⁶⁴⁾.

iv. Is de verzoeker in het verleden al blootgesteld geweest aan (een directe bedreiging van) vervolging of ernstige schade?

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Tijdens het onderzoek stelt u mogelijk vast dat de verzoeker heeft aangetoond dat hij in het land van herkomst aan vervolging of ernstige schade is blootgesteld of rechtstreeks met dergelijke vervolging of dergelijke schade is bedreigd. Dit is een duidelijke aanwijzing dat de vrees van de verzoeker voor vervolging gegrond is en het risico op het lijden van ernstige schade reëel is, tenzij er goede redenen zijn om aan te nemen dat die vervolging of ernstige schade zich niet opnieuw zal voordoen ⁽⁶⁵⁾. Het is uw taak om vast te stellen of er in het onderhavige geval sprake is van dergelijke goede redenen.

v. Komt de verzoeker uit een land dat op basis van nationale wetgeving als veilig land van herkomst wordt beschouwd?

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Sommige lidstaten hebben in overeenstemming met hun nationale wetgeving bepaalde landen als veilig land van herkomst aangemerkt. Tijdens het proces van het aanmerken van een land van herkomst als veilig hebben uw nationale autoriteiten al geoordeeld dat er in het algemeen en consequent geen risico op vervolging of ernstige schade in het betrokken land

⁽⁶²⁾ EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktische gids over de uitvoering van het binnenlands beschermingsalternatief), mei 2021.

⁽⁶³⁾ Artikelen 12 en 17 van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽⁶⁴⁾ EASO, [Praktische gids: Uitsluiting](#), januari 2017.

⁽⁶⁵⁾ Artikel 4, lid 4, van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

is en dat bescherming door de staat beschikbaar en toegankelijk is. Die aanmerking moet gebaseerd zijn op relevante, nauwkeurige en actuele COI, zodat uw taak om de algemene situatie in het land van herkomst te onderzoeken als vervuld kan worden beschouwd. Bijgevolg kan de individuele behandeling van het verzoek zich om te beginnen richten op de verplichting van de verzoeker om zijn verzoek te staven door de elementen aan te voeren die erop wijzen dat:

- zijn land van herkomst in zijn specifieke omstandigheden niet als veilig kan worden beschouwd;

en/of dat

- op basis van individuele elementen de effectieve bescherming die algemeen beschikbaar is in zijn land van herkomst, niet beschikbaar of niet effectief is in zijn specifieke omstandigheden.

Dit onderzoek moet plaatsvinden in het kader van een individuele beoordeling. U moet er ook voor zorgen dat uw onderzoek gebaseerd is op COI die nog steeds actueel is. Als dit niet het geval is, moet u de COI nader onderzoeken.

1.1.2. Verzamel bewijsstukken die relevant zijn voor het verzoek

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het is uw verantwoordelijkheid om het beschikbare bewijsmateriaal te onderzoeken, aanvullend bewijsmateriaal te zoeken (zie afdeling [1.1.b\(vi\) “Verzamel relevante informatie over het land van herkomst en ander bewijsmateriaal”](#)) en, indien van toepassing, de verzoeker aan te sporen om nader bewijsmateriaal over te leggen waarom redelijkerwijs kan worden gevraagd.

Met het oog op een kwalitatief hoogwaardige besluitvorming is het van essentieel belang dat u de verzoeker helpt door al het ingediende bewijs grondig te onderzoeken en hem in de gelegenheid te stellen om relevant bewijs over te leggen.

U moet ervoor zorgen dat u van al het door de verzoeker aangevoerde bewijs begrijpt wat de relevantie voor het verzoek is. Het is een goede praktijk om de verzoeker te vragen wat hij met het aangevoerde bewijs wil aantonen.

Bovendien kunt u het in sommige situaties nodig achten om aanvullende informatie te verkrijgen om alle relevante feiten van de zaak op te helderen.

Bewijsmateriaal kan vrij worden ingediend. Dit betekent dat de verzoeker elk soort bewijs kan indienen om zijn verzoek te onderbouwen (bijv. materieel bewijs zoals documenten of voorwerpen van welke aard dan ook of immaterieel bewijs, bijvoorbeeld gebaseerd op informatie die beschikbaar is op internet) en dat u dit moet aanvaarden. Bewijsmateriaal dat de waardigheid van de verzoeker kan aantasten, mag echter niet worden gevraagd of aanvaard (zie afdeling [1.1.2n “Bewijs dat in strijd is met de grondrechten van de verzoeker”](#)).

Verzoekers mogen bewijs ter ondersteuning van hun verzoek verstrekken, wanneer zij hun verzoek indienen of in een andere fase van de procedure, ook binnen een redelijke termijn na het persoonlijk onderhoud.

Voor dit doel is het belangrijk om in het dossier van de verzoeker bij al het ingediende bewijsmateriaal de datum en tijd van indiening te registreren, aangezien het moment waarop een bewijsstuk is ingediend, van invloed kan zijn op de beoordeling van de geloofwaardigheid.

Houd de vertrouwelijkheid in het oog

Houd in het oog dat u bij het verzamelen van bewijs ervoor moet zorgen dat u de verzoeker of aan hem gerelateerde personen niet in gevaar brengt. Het vertrouwelijkheidsbeginsel moet worden geëerbiedigd ⁽⁶⁶⁾.

Naast hun eigen verklaringen in een persoonlijk onderhoud en/of een schriftelijke verklaring kunnen verzoekers ook op andere manieren ondersteunend bewijs aanleveren. Hieronder vindt u richtsnoeren over de meest voorkomende soorten bewijs die kunnen worden ingediend of verzameld, en de wijze waarop met elk van deze soorten bewijs moet worden omgegaan.

a) Mondelinge verklaringen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De mondelinge verklaringen van de verzoeker zijn soms het enige beschikbare bewijs in een verzoek. De mondelinge verklaring die de verzoeker tijdens het persoonlijk onderhoud aflegt, is van cruciaal belang. Daarom is het van essentieel belang dat u het gesprek op zodanige wijze voert dat er kwalitatief hoogwaardig, relevant en betrouwbaar bewijs van de verzoeker wordt verkregen. Het toepassen van de juiste gesprekstechnieken, in het bijzonder in het geval van kinderen en kwetsbare personen (met inbegrip van personen die negatieve levensgebeurtenissen hebben meegemaakt) is nodig om ervoor te zorgen dat alle informatie naar beste weten en vermogen van de verzoeker wordt verkregen.

Tijdens het onderhoud is het belangrijk dat u zich concentreert op de [centrale elementen](#) van het verzoek en niet op de bijkomstige elementen. Als u de nadruk legt op of veel tijd besteedt aan bijkomstige feiten, vooral aan het begin van het onderhoud, kan de verzoeker de verkeerde indruk krijgen van de belangrijke kernfeiten die moeten worden aangevoerd.

⁽⁶⁶⁾ Zie voor meer informatie afdeling "[Leidende beginselen, e\) Vertrouwelijkheid](#)" en EASO, [Practical Guide on the Use of Country of Origin Information by Case Officers for the examination of asylum applications](#) (Praktische gids over het gebruik van informatie over het land van herkomst door hoor- en beslisambtenaren voor de behandeling van asielverzoeken), december 2020.

Verwante publicatie van het EUAA

Richtsnoeren voor het verzamelen van kwalitatief hoogwaardig bewijs door middel van een persoonlijk onderhoud en voor het voeren van een op de verzoeker gericht onderhoud zijn te vinden in de [Praktische gids: Persoonlijk gesprek](#) van de EASO, december 2014.

b) Schriftelijke verklaringen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Schriftelijke verklaringen die zijn ingediend in het kader van het verzoek, kunnen u helpen het gesprek voor te bereiden, omdat ze informatie kunnen geven over de redenen voor het vluchten, over de angst en het toekomstige risico en over de identiteit en persoonlijke omstandigheden van de verzoeker. Schriftelijke verklaringen zijn ook toelaatbaar als aanvullend bewijs ter ondersteuning van een verzoek, als aanvulling op de mondelinge verklaringen die tijdens het onderhoud zijn verzameld. In uitzonderlijke gevallen kunnen schriftelijke verklaringen ook de enige beschikbare verklaringen vormen, wanneer een onderhoud om specifieke redenen niet wordt gevoerd (zie afdeling “[Leidende beginselen, d\) “Het recht van de verzoeker om te worden gehoord”](#)”).

Schriftelijke verklaringen kunnen vooral nuttig zijn bij ernstig getraumatiseerde verzoekers of verzoekers met psychische aandoeningen of handicaps. De schriftelijke vorm kan deze verzoekers een gevoel van veiligheid geven en een kader dat houvast biedt tijdens het persoonlijk onderhoud, vooral in gevallen waarin hun geheugen mogelijk aangetast is.

Schriftelijke verklaringen kunnen door de verzoeker spontaan worden geschreven als aanvulling op mondelinge verklaringen of naar aanleiding van een verzoek van de autoriteit om een algemene of specifieke vragenlijst of formulier in te vullen.

Hoewel schriftelijke verklaringen nuttig zijn als bewijsstuk, moet u er rekening mee houden dat de inhoud en de specificiteit van de details beïnvloed kunnen zijn door de context waarin ze geschreven zijn. Scenario's waarbij de omstandigheden van invloed kunnen zijn op de inhoud van een schriftelijke verklaring, zijn bijvoorbeeld: verklaringen die onmiddellijk na aanhouding wegens het illegaal overschrijden van een grens zijn geschreven; verklaringen die zijn geschreven in aanwezigheid van geüniformeerde grenswachten of politiefunctionarissen; verklaringen die zijn geschreven door een persoon die onder invloed staat van smokkelaars, mensenhandelaren of andere leden van de gemeenschap. Besteed bij het vergelijken van deze verklaringen met ander beschikbaar bewijs (zoals de verklaringen die tijdens het persoonlijk onderhoud zijn afgelegd) bijzondere aandacht aan dergelijke omstandigheden en geef de verzoeker, indien mogelijk, de gelegenheid om te verduidelijken alvorens tot een negatieve conclusie over de geloofwaardigheidsbevinding te komen.

c) Identiteitsdocumenten en ander schriftelijk bewijs

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Schriftelijk bewijs kan bestaan uit verschillende soorten identiteitsdocumenten, reisdocumenten, akten (burgerlijke stand, geboorte, burgerlijke staat, nationaliteit enz.), arrestatiebevelen, rechterlijke beslissingen of vonnissen, afgedrukte e-mails, brieven of verklaringen van politieke of andere groeperingen, lidmaatschapskaarten, mediaberichten, foto's, medische documenten, kranten enz. Ander materieel bewijs kan bestaan uit kleding, schilderijen, USB-sticks of simkaarten, telefoons, amuletten of andere voorwerpen. Immaterieel bewijs kan bestaan uit internetpagina's zoals links naar sociale media.

Bij het verzamelen van bewijs kunt u te maken krijgen met veel verschillende soorten bewijs, bijvoorbeeld afkomstig van de verzoeker, verzameld door u of anderszins voor u beschikbaar (omdat de verzoeker het heeft ingediend in een andere procedure of omdat het aan het licht is gekomen door middel van een specifieke onderzoeksmaatregel).

Alle documenten die een verzoeker verstrekt ter ondersteuning van zijn verzoek, moeten grondig worden bestudeerd. Om te beginnen moet u ervoor zorgen dat u begrijpt welke documenten worden ingediend en wat de relevantie ervan is voor het verzoek. Het is een goede praktijk om de verzoeker te vragen wat hij met elk aangevoerd document wil aantonen.

Documenten of ander bewijsmateriaal kunnen in origineel of in kopie worden aangeleverd en kunnen zowel privé-materiaal als officiële documenten omvatten.

U moet ervoor zorgen dat u genoeg informatie over het bewijs hebt om inzicht te hebben in de inhoud van het bewijs, de omstandigheden waarin het document is afgegeven (wanneer, door wie, voor welk doel enz.) en hoe de verzoeker het bewijs heeft verkregen. Bekijk tijdens het persoonlijk onderhoud alle documenten zo goed mogelijk om na te gaan of u over voldoende informatie beschikt om een verdere beoordeling ervan te kunnen maken, of om te zien of u aanvullende verduidelijkingen van de verzoeker nodig hebt.

Paspoorten moeten bijvoorbeeld worden gecontroleerd op inreis-/uitreisstempels, visa, bewijs van terugkeer naar het land van herkomst enz. om de immigratiegeschiedenis van de verzoeker te bevestigen en de door de verzoeker gegeven beschrijving van de gebeurtenissen na te gaan ten behoeve van de geloofwaardigheidsbeoordeling in een latere fase (stap 2). In een ander voorbeeld: als de verzoeker documenten heeft overgelegd waarvan niet wordt verwacht dat hij die bezit, moet hij in de gelegenheid worden gesteld om uit te leggen hoe hij die heeft verkregen.

Indien mogelijk moet u ook informatie verzamelen over de doorgaans te verwachten inhoud en vorm van de verstrekte documenten (bijv. arrestatiebevel, dagvaarding). Dergelijke informatie kan worden verkregen door middel van relevante COI of door middel van een specifieke verificatieprocedure. De documenten moeten, indien mogelijk, voorafgaand aan het persoonlijk onderhoud worden geverifieerd. Dit biedt de verzoeker de gelegenheid om eventuele negatieve bevindingen met betrekking tot de authenticiteit van het ingediende bewijs uit te leggen. De documenten kunnen worden geverifieerd wanneer het verzoek is geregistreerd, als de documenten op dat moment beschikbaar zijn.

Afhankelijk van de nationale praktijk en mogelijkheden kunnen (bepaalde categorieën van) documenten worden geverifieerd door een gespecialiseerde eenheid of autoriteit. Zie voor meer informatie stap 2, [2.1 “Beoordeel schriftelijk en ander bewijs”](#) en de praktische gids van het EUAA over registratie ⁽⁶⁷⁾. De verificatie moet worden uitgevoerd op een manier die waarborgt dat het vertrouwelijkheidsbeginsel wordt gerespecteerd (zie afdeling “[Leidende beginselen](#), [e\) Vertrouwelijkheid](#)” hierboven) ⁽⁶⁸⁾.

d) Informatie over het land van herkomst

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De beschikbaarheid van kwalitatief hoogwaardige COI is van essentieel belang voor het besluitvormingsproces ⁽⁶⁹⁾. U moet erop kunnen vertrouwen dat de beschikbare COI relevant, nauwkeurig en actueel is en dat ze afkomstig is uit een verscheidenheid aan betrouwbare en onafhankelijke bronnen. Deze COI moet zo specifiek mogelijk zijn en niet beperkt zijn tot de algemene situatie in het land van herkomst. Aangezien elke bron zijn eigen perspectief en focus heeft, moeten verschillende bronnen en verschillende soorten bronnen worden geraadpleegd om een zo volledig en evenwichtig mogelijk beeld te krijgen. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met informatie van het EUAA, de UNHCR en relevante mensenrechtenorganisaties ⁽⁷⁰⁾. De COI moet objectief zijn en op onpartijdige wijze zijn verkregen, d.w.z. de persoon die de COI verzamelt, mag niet op zoek gaan naar COI die enkel een negatieve of positieve beslissing zou bevestigen ⁽⁷¹⁾.

Alle bronnen die u voor uw beoordeling hebt gebruikt, moeten waar mogelijk in uw beslissing worden vermeld.

Verwante publicatie van het EUAA

De [Practical Guide on the Use of Country of Origin Information by Case Officers for the examination of asylum applications](#) (Praktische gids over het gebruik van informatie over het land van herkomst door hoor- en beslisambtenaren voor de behandeling van asielverzoeken) van het EASO, december 2020, biedt informatie over het gebruik van COI in verschillende fasen van het onderzoek naar verzoeken om internationale bescherming, waaronder de geloofwaardigheidsbeoordeling. Naast meer gedetailleerde informatie over het gebruik van COI bij het beoordelen van de geloofwaardigheid bevat de gids informatie over wat wordt bedoeld met relevante en nauwkeurige COI of COI die actueel is en uit verschillende bronnen is verzameld.

⁽⁶⁷⁾ EASO, [Praktische gids over registratie – Indiening van verzoeken om internationale bescherming](#), december 2021.

⁽⁶⁸⁾ Artikel 30 van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽⁶⁹⁾ Artikel 4, lid 3, van de erkenningsrichtlijn (herschikking) en artikel 10, lid 3, punt b), van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽⁷⁰⁾ Artikel 10, lid 3, punt b), van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽⁷¹⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023.

e) De asioldossiers van familieleden

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Om met kennis van zaken een juiste beoordeling te kunnen maken, kan de beslissingsautoriteit het nodig achten om verwante asioldossiers te onderzoeken die in haar bezit zijn. Het kan onder meer gaan om verzoeken die betrekking hebben op identieke feiten of omstandigheden, zoals de asioldossiers van familieleden, aangezien de door de verzoeker geuite vrees mogelijk nauw verband houdt met de situatie van andere familieleden ⁽⁷²⁾. Soms verwijst de verzoeker naar het dossier van een familielid en legt hij elementen van dat dossier over. De dossiers van familieleden moeten niettemin vertrouwelijk worden behandeld (zie de afdelingen [“Leidende beginselen”](#), [“Vertrouwelijkheid”](#) en [“Recht op een privéleven en op eerbiediging van de menselijke waardigheid”](#)). Afhankelijk van de nationale bepalingen en de inhoud van de informatie kan voor het gebruik van dergelijk bewijs de toestemming van het betrokken familielid vereist zijn.

In sommige gevallen kan het openbaar maken van gevoelige informatie uit andere dossiers de familieleden aan ernstig gevaar blootstellen of de veiligheid van de familieleden in gevaar brengen. Dit is bijvoorbeeld het geval in situaties van seksueel en gendergerelateerd geweld, kindermishandeling, verwaarlozing, geweld en uitbuiting, seksuele gerichtheid, genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken enz. In deze situaties kan het bewijsmateriaal niet openbaar worden gemaakt en moet u de kwesties onderzoeken en mogelijke negatieve geloofwaardigheidsbevindingen verduidelijken zonder de informatie openbaar te maken.

f) Informatie van andere personen/getuigenverklaringen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Naast de informatie die wordt verstrekt door gekwalificeerde deskundigen op hun vakgebied (zie [j\) “Taalanalyse, -beoordeling of -indicatie”](#), [k\) “Medische, psychiatrische en psychologische verslagen”](#), [m\) “Verslagen van andere beroepsbeoefenaren”](#) hieronder), kunnen verklaringen worden ingediend of gevraagd van andere personen of groepen die kunnen helpen bij het beoordelen van de geloofwaardigheid van het relaas of de persoonlijke omstandigheden van een verzoeker. Dergelijke verklaringen kunnen afkomstig zijn van een groot aantal verschillende bronnen, waaronder familieleden, partners, scholen en politieke en religieuze groeperingen. In sommige omstandigheden zijn verklaringen van bijzonder belang, zoals de verklaringen die de begeleidende volwassenen namens minderjarige verzoekers afleggen. Belangrijke informatie kan ook komen uit de verklaring van de aangewezen wettelijke vertegenwoordiger van het kind en van leerkrachten, maatschappelijk werkers of medewerkers van het opvangcentrum die in nauw contact met het kind staan.

Bij het verzamelen van dit soort bewijs moet u bijzondere aandacht schenken aan de mogelijke vertrouwelijkheid van de verklaring.

⁽⁷²⁾ EASO, [Practical Guide on the Use of Country of Origin Information by Case Officers for the examination of asylum applications](#) (Praktische gids over het gebruik van informatie over het land van herkomst door hoor- en beslisambtenaren voor de behandeling van asielverzoeken), december 2020.

g) Informatie beschikbaar op sociale media

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De informatie die op sociale media wordt verzameld, kan van verschillende aard zijn. Verzoekers verlaten zich vaak op informatie die beschikbaar is op sociale media om hun verzoek te staven, of het nu gaat om algemene informatie (bijv. blogartikelen of verklaringen met betrekking tot de algemene situatie in het land van herkomst in verband met een feit van hun verzoek) of meer specifieke informatie (bijv. berichten op socialemediaplatforms, hun eigen berichten op internet of openbaar beschikbare foto's van hen genomen tijdens een gebeurtenis of omstandigheid enz.)

Ook de beslissingsautoriteit kan dergelijke informatie die openbaar beschikbaar is op sociale media, verzamelen en als bewijs gebruiken. Deze informatie kan van bijzonder belang zijn als er bijvoorbeeld geen andere bronnen beschikbaar zijn met betrekking tot een onderwerp of gebeurtenis, om het gebrek aan formele COI te compenseren of omdat de gebeurtenis zeer recent is.

Informatie verzameld op sociale media kan een verzoek staven, maar ook onnauwkeurige of onbetrouwbare informatie aan het licht brengen. Informatie die beschikbaar is op sociale media, brengt vanwege haar specifieke aard echter meerdere uitdagingen met zich mee en moet met zorg worden gebruikt en geëvalueerd (zie stap 2, afdeling [2.1.4c “Via sociale media verzamelde inhoud”](#)) ⁽⁷³⁾.

h) Bewijsmateriaal van andere nationale autoriteiten van de verantwoordelijke lidstaat

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het is mogelijk dat andere overheidsinstanties informatie hebben die kan helpen om de materiële feiten van een verzoek vast stellen. Zo kan het bijvoorbeeld passend zijn om informatie op te vragen als:

- overeenkomende vingerafdrukken in het Eurodac-systeem;

Eurodac-informatie kan bijvoorbeeld worden gebruikt om de reisroute, illegale binnenkomst en verblijf, en eerdere asielaanvragen van de verzoeker te reconstrueren;

- trouwaktes;
- dossiers van politie/rechtbanken, strafbladen;
- informatie die wordt verstrekt in visumaanvragen, bijvoorbeeld via het Visuminformatiesysteem;
- de administratie van het Visuminformatiesysteem kan licht werpen op de identiteits- en reisdocumenten die de verzoeker bezit;
- informatie beschikbaar via het Schengeninformatiesysteem;

⁽⁷³⁾ EUAA, [Qualification for international protection \(Directive 2011/95/EU\) – Judicial analysis](#) (Voorwaarden om in aanmerking te komen voor internationale bescherming (Richtlijn 2011/95/EU) – Analyse van de rechtspraak), 2e editie, 2023, afdeling 1.10.3.4 Sur place activities and use of social media; en Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber (IAC)), (VK), arrest van 20 januari 2022, XX (PJAK – sur place activities – Facebook) Iran CG [2022] UKUT 23 (IAC).

het Schengeninformatiesysteem kan bijvoorbeeld informatie verschaffen over kwesties van openbare veiligheid met betrekking tot de verzoeker, de betrokkenheid bij strafrechtelijke procedures, het gebruik van vervalste documenten of kwetsbaarheid.

i) Informatie van andere lidstaten

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

In sommige gevallen kan het passend zijn om informatie over de verzoeker op te vragen bij een andere lidstaat waar de verzoeker in het verleden heeft verbleven of om bescherming heeft gevraagd.

Het is mogelijk om kopieën op te vragen van elementen van het asioldossier van een verzoeker wiens verzoek om internationale bescherming in een andere lidstaat of een geassocieerd land is afgewezen, wanneer Verordening (EU) nr. 604/2013 ⁽⁷⁴⁾ niet langer van toepassing is of niet wordt toegepast op de verzoeker. Deze informatie kan worden gebruikt voor het onderzoek van het verzoek in het land van asiel, omdat er relevante informatie in kan staan met betrekking tot de eerdere verklaringen van de verzoeker en het bewijsmateriaal dat hij tijdens de andere procedure heeft verstrekt.

Voor elk verzoek om kopieën van elementen van het asioldossier uit een ander land te verkrijgen kan de toestemming van de verzoeker vereist zijn, dit omwille van de vertrouwelijkheid.

Verwante publicatie van het EUAA

Voor gedetailleerde richtsnoeren over informatieverzoeken aan andere lidstaten wordt verwezen naar [Recommendations on Information Exchange between Dublin Units](#) (Aanbevelingen betreffende informatie-uitwisseling tussen Dublinseenheden) van het EASO, december 2021.

j) Taalanalyse, -beoordeling of -indicatie

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Afhankelijk van de nationale praktijk hebt u mogelijk toegang tot individuele taalbeoordelingen, -indicaties of -analyses, die u een aantal (min of meer formele) suggesties geven met betrekking tot de waarschijnlijke plaats van herkomst of het etnische profiel van de verzoeker. Taalanalyse onthult niet het land van nationaliteit van de verzoeker als zodanig, maar de plaats (of een van de plaatsen) waar de verzoeker langere tijd heeft verbleven en interactie met de gemeenschap heeft gehad. Houd er rekening mee dat een taal kan bestaan uit verschillende dialecten, afhankelijk van het gebied van herkomst of de sociale klasse van de spreker, en dat in één stad verschillende talen kunnen worden gesproken, onder meer

⁽⁷⁴⁾ [Verordening \(EU\) nr. 604/2013](#) van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking) (PB L 180 van 29.6.2013, blz. 31) (ook aangeduid als Dublin III-verordening).

door kleine gemeenschappen in de diaspora. In bepaalde landen van herkomst hangt het dialect van een taal nauwer samen met de etnische achtergrond of het behoren tot een clan dan met de plaats van herkomst of woonplaats. Gesproken taal is ook vloeiend, omdat woordenschat en uitspraak kunnen veranderen afhankelijk van de context waarin de verzoeker zich bevindt. Een verzoeker die de beweerde nationaliteit bezit, zal mogelijk niet of slechts met moeite zijn nationale taal kunnen spreken als hij bijvoorbeeld lange tijd in het buitenland heeft gewoond.

Er is een hele reeks van mogelijke taalbeoordelingen, variërend van formele wetenschappelijke processen tot meer informele procedures. Deze kunnen daarom verschillen in betrouwbaarheid naargelang van de wijze waarop de analyse- of beoordelingsverslagen worden opgesteld (door taaldeskundigen of artificiële intelligentie, op basis van geluidsopnamen van verzoekers, op basis van woordenlijsten enz.).

Taalindicatiemethoden moeten duidelijk onderscheiden worden van taalanalysemethoden. Taalindicatiemethoden zijn minder betrouwbaar dan taalanalyse en mogen niet als bewijs worden gebruikt in de rechtbank. Ze kunnen echter sneller worden uitgevoerd voor een eerste indicatie van verzoekers voor wie de zelfverklaarde plaats van herkomst niet overeenkomt met de gesproken taal. Zodra deze indicatie is vermeld, is verder onderzoek nodig. Dit gebeurt door een grondige taalanalyse, een onderhoud om het land van nationaliteit te verifiëren of een combinatie van beide.

Het is belangrijk om op te merken dat bij de geloofwaardigheidsbeoordeling zeer zorgvuldig moet worden omgegaan met taalbeoordelingen of -indicaties, en met het gebruik van checklists.

k) Medische, psychiatrische en psychologische verslagen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Afhankelijk van de specifieke zaak en de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker kan medisch bewijs, met inbegrip van psychiatrisch en psychologisch bewijs, zeer waardevol zijn voor de beoordeling, omdat hiermee licht kan worden geworpen op verschillende aspecten van het verzoek.

- Dit kan u aanwijzingen geven over het vermogen van de verzoeker om bewijs te verzamelen en/of aan te voeren, met inbegrip van mondelinge en schriftelijke verklaringen. Als zodanig kan medisch bewijs niet alleen van invloed zijn op uw verwachtingen met betrekking tot het vermogen van de verzoeker om zijn verzoek te staven, maar ook op de manier waarop u de geloofwaardigheid van zijn verklaringen beoordeelt (zie afdeling [2.3.1 “Factoren die verband houden met de verzoeker”](#) onder stap 2 voor informatie over verstorende factoren).

Voorbeeld van de impact van medisch bewijs op het verzamelen van informatie

Een verzoeker die aan posttraumatische stress-stoornis (PTSS) lijdt, is mogelijk niet in staat om de stappen te ondernemen die gewoonlijk vereist zijn om bewijs te verzamelen dat hem ter beschikking staat.

- Dit kan u aanwijzingen geven over eventuele bijzondere procedurele waarborgen die moeten worden ingesteld.
- De informatie kan worden beschouwd als bewijs ter ondersteuning van materiële feiten die verband houden met gebeurtenissen uit het verleden die de verzoeker beweert te hebben meegemaakt.

Voorbeeld van bewijs dat gebeurtenissen uit het verleden staft

De verzoeker legt een medische verklaring over in verband met de littekens die op zijn lichaam te zien zijn en die naar hij beweert het gevolg zijn van foltering in zijn land van herkomst.

- De informatie kan aanwijzingen geven over persoonlijke omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de risicobeoordeling of verdere ondersteunende aanwijzingen daarvoor.

Voorbeeld van bewijs dat persoonlijke omstandigheden staft

Afhankelijk van de nationale praktijk, als een verzoeker een medische verklaring overlegt waaruit blijkt dat hij leeft met een handicap, als die omstandigheid als bewezen kan worden beschouwd, en afhankelijk van het specifieke geval en de ernst van de handicap, kan dit als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd. Dit is van toepassing wanneer er sprake is van een situatie van willekeurig geweld in de context van een intern of internationaal conflict, en kan gevolgen hebben voor de risicobeoordeling.

Het inwinnen van deskundig advies kan bijzonder nuttig zijn in het geval van verzoekers met psychische problemen, een gediagnosticeerde psychiatrische of fysieke aandoening, een chronische ziekte, een handicap of verzoekers die ernstige vormen van geweld hebben meegemaakt, slachtoffer zijn van foltering of mensenhandel, onder meer.

Het is uw taak om te herkennen welke verzoekers potentiële kwetsbaarheden en bijzondere behoeften hebben. Daarom kan het ook uw taak zijn om hen, afhankelijk van de nationale praktijk, door te verwijzen naar specialisten om duidelijkheid te krijgen over hun lichamelijke en geestelijke toestand.

Verzoekers kunnen ook uit eigen beweging medisch bewijsmateriaal indienen. De vraag zal dus betrekking hebben op de bewijskracht van het bewijs (zie stap 2, afdeling [2.1.4a “Medisch en psychologisch bewijs”](#)). Klinische dossiers of medische recepten kunnen nuttig bewijsmateriaal zijn. Bewijsmateriaal van deskundigen kan in het land van herkomst van de verzoeker, in doorreislanden of in het ontvangende land worden overgelegd.

Het Protocol van Istanbul ⁽⁷⁵⁾

Het Protocol van Istanbul is een samenstel van internationale normen voor onderzoek naar slachtoffers van foltering en andere wrede, onmenselijke en ontorende behandeling of bestraffing. Het protocol helpt beroepsbeoefenaren bij het documenteren van tekenen van foltering of andere onmenselijke behandeling.

Medisch-juridische beoordelingen die worden verricht overeenkomstig het Protocol van Istanbul, ondersteunen de documentatie van zowel mentale als fysieke tekenen van foltering of andere onmenselijke behandeling. Ook ondersteunen ze de documentatie van de impact van een dergelijke behandeling op de persoon. Op deze manier zorgt het Protocol voor een gestandaardiseerde beoordeling die verder gaat dan fysieke tekenen van mogelijke mishandeling.

Verwijzing naar dergelijke medisch-juridische beoordelingen kan bijvoorbeeld bijzonder relevant zijn wanneer er aanwijzingen zijn dat de verzoeker ten gevolge van traumatisering niet in staat is samenhangende verklaringen over zijn ervaringen uit het verleden te geven.

l) Leeftijdsbeoordelingen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Leeftijdsbeoordeling is het proces aan de hand waarvan autoriteiten de chronologische leeftijd of leeftijdsgroep van een persoon proberen te schatten om te bepalen of de persoon een kind of een volwassene is ⁽⁷⁶⁾. Geen enkele methode voor leeftijdsbeoordeling kan echter met zekerheid de leeftijd van een persoon vaststellen en leeftijdsbeoordeling moet niet onnodig worden gebruikt. Alleen wanneer er gegronde twijfel bestaat of de verzoeker minderjarig of meerderjarig is, kan de verantwoordelijke autoriteit de verzoeker vragen een leeftijdsbeoordeling te ondergaan waarvoor een medisch onderzoek is vereist. Als er na de beoordeling nog steeds twijfel bestaat over de leeftijd van de verzoeker, moet u ervan uitgaan dat de verzoeker minderjarig is ⁽⁷⁷⁾. Raadpleeg voor meer informatie de praktische gids van het EUAA over dit onderwerp ⁽⁷⁸⁾.

m) Verslagen van andere beroepsbeoefenaren

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Er kunnen ook verslagen beschikbaar zijn van andere beroepsbeoefenaren, bijvoorbeeld verslagen van andere deskundigen met gespecialiseerde competenties of van beroepsbeoefenaren die gewoonlijk in contact staan met de verzoeker.

⁽⁷⁵⁾ Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten, [Istanbul Protocol: Manual on the effective investigation and documentation of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment](#) (Protocol van Istanbul: Handleiding voor doeltreffend onderzoek naar en documentatie van foltering en andere wrede, onmenselijke en ontorende behandeling of bestraffing van 9 augustus 1999), serie professionele trainingen nr. 8/rev. 1, 2004.

⁽⁷⁶⁾ EASO, [Praktische gids over leeftijdsbeoordeling – Tweede editie](#), september 2018.

⁽⁷⁷⁾ Zie artikel 25, lid 5, van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽⁷⁸⁾ Zie voor meer informatie over de leeftijd als een materieel feit, het beschikbare bewijs en de brede interpretatie van aanvaarde documenten en een analyse van bewijs het EASO, [Praktische gids over leeftijdsbeoordeling – Tweede editie](#), september 2018, blz. 26, 48 en 51.

De verzoeker kan bewijsmateriaal indienen of u kunt toegang hebben tot verslagen van bijvoorbeeld deskundigen op het gebied van kinderscherming of seksueel en gendergerelateerd geweld. Bewijs van andere deskundigen kan bestaan uit verslagen en andere soorten informatie van deskundigen over bepaalde zaken, zoals culturele en religieuze kwesties ⁽⁷⁹⁾.

Verklaringen of verslagen van beroepsbeoefenaren die in contact staan met verzoekers, kunnen ook nuttig zijn om u opmerkzaam te maken op bepaalde aspecten, zoals mogelijke medische problemen waarvan u op de hoogte moet zijn maar die (nog) niet geverifieerd zijn door een medisch verslag.

Maatschappelijk werkers hebben informatie uit de eerste hand over de verzoeker en kunnen zorgen uiten over het gedrag of andere aspecten van het leven van de verzoeker in het land van opvang. Dankzij goede communicatiekanalen en samenwerking tussen de beslissingsautoriteiten en andere belanghebbenden, zoals de opvangautoriteiten, kunnen hoor- en beslisambtenaren in asielzaken profiteren van informatie die nuttig is om hun beoordeling op correcte wijze uit te voeren.

n) Bewijs dat in strijd is met de grondrechten van de verzoeker

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Aangezien de verzoeker vrijelijk bewijsmateriaal kan indienen om zijn verzoek te onderbouwen, moet de beslissingsautoriteit al het ingediende bewijsmateriaal zonder beperkingen aanvaarden en beoordelen, tenzij de indiening zelf zou leiden tot een schending van de grondrechten van de verzoeker. Het verzamelen en aanvaarden van bewijsmateriaal moet in overeenstemming zijn met de grondrechten die worden gewaarborgd door het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) en het EU-Handvest van de grondrechten, zoals het recht op eerbiediging van de menselijke waardigheid (artikel 1 EVRM en artikel 1 EU-Handvest), het recht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven (artikel 8 EVRM en artikel 7 EU-Handvest), en het algemene en absolute verbod op foltering en onmenselijke of vernederende behandeling (artikel 3 EVRM en artikelen 3 en 4 EU-Handvest).

Een autoriteit kan om een deskundigenverslag vragen, maar daarbij geldt dat “de wijze waarop een beroep wordt gedaan op een dergelijk onderzoek met name in overeenstemming moet zijn met de door het Handvest gewaarborgde grondrechten” ⁽⁸⁰⁾.

Bij het zoeken naar en aanvaarden van bewijs moet de beslissingsautoriteit rekening houden met de ernst van de inmenging die dit bewijs teweegbrengt in het recht op eerbiediging van het privéleven, en beoordelen of deze inmenging kan worden beschouwd als evenredig aan het nut dat de inmenging eventueel zou kunnen hebben voor de beoordeling van de feiten van het individuele verzoek ⁽⁸¹⁾.

⁽⁷⁹⁾ Artikel 10, lid 3, punt d), van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

⁽⁸⁰⁾ HvJ-EU, arrest van 25 januari 2018, *F. tegen Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, zaak C-473/16, EU:C:2018:36, punt 48. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁸¹⁾ HvJ-EU, arrest van 25 januari 2018, *F. tegen Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, zaak C-473/16, EU:C:2018:36, punt 55 en verder. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

Het is de taak van de instantie om te beoordelen in hoeverre het ingediende bewijs relevant is voor de staving van de feiten in kwestie.

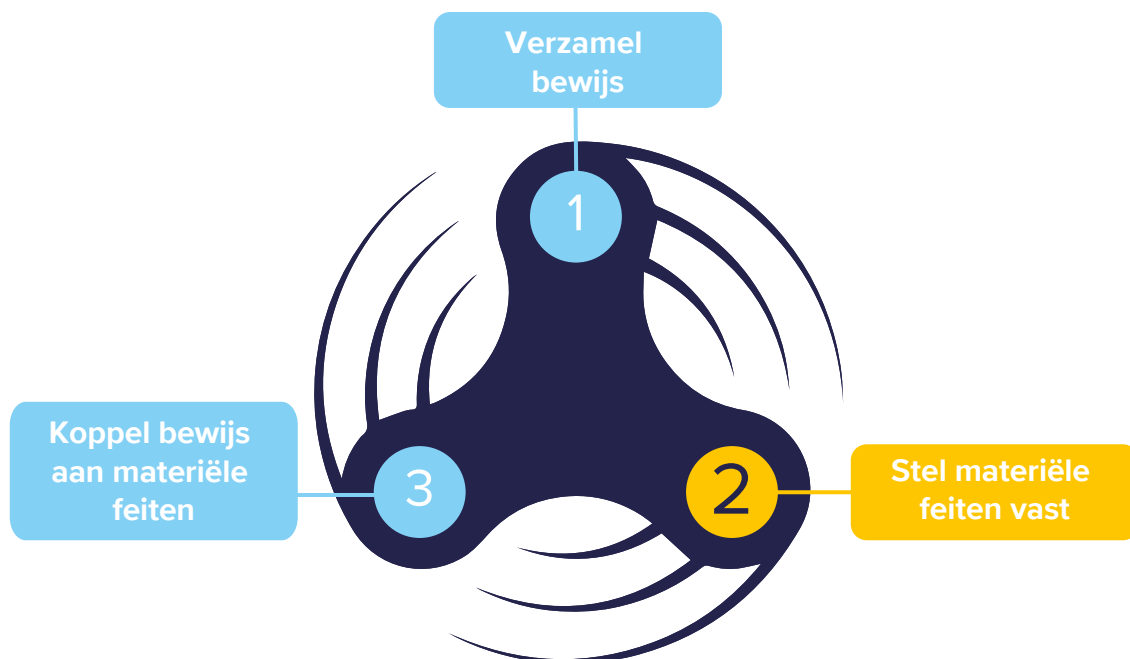
In het bijzonder mogen de autoriteiten geen vernederende methoden gebruiken, zoals het stellen van vragen over hoe de verzoeker praktisch invulling geeft aan zijn seksuele gerichtheid, geen bewijsmateriaal over seksuele activiteiten verzamelen en geen tests uitvoeren om iemands seksuele gerichtheid of genderidentiteit vast te stellen, zoals verduidelijkt door het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) ⁽⁸²⁾.

Als gevolg van de eerbiediging van deze grondrechten is het de beslissingsautoriteit niet toegestaan om bijvoorbeeld te aanvaarden dat de verzoeker video's van intieme handelingen overlegt om een verzoek op basis van seksuele gerichtheid te staven. Het HvJ-EU stelde: "Bovendien zou het toelaten of aanvaarden van een dergelijk type bewijs een stimulans voor andere asielzoekers vormen en zou dit er feitelijk op neerkomen dat dergelijke bewijzen van hen worden verlangd" ⁽⁸³⁾. In veel gevallen wordt dergelijk bewijs ook niet relevant geacht voor de staving van de seksuele gerichtheid.

1.2. Stel materiële feiten vast en formuleer ze

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Figuur 5. Stel materiële feiten vast

⁽⁸²⁾ HvJ-EU, arrest van 2 december 2014, *A., B., C. tegen Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, zaak C-148/13 tot en met zaak C-150/13, EU:C:2014:2406, punten 59-66. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁸³⁾ HvJ-EU, arrest van 2 december 2014, *A., B., C. tegen Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, zaak C-148/13 tot en met zaak C-150/13, EU:C:2014:2406, punten 59-66. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

Wat zijn materiële feiten?

Materiële feiten zijn (beweerde) feiten en omstandigheden die verband houden met een of meer van de noodzakelijke elementen van de definitie van een vluchteling ⁽⁸⁴⁾ of een persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt ⁽⁸⁵⁾ en die de kern van het verzoek raken.

Aangezien materiële feiten rechtstreeks verband houden met de criteria om in aanmerking te komen voor internationale bescherming, is de juiste vaststelling ervan essentieel voor het uitvoeren van de geloofwaardigheidsbeoordeling en de risicobeoordeling. Materiële feiten bepalen de reikwijdte van de beoordeling en helpen om uw redenering te structureren. Alleen bewijsmateriaal dat verband houdt met de vastgestelde materiële feiten, maakt deel uit van het onderzoek van het verzoek.

Het vaststellen van de materiële feiten is een doorlopend proces. Het begint wanneer u zichzelf vertrouwd maakt met de zaak door de beschikbare informatie uit de registratie en eventueel aanvullend bewijsmateriaal te controleren dat de verzoeker voorafgaand aan het persoonlijk onderhoud heeft ingediend. Het loopt door tijdens het persoonlijk onderhoud, door het verzamelen van verklaringen en al het andere bewijs. Ook tijdens de geloofwaardigheids- en risicobeoordeling kunnen nog nieuwe materiële feiten worden vastgesteld.

1.2.1. Stel de materiële feiten vast

a) Stel materiële feiten vast op basis van de criteria om in aanmerking te komen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Om de materiële feiten correct vast te stellen, begint u met de **criteria om in aanmerking te komen** die voortvloeien uit de wettelijke definities van een vluchteling en een persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt.

Door de verschillende componenten van de definities van “vluchteling” en “persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt”, d.w.z. de criteria om in aanmerking te komen, uit te splitsen, kunt u de materiële feiten van een specifiek verzoek correct vaststellen.

⁽⁸⁴⁾ Artikel 1, lid A, punt 2, van Algemene Vergadering van de VN, [Verdrag betreffende de status van vluchtelingen](#), Genève, 28 juli 1951, Verenigde Naties, verzameling van verdragen, vol. 189, blz. 137, en [Protocol betreffende de status van vluchtelingen](#), 31 januari 1967, Verenigde Naties, verzameling van verdragen, vol. 606, blz. 267 (in de asielwetgeving van de EU en door het HvJ-EU aangeduid als het “Verdrag van Genève”); artikel 2, punt d, van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽⁸⁵⁾ Artikel 2, punt f, en artikel 15 van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

Tabel 1. Criteria om in aanmerking te komen

Definitie van een vluchteling	Definitie van een persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt
1. onderdaan van een derde land of staatloze buiten het land van herkomst of het land waar hij vroeger gewoonlijk verbleef	
2a. met een gegronde vrees voor vervolging	2b. voor wie zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat hij een reëel risico loopt op ernstige schade ⁽⁸⁶⁾
3. om redenen van ras, religie, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep	–
4. die de bescherming van het land van herkomst niet kan of, wegens gegronde vrees of risico, niet wil inroepen of die niet kan of, wegens genoemde vrees, niet wil terugkeren naar het land waar hij vroeger gewoonlijk verbleef	
5. waarbij de uitsluitingsbepalingen niet van toepassing zijn ⁽⁸⁷⁾	

Het beginpunt is vaststelling van de feiten in verband met de **nationaliteit (1)** en identiteit van de verzoeker, en alle relevante feiten uit het verleden en heden en de persoonlijke omstandigheden die bijdragen tot de **angsten en risico's bij terugkeer (2)** van de verzoeker. Voor elk van de feiten die de angsten en risico's bij terugkeer staven, bekijkt u vervolgens de **redenen (3)** die ze veroorzaakt hebben of veroorzaken, en de vraag waarom de verzoeker zich niet onder **bescherming (4)** kan stellen in zijn land van herkomst. Deze materiële feiten moeten worden aangevuld met elk mogelijk feit dat kan wijzen op **uitsluiting (5)**. Houd er rekening mee dat de nationaliteit van de verzoeker ook doorslaggevend zal zijn bij het onderzoeken van de angsten of risico's, en met name de beschikbaarheid van nationale bescherming. De nationaliteit, of het ontbreken daarvan, is daarom standaard een materieel feit.

Op basis van de criteria om in aanmerking te komen, worden daarom de volgende groepen materiële feiten vastgesteld:

1. de nationaliteit(en) van de verzoeker of het ontbreken daarvan;
2. feiten die de toekomstige angsten of risico's bij terugkeer staven;
3. redenen voor de vastgestelde angsten of risico's;

⁽⁸⁶⁾ Artikel 15 van de erkenningsrichtlijn (herschikking): "Ernstige schade bestaat uit:

a) doodstraf of executie; of

b) foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst; of

c) ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict."

⁽⁸⁷⁾ Uitsluitingsbepalingen verwijzen naar artikelen 12 en 17 van de erkenningsrichtlijn (herschikking). Zie voor meer informatie het EASO, [Praktische gids: Uitsluiting](#), januari 2017.

4. beschikbaarheid van bescherming tegen wat gevreesd of geriskeerd wordt of het ontbreken daarvan;
5. feiten die verband houden met een mogelijke uitsluiting.

U moet zich ervan bewust zijn dat de verzoeker niet per se weet wat voor het onderzoek van zijn verzoek relevant is. De verzoeker kan daarom verschillende angsten en problemen aanvoeren die voor hem belangrijk zijn, maar die niet noodzakelijkerwijs relevant zijn voor internationale bescherming. Het is aan u als hoor- en beslisambtenaar in asielzaken om op de hoogte te zijn van de criteria om in aanmerking te komen en op basis daarvan te bepalen welke aspecten van het verzoek relevant zijn en daarom als materiële feiten moeten worden aangemerkt.

In de onderstaande tabel wordt het verband duidelijk gemaakt tussen criteria om in aanmerking te komen en feiten en omstandigheden, en worden enkele belangrijke vragen genoemd aan de hand waarvan u de materiële feiten in een bepaald verzoek kunt vaststellen. Deze indicatieve vragen worden voorgesteld om u te helpen bij het vaststellen van de feiten. Deze moeten worden aangevuld met gedetailleerde verkennende vragen om alle relevante feiten vast te stellen, afhankelijk van de omstandigheden van de zaak. Omdat deze vragen indicatief zijn, zijn ze mogelijk niet in alle zaken relevant en als ze gebruikt worden als leidraad voor het persoonlijk onderhoud, moeten ze per geval worden geherformuleerd ⁽⁸⁸⁾.

Tabel 2. Vragen voor het vaststellen van materiële feiten

Criteria om in aanmerking te komen	Stel materiële feiten vast die verband houden met de criteria om in aanmerking te komen	Vragen om te helpen bij het vaststellen van de materiële feiten (niet uitputtend)
1. Onderdaan van een derde land buiten het land van herkomst / land waar hij vroeger gewoonlijk verbleef	Stel de feiten vast met betrekking tot de nationaliteit van de verzoeker of het ontbreken daarvan	• Wat is de nationaliteit van de verzoeker of het land waar hij vroeger gewoonlijk verbleef? • Heeft de verzoeker (recht op) nog andere nationaliteiten? • Loopt de verzoeker het risico staatloos te worden?

⁽⁸⁸⁾ Raadpleeg voor meer richtsnoeren over onderwerpen of vragen die relevant kunnen zijn voor specifieke profielen, het EUAA, [Practical Guide on Political Opinion](#) (Praktische gids over politieke overtuiging), december 2022; EUAA, [Practical Guide – Interviewing Applicants with Religion-based Asylum Claims](#) (Praktische gids – Gesprekken met verzoekers met op religie gebaseerde asielverzoeken), november 2022; EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktische gids over de uitvoering van het binnenlands beschermingsalternatief), mei 2021; EASO, [Guidance on membership of a particular social group](#) (Richtsnoeren betreffende lidmaatschap van een bepaalde sociale groep), maart 2020; EASO, [Praktische gids: Uitsluiting](#), januari 2017.

Criteria om in aanmerking te komen	Stel materiële feiten vast die verband houden met de criteria om in aanmerking te komen	Vragen om te helpen bij het vaststellen van de materiële feiten (niet uitputtend)
2. Gegronde vrees voor vervolging of reëel risico op ernstige schade	Stel de feiten vast met betrekking tot toekomstige angsten of risico's bij terugkeer en de omstandigheden die daartoe bijdragen	• Wat is er in het verleden met de verzoeker gebeurd dat (ook op cumulatieve wijze) kan overeenkomen met vervolging of ernstige schade? • Wat is er met familie/vrienden/personen in vergelijkbare omstandigheden als de verzoeker gebeurd? • Welke vroegere en huidige feiten, situaties of omstandigheden geven aanleiding tot de angst of de risico's? • Welke persoonlijke omstandigheden kunnen van invloed zijn op het risico van vervolging/schade voor de verzoeker? • Wie is (zijn) de actor(en) achter de problemen en/of bedreigingen in het verleden, inclusief hun status, gezagsniveau en vermogen?
3. Om reden van ras, nationaliteit, religie, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep	Stel de feiten vast met betrekking tot de redenen waarom de verzoeker bang is voor bedreigingen	• Om welke redenen was of is de verzoeker bang om bedreigd te worden? • Wat zijn de beweegredenen van de actor(en) van vervolging, volgens de verzoeker? • Wat zijn de redenen achter het beweerde gebrek aan bescherming?
4. Die de bescherming van het land van herkomst / land waar hij vroeger gewoonlijk verbleef, niet kan of niet wil inroepen	Stel feiten vast met betrekking tot het beweerde gebrek aan bescherming	• Wie is (zijn) de actor(en) van bescherming en in hoeverre is (zijn) deze (zij) in staat om bescherming te bieden tegen de problemen? • Wat voor soort bescherming kreeg de verzoeker en in welke mate? Zo nee, waarom kreeg hij dit niet, en door welke factoren wordt de beschikbaarheid van bescherming beïnvloed? • Is er in het land van herkomst een regio die een binnenlands beschermingsalternatief kan aanbieden? ⁽⁸⁹⁾
5. Uitsluitingsbepalingen zijn niet van toepassing	Stel alle elementen met betrekking tot uitsluiting vast	• Zijn er aanwijzingen in het profiel of de handelingen van de verzoeker die wijzen op een mogelijke uitsluiting?

⁽⁸⁹⁾ Zie voor meer informatie over materiële feiten die kunnen worden vastgesteld in verband met IPA: EASO, [Practical guide on the application of internal protection alternative](#) (Praktische gids over de uitvoering van het binnenlands beschermingsalternatief), mei 2021.

Bedenk dat uit de vaststelling van materiële feiten geen juridische beoordeling als zodanig voortkomt. De vaststelling geeft alleen de feiten of omstandigheden aan die relevant zijn voor uw onderzoek van het verzoek en die de verschillende criteria om in aanmerking te komen, volgens de definitie van internationale bescherming kunnen staven.

b) Materiële feiten in verband met feiten, situaties en omstandigheden uit het verleden en heden

[[Inhoudsopgave](#)] [[Checklist](#)]

Materiële feiten omvatten naar alle waarschijnlijkheid **ervaringen, gebeurtenissen en incidenten** uit het verleden, over het algemeen in het land van herkomst, die rechtstreeks met de verzoeker of met personen in de nabijheid van de verzoeker zijn gebeurd, met als doel de verzoeker of andere personen met een soortgelijk profiel schade te berokkenen. Gebeurtenissen in het verleden kunnen de vrees of het risico, met inbegrip van de gronden, en de niet-beschikbaarheid van bescherming staven, en kunnen de basis vormen voor uitsluiting van internationale bescherming.

Goede praktijk

Wanneer u tijdens het persoonlijk onderhoud ⁽⁹⁰⁾ de materiële feiten met betrekking tot feiten of gebeurtenissen uit het verleden onderzoekt, kunt u gebruikmaken van de 5 “W”-vragen — wat, wie, waarom, wanneer, waar — om ervoor te zorgen dat u alle nodige informatie verzamelt voor elk materieel feit. Bijvoorbeeld: welke gebeurtenis heeft zich voorgedaan en onder welke omstandigheden? Waar vond de gebeurtenis plaats? Wanneer heeft de gebeurtenis zich voorgedaan? Waarom vond de gebeurtenis plaats?

Op deze manier kunt u ervoor zorgen dat u in de fase van het verzamelen van bewijs alle benodigde informatie verzamelt over elk materieel feit. U kunt dus voorafgaand aan de geloofwaardigheids- en risicobeoordeling controleren of u over voldoende informatie beschikt om een grondig onderzoek in te stellen.

Voorbeeld van het vaststellen van materiële feiten: [zaak van een activiste uit land B](#)

Meerdere incidenten in haar relaas zijn materiële feiten, omdat ze haar zijn aangedaan met het doel haar activiteiten, die worden beschouwd als tegen de belangen van het land, te stoppen. Bijvoorbeeld:

- ✓ In januari 2022 hebben speciale eenheden tijdens haar afwezigheid een inval in het huis van de verzoekster gedaan en haar neef gedood om de verzoekster onder druk te zetten haar activiteiten te staken.
- ✓ De verzoekster had een auto-ongeval nadat een onbekende met de remmen van de auto had geknoeid.

Al deze feiten kunnen dienen ter staving van de vrees voor haar leven en vrijheid bij haar terugkeer en zijn dus van materieel belang voor het verzoek.

⁽⁹⁰⁾ Raadpleeg voor meer informatie over het voeren van het persoonlijk onderhoud: EASO, [Praktische gids: Persoonlijk gesprek](#), december 2014.

Houd er rekening mee dat de verzoeker ook een vrees bij terugkeer kan uiten op basis van **actuele feiten, activiteiten, situaties of (persoonlijke) omstandigheden** die in het verleden niet tot incidenten hebben geleid maar in de toekomst tot incidenten kunnen leiden. Dit kan het geval zijn wanneer (geloofs)overtuigingen, identiteit en eigenschappen in het land van herkomst zijn verzwegen of niet tot uiting zijn gebracht, of wanneer de verzoeker is gevlucht voordat hem iets kon overkomen, op basis van zijn kennis van de behandeling waarmee andere personen in een vergelijkbare situatie worden geconfronteerd. Andere scenario's omvatten veranderingen in de omstandigheden in het land van herkomst of gebeurtenissen die na het vertrek van de verzoeker zijn voorgevallen, alsmede nieuwe activiteiten waarmee de verzoeker zich sinds zijn aankomst in het land van asiel heeft beziggehouden (verzoeken "sur place").

c) Materiële feiten met betrekking tot bekende risico's waarop de verzoeker zich niet heeft verlaten

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Materiële feiten kunnen ook feiten en omstandigheden zijn die niet (uitdrukkelijk) door de verzoeker naar voren zijn gebracht maar die kunnen worden vastgesteld op basis van het profiel van de verzoeker en de situatie in het land van herkomst.

Het is mogelijk dat verzoekers informatie niet meedelen. Dit kan onder meer zijn wegens angst, schaamte, onwetendheid, of gewenning of acceptatie van het misbruik of de discriminatie ⁽⁹¹⁾. Het is ook mogelijk dat verzoekers zich gewoon niet bewust zijn van het risico of niet beseffen dat het risico in het kader van een verzoek om internationale bescherming relevant kan zijn. Wanneer dergelijke potentiële risico's bekend zijn bij de asielinstantie, moet u, overeenkomstig uw samenwerkingsplicht (zie afdeling 1.1.b(vi) "[Verzamel relevante informatie over het land van herkomst en ander bewijsmateriaal](#)") en relevante jurisprudentie ⁽⁹²⁾, de onderliggende materiële feiten vaststellen en deze samen met de verzoeker onderzoeken.

Voorbeeld van het vaststellen van materiële feiten: [zaak van een jonge vrouw uit land C](#)

In deze zaak weet u dat de verzoekster 19 jaar oud is en dat zij afkomstig is uit een land waar volgens de COI het percentage vrouwelijke genitale verminkingen (besnijdenissen) een van de hoogste ter wereld is, en waar deze praktijk in het hele land wijdverbreid is en zowel kinderen als jongvolwassenen treft. Hoewel de verzoekster geen vrees heeft geuit dat zij het slachtoffer zal worden van vrouwelijke genitale verminking (besnijdenis), moet u dit probleem toch met de nodige tact in het persoonlijk onderhoud onderzoeken om na te gaan of er elementen zijn die een risico kunnen opleveren.

⁽⁹¹⁾ HvJ-EU, arrest van 2 december 2014, [A., B., C. tegen Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), zaak C-148/13 tot en met zaak C-150/13, EU:C:2014:2406, punten 69-71. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁹²⁾ EHRM, arrest van 23 maart 2016, [F.G. tegen Zweden](#), nr. 43611/11, ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD00436111, punt 127. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

Bij het uitdiepen van het onderwerp in het onderhoud legt de verzoekster uit dat zij niet besneden is, omdat haar ouders dat altijd weigerden wanneer de rest van de familie erom vroeg. Ook haar zussen zijn niet besneden. Haar tante, die nu verantwoordelijk is voor haar zussen in land C sinds hun ouders zijn gestorven, liet haar echter twee weken geleden weten dat hun besnijdenis voor volgende week gepland staat, samen met enkele meisjes uit andere families. De verzoekster is bezorgd om hen. Het kan zeer pijnlijk zijn, maar er kan niets aan worden gedaan. Haar tante zegt dat de familie onteerd zou worden als zij het niet zouden doorzetten en dat ze voor geen van haar zussen een echtgenoot zullen kunnen vinden.

Op basis van deze nieuwe elementen formuleert u de relevante materiële feiten achter het toekomstige risico op vrouwelijke genitale verminking.

Materieel feit: de tante van de verzoekster, die na de dood van haar ouders verantwoordelijk is voor de verzoekster en haar broer en zussen, heeft de besnijdenis van haar zusters geregeld.

d) Neem de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker met betrekking tot de materiële feiten in overweging

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Bij het vaststellen van de materiële feiten moet u naar behoren rekening houden met de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker. Wanneer persoonlijke omstandigheden geen materiële feiten zijn die een rechtsgrond vormen, maar het risico bij terugkeer kunnen beïnvloeden, moeten ze worden vastgesteld en uitdrukkelijk worden opgenomen in de formulering van het materiële feit om de relevantie ervan aan te geven. Ook moet u zo veel mogelijk bewijs verzamelen over de persoonlijke omstandigheden en de geloofwaardigheid ervan beoordelen voordat u een risicobeoordeling van het aanvaarde materiële feit als geheel kunt maken.

Voorbeeld van het vaststellen van materiële feiten: [zaak van een jongeman uit land A](#)

Deze jongeman is 18 jaar oud. Hij komt uit dorp X en is lid van clan Y. Hij heeft beperkt onderwijs genoten en is de zoon van boerenknechten.

Deze persoonlijke omstandigheden met betrekking tot zijn familie, opleiding, sociale achtergrond en leefomgeving houden niet rechtstreeks verband met zijn angst, aangezien deze op zich niet de reden waren waarom hem werd verzocht zich bij de terroristische groepering aan te sluiten. Deze omstandigheden kunnen hem echter een gemakkelijker doelwit hebben gemaakt (en maken) voor de terroristische groepering, omdat hij hierdoor minder goed aan de verzoeken weerstand kan bieden. Om tijdens de risicobeoordeling goed in aanmerking te worden genomen, moeten de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker daarom een aanvulling vormen op de relevante materiële feiten en deel uitmaken van de formulering ervan.

Materieel feit: de verzoeker, een 18-jarige zoon van boerenknechten met een laag opleidingsniveau en een lage maatschappelijke positie, afkomstig uit een klein dorp in

gebied X en lid van clan Y, werd herhaaldelijk gevraagd zich aan te sluiten bij de terroristische groepering.

Het is ook belangrijk om voor ogen te houden dat persoonlijke omstandigheden ook van invloed kunnen zijn op het vermogen van de verzoeker om zijn verzoek te staven, of versturend kunnen werken bij de beoordeling van de geloofwaardigheid. Deze omstandigheden horen niet te worden geformuleerd als (onderdeel van) materiële feiten die aan de geloofwaardigheidsbeoordeling worden onderworpen. Ze moeten echter worden vastgesteld en genoteerd, omdat er niet alleen rekening mee moet worden gehouden tijdens het onderhoud maar ook tijdens de geloofwaardigheidsbeoordeling (zie afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die versturend kunnen werken”](#)).

Voorbeeld van het in aanmerking nemen van persoonlijke omstandigheden: [zaak van een jongeman uit land A](#)

De traumatische ervaringen die verzoeker heeft meegemaakt tijdens zijn reis naar Europa, zijn niet relevant voor het verzoek. Niettemin kan het trauma invloed hebben op het geheugen, de cognitieve vaardigheden en de emotionele reacties van de verzoeker en, als gevolg daarvan, op de manier waarop hij in staat is om te communiceren en zijn verzoek te staven tijdens het persoonlijk onderhoud. Deze omstandigheden moeten derhalve worden begrepen en naar behoren in aanmerking worden genomen bij de toepassing van de geloofwaardigheidscriteria. Het door de verzoeker aangevoerde psychosociale verslag kan nuttig ondersteunend materiaal zijn.

Deze persoonlijke omstandigheden kunnen ook het onderwerp zijn van een “kwetsbaarheidsbeoordeling” (die buiten het bestek van deze praktische gids valt). Dit geldt met name wanneer er geen medische of psychosociale verslagen of ander bruikbare bewijsstukken beschikbaar zijn om deze omstandigheden te helpen vaststellen, of wanneer er meer gespecialiseerde kennis nodig is ⁽⁹³⁾.

e) Sluit feiten uit die niet materieel zijn

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

In de bovenstaande punten wordt uitgelegd hoe feiten die geen verband houden met de erkenningscriteria geen materiële feiten zijn. Als feiten en omstandigheden die naar voren komen als onderdeel van het verzoek, niet van materieel belang zijn, hoeven ze niet te worden geformuleerd en verder in overweging te worden genomen bij uw geloofwaardigheids- en risicobeadeling. Met andere woorden, de vraag of dergelijke feiten geloofwaardig zijn of niet, is irrelevant voor de beoordeling van het verzoek.

⁽⁹³⁾ Raadpleeg voor meer informatie en richtsnoeren over de beoordeling van kwetsbaarheden: EASO, [Instrument voor de identificatie van personen met bijzondere behoeften](#), 2016.

Voorbeeld van gebeurtenissen die niet als materiële feiten zijn vastgesteld: [zaak van een jongeman uit land A](#)

De jongeman vertelde dat zijn familie een klein stuk land bezat maar dat na een ruzie over de erfenis zijn oom hun land in bezit nam. Deze gebeurtenis kan voor de verzoeker van enorm belang zijn geweest, maar na onderzoek tijdens het onderhoud zult u duidelijk maken dat de gebeurtenis geen verdere gevolgen heeft gehad voor de verzoeker en zijn familie, dat de gebeurtenis niet de kern van het verzoek vormt en dat er geen element naar voren is gekomen dat deze kan koppelen aan een van de criteria om in aanmerking te komen. Bijgevolg zult u het niet vaststellen en formuleren als een materieel feit, aangezien u er geen rekening mee hoeft te houden bij uw verdere beoordeling van het verzoek. Dit betekent ook dat de geloofwaardigheid van de gebeurtenis niet relevant is bij uw beoordeling van het verzoek.

In sommige gevallen hebben niet alleen specifieke aspecten van het verzoek maar de verklaringen van de verzoeker in het algemeen geen enkel verband met de criteria om in aanmerking te komen en zijn er geen verdere aanwijzingen van een mogelijk toekomstig risico in het licht van het profiel van de verzoeker en de beschikbare COI. Als in dit geval het profiel en het verzoek adequaat worden onderzocht in het persoonlijk onderhoud en er geen andere redenen tot zorg aan het licht komen, hoeven er geen materiële feiten te worden geformuleerd met betrekking tot de vrees voor of het risico op ernstige schade. Desalniettemin moet u in uw beslissing aangeven welke feiten het verzoek vormen en waarom dergelijke feiten niet als materiële feiten worden beschouwd.

Ondanks het bovenstaande moet u ervoor waken dat u de vaststelling van materiële feiten te eng opvat. Naarmate er meer elementen worden verzameld, kunnen er zelfs meer elementen naar voren komen die “materieel” zijn. Wanneer een verzoeker bijvoorbeeld verklaart dat hij zijn land heeft verlaten omdat hij niet in zijn levensonderhoud kon voorzien, moet u in het persoonlijk onderhoud de redenen hiervoor onderzoeken en ophelderen. Als dit niet aan bod komt in het onderhoud, kunt u bijvoorbeeld over het hoofd zien dat de verzoeker vanwege zijn etnische afkomst geen kansen heeft op de arbeidsmarkt of geen toegang heeft tot gezondheidszorg en huisvesting. In dit geval zou zijn etnische afkomst een materieel feit zijn, aangezien deze de reden is voor de discriminatie waar de verzoeker aan onderworpen is en verband houdt met de criteria om in aanmerking te komen. Evenzo kan een schijnbaar landgeschil aan de basis liggen van een bloedvete, wat, afhankelijk van het geval, aanleiding kan geven tot de behoefte aan internationale bescherming. Daarom is het belangrijk dat u, wanneer een verzoeker feiten en omstandigheden aanvoert die niet materieel lijken, onderzoekt waarom de verzoeker meende dat deze feiten relevant waren voor zijn verzoek.

Bedenk dat algemene feiten niet worden vastgesteld als materiële feiten

Algemene feiten met betrekking tot de situatie in het land van herkomst, die bekend zijn op basis van COI-onderzoek (onderworpen aan de COI-onderzoeksmethode), kunnen van essentieel belang zijn voor de risicobeoordeling en/of juridische beoordeling, maar zijn niet onderworpen aan de geloofwaardigheidsbeoordeling zoals beschreven in deze gids. Daarom horen deze niet te worden vastgesteld als materiële feiten.

1.2.2. Formuleer duidelijke, volledige en feitelijke materiële feiten

Zijn de materiële feiten eenmaal vastgesteld, dan is het belangrijk om deze op een correcte manier te formuleren, zodat ze de basis kunnen vormen voor een gedegen geloofwaardigheidsbeoordeling.

Aan de hand van de volgende regels kunt u de materiële feiten die onderworpen worden aan de geloofwaardigheidsbeoordeling, op een correcte manier formuleren.

Leg alleen het verleden en het heden vast

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Materiële feiten omvatten alleen feiten, omstandigheden en situaties die zich in het verleden hebben voorgedaan of die momenteel bestaan. Wat in de toekomst kan gebeuren, hoort niet te worden geformuleerd als een materieel feit, aangezien iets wat nog niet is gebeurd, niet aan een geloofwaardigheidsbeoordeling kan worden onderworpen. Mogelijke toekomstige gebeurtenissen en risico's zullen in een later stadium, tijdens de risicobeoordeling, worden geformuleerd en beoordeeld.

Voorbeeld van het formuleren van gebeurtenissen in het verleden en heden als materiële feiten: [zaak van een jongeman uit land A.](#)

De onjuiste formulering van het toekomstige risico als materieel feit:

- ✗ De verzoeker kan niet terugkeren naar huis, omdat hij zal worden gedwongen om zich bij de terroristische groepering aan te sluiten of de gevolgen zal moeten dragen van zijn weigering.

De juiste formulering van de materiële feiten met betrekking tot dit risico:

- ✓ De verzoeker is herhaaldelijk gevraagd om zich bij de terroristische groepering aan te sluiten.
- ✓ Andere jongens en jongemannen uit zijn dorp zijn door de terroristische groepering opgesloten om hen onder dwang te rekruteren.

Houd u aan de verklaringen van de verzoeker

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De verklaringen van de verzoeker vormen uw uitgangspunt bij het formuleren van de materiële feiten. Dit zal u helpen om de verzoeker of het perspectief van de verzoeker het onderwerp van het materiële feit te maken. De manier waarop u de feiten formuleert, moet overeenstemmen met de manier waarop de verzoeker ze heeft ingebracht. U moet de materiële feiten in materiële termen beschrijven, waarbij u zich houdt aan de situatie die de verzoeker beschrijft. Algemene stellingen die geen weerslag zijn van het perspectief, de situatie of de onmiddellijke omgeving van de verzoeker, moeten worden vermeden.

Voorbeeld van het formuleren van materiële feiten overeenkomstig de verklaringen van de verzoeker: [zaak van een activiste uit land B](#)

Een algemene formulering van de materiële feiten moet worden vervangen door een formulering die overeenkomt met de verklaringen van de verzoekster.

- ✗ Er wordt gebruikgemaakt van intimidatietactieken door onbekende personen.
- ✓ De verzoekster werd door mannen met kappen op hun hoofd bedreigd met verkrachting en moord als ze haar activiteiten niet zou opgeven.

Vermeld alle relevante details

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Bij het formuleren van het materiële feit moet u alle relevante details vermelden die verband houden met dat materiële feit. Het is belangrijk om aandacht te besteden aan individuele elementen die het risico op vervolging of ernstige schade kunnen verhogen, met name als zonder deze elementen de drempel voor vervolging of ernstige schade mogelijk niet wordt gehaald. Als er dergelijke elementen zijn, moeten ze uitdrukkelijk in de formulering van het materiële feit worden opgenomen.

Voorbeeld van het formuleren van volledige materiële feiten: [zaak van een jonge vrouw uit land C](#)

Een voorbeeld van een onvolledige en volledige formulering van het materiële feit:

- ✗ De verzoekster is een alleenstaande moeder.
- ✓ De verzoekster is een jonge alleenstaande moeder, ze is wees en leeft in haar land van herkomst onder het gezag van haar traditioneel ingestelde oom.

Vermijd persoonlijke interpretaties of conclusies

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Materiële feiten moeten worden gesteld als feiten, ongeacht de aard ervan. Bij de formulering van de materiële feiten moet u interpretatie van elementen of het trekken van conclusies over de geloofwaardigheid vermijden. Dit komt aan de orde in de geloofwaardigheidsbeoordeling, de stap die volgt wanneer alle materiële feiten zijn vastgesteld en geformuleerd en al het bewijs is verzameld en in verband is gebracht met de materiële feiten.

Voorbeeld over het vermijden van subjectieve formuleringen van materiële feiten: [zaak van een activiste uit land B](#)

Een subjectieve formulering van het materiële feit moet worden vervangen door een formulering die overeenkomt met de feiten die door de verzoekster zijn aangevoerd.

- ✗ Volgens een tenlastelegging van twijfelachtige betrouwbaarheid is de verzoekster beschuldigd van “verzet bij arrestatie” en “publiekelijk aanzetten tot geweld” en zou zij binnenkort worden berecht door een militaire rechtbank.
- ✓ De verzoekster werd beschuldigd van “verzet bij arrestatie” en “publiekelijk aanzetten tot geweld” en ontving een tenlastelegging met vermelding van de datum van een proces voor de militaire rechtbank.

Vermijd rechtsvragen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

In dit stadium moet u geen rechtsvragen opnemen in de formulering van materiële feiten. Rechtsvragen worden beantwoord tijdens de juridische analyse.

Voorbeeld over het vermijden van juridische formuleringen in materiële feiten: [zaak van een activiste uit land B](#)

Een formulering die vooruitloopt op een juridische analyse, moet worden vervangen door een formulering die overeenkomt met de feiten die door de verzoeker zijn aangevoerd, in dit geval door de verband houdende incidenten op te sommen.

- ✗ LDe verzoekster werd blootgesteld aan vervolging door de autoriteiten door middel van een reeks invallen in haar huis.
- ✓ In januari 2022 hebben speciale eenheden tijdens haar afwezigheid een inval in het huis van de verzoekster gedaan en haar neef gedood om de verzoekster onder druk te zetten haar activiteiten te staken.

1.2.3. Formuleer elk materieel feit rond duidelijk omschreven feiten, gebeurtenissen of situaties

[[Inhoudsopgave](#)] [[Checklist](#)]

Materiële feiten moeten worden geformuleerd rond duidelijk omschreven feiten, gebeurtenissen, situaties of omstandigheden. Het is daarom beter om feiten apart te houden en te formuleren als afzonderlijke materiële feiten, om de geloofwaardigheid van elk feit afzonderlijk te beoordelen, omdat u dan een goede basis hebt voor de risicobeoordeling. Als u verschillende feiten of situaties die onafhankelijk van elkaar moeten worden beoordeeld, ten onrechte formuleert als één materieel feit, kan dit de geloofwaardigheids- en risicobeoordeling bemoeilijken. Het kan er zelfs toe leiden dat u tot onjuiste conclusies komt. Met andere woorden, verschillende bedreigingen of incidenten, zelfs als ze met elkaar verband houden, moeten als afzonderlijke materiële feiten worden geformuleerd als ze zich gedurende een langere periode hebben voorgedaan, als er verschillende personen bij betrokken zijn, als ze gebaseerd zijn op verschillende redenen of als ze onafhankelijk van elkaar hebben plaatsgevonden.

Voorbeeld over het formuleren van specifieke materiële feiten: [zaak van een activiste uit land B](#)

De verzoekster verklaarde dat er drie afzonderlijke onrechtmatige invallen in haar huis hadden plaatsgevonden in een poging haar te dwingen haar activiteiten te staken. De drie incidenten deden zich voor op verschillende tijdstippen in een periode van twee jaar (2022 en 2023) en betroffen verschillende soorten misbruik gepleegd tegen verschillende mensen. De dader en het doel van de invallen waren hetzelfde, maar het gaat om afzonderlijke incidenten, die onafhankelijk van elkaar hebben plaatsgevonden. Als deze verschillende feiten als één algemeen materieel feit worden geformuleerd, is het mogelijk dat ten onrechte alle drie incidenten als geheel worden aanvaard of verworpen.

- ✗ De speciale eenheden hebben tussen 2022 en 2023 verschillende invallen gedaan in de huizen van de verzoekster en haar familieleden.
- ✓ In januari 2022 hebben speciale eenheden tijdens haar afwezigheid een inval gedaan in het huis van de verzoekster en haar neef gedood om de verzoekster onder druk te zetten haar activiteiten te staken.
- ✓ In maart 2023 deden speciale eenheden een inval in het huis van de verzoekster om de verzoekster onder druk te zetten om haar activiteiten te staken; verschillende familieleden werden mishandeld en vrouwelijke familieleden werden gedwongen zich te ontkleden.
- ✓ In juni 2023 deden speciale eenheden een inval in het huis van de zus van de verzoekster om de verzoekster onder druk te zetten om haar activiteiten te staken. Daarbij werden twee van haar neven in bewaring gesteld.

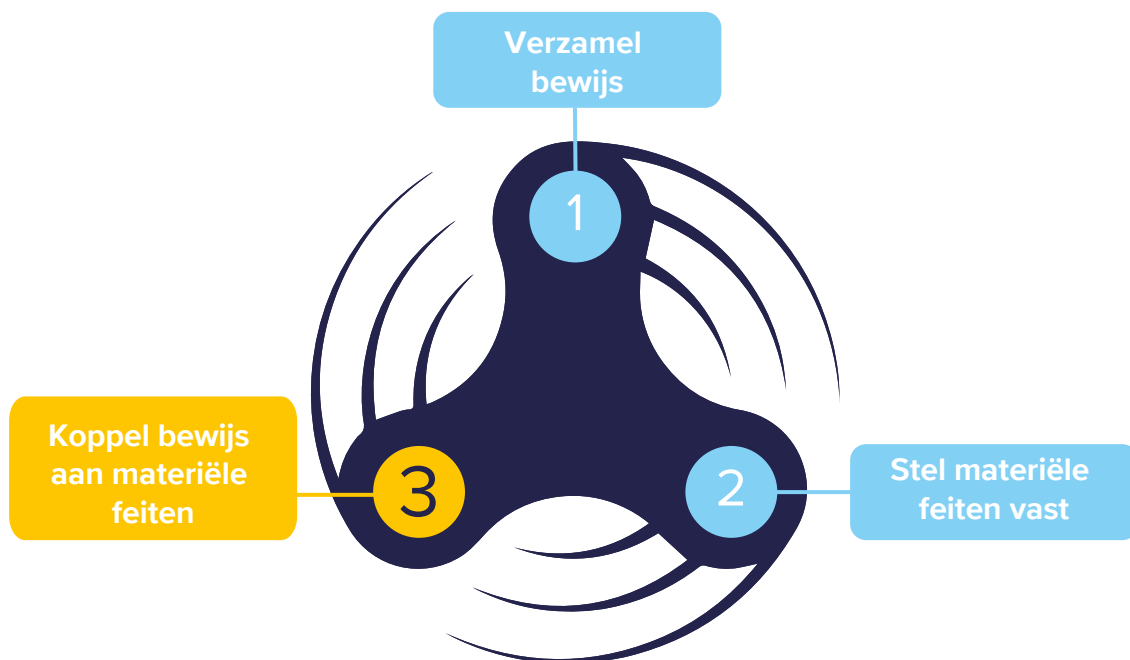
Niettemin staande de bovenstaande algemene regel zijn materiële feiten soms zo nauw met elkaar verbonden dat u hun geloofwaardigheid gecombineerd kunt beoordelen voor een efficiëntere geloofwaardigheidsbeoordeling. Dit kan het geval zijn wanneer zich in dezelfde tijdspanne veel kleine soortgelijke incidenten hebben voorgedaan, in het bijzonder wanneer de actoren, methoden, redenen, doelen en/of gevolgen hetzelfde zijn.

Bedenk echter dat het combineren van materiële feiten op een restrictieve manier moet gebeuren en alleen als het duidelijk is dat een afzonderlijke beoordeling van de feiten niet tot een ander resultaat zal leiden.

1.3. Koppel het bewijs aan de materiële feiten

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Figuur 6. Koppel bewijs aan materiële feiten

Nadat u al het beschikbare bewijs hebt verzameld en de materiële feiten hebt vastgesteld, gaat het proces van bewijsbeoordeling verder met het koppelen van het beschikbare bewijs aan elk materieel feit.

Bij de vaststelling van de materiële feiten wordt bepaald welke feiten en omstandigheden van het verzoek op geloofwaardigheid moeten worden beoordeeld en dus met bewijsmateriaal moeten worden gestaafd. Net zoals een materieel feit aan een of meer criteria om in aanmerking te komen, moet worden gekoppeld, moeten alle relevante bewijsstukken worden gekoppeld aan een of meer materiële feiten.

Figuur 7. Koppel elk bewijsstuk aan één materieel feit — voorbeeld op basis van de zaak van een activiste uit land B

Bij het koppelen van bewijs aan elk materieel feit moet u naar al het beschikbare bewijs kijken, waarbij u naar behoren rekening houdt met het bewijs dat de verzoeker belangrijk vindt voor zijn zaak. In veel gevallen kunnen bepaalde soorten bewijs worden gekoppeld aan meerdere materiële feiten. Bewijs kan een rechtstreekse bevestiging vormen van de kern van het materiële feit of kan de omstandigheden bevestigen die mogelijk van invloed zijn op bijvoorbeeld het risico of de toegankelijkheid van bescherming. Bewijs kan het materiële feit bevestigen of weerleggen.

Bovendien moet u bij het koppelen van het bewijs aan de materiële feiten ook kijken naar het bewijs dat ontbreekt. Er kunnen meer details van de verzoeker nodig zijn, COI over een bepaalde gebeurtenis kan onbeschikbaar zijn, of documenten over een incident of gebeurtenis kunnen ontbreken. In sommige gevallen kan verder onderzoek, bijvoorbeeld door middel van een aanvullend onderhoud, nodig zijn. Is bewijs onbeschikbaar of kan het niet worden verstrekt? Kijk dan naar dit ontbrekende bewijs in de geloofwaardigheidsbeoordeling, de volgende stap van de bewijsbeoordeling. Trek in dit stadium geen conclusies over de geloofwaardigheid of de aanvaarding van het bewijs. In afdeling 2 "[Stap 2 Geloofwaardigheidsbeoordeling](#)" van deze gids komt aan bod hoe u ontbrekend bewijs bij uw beoordeling kunt betrekken.

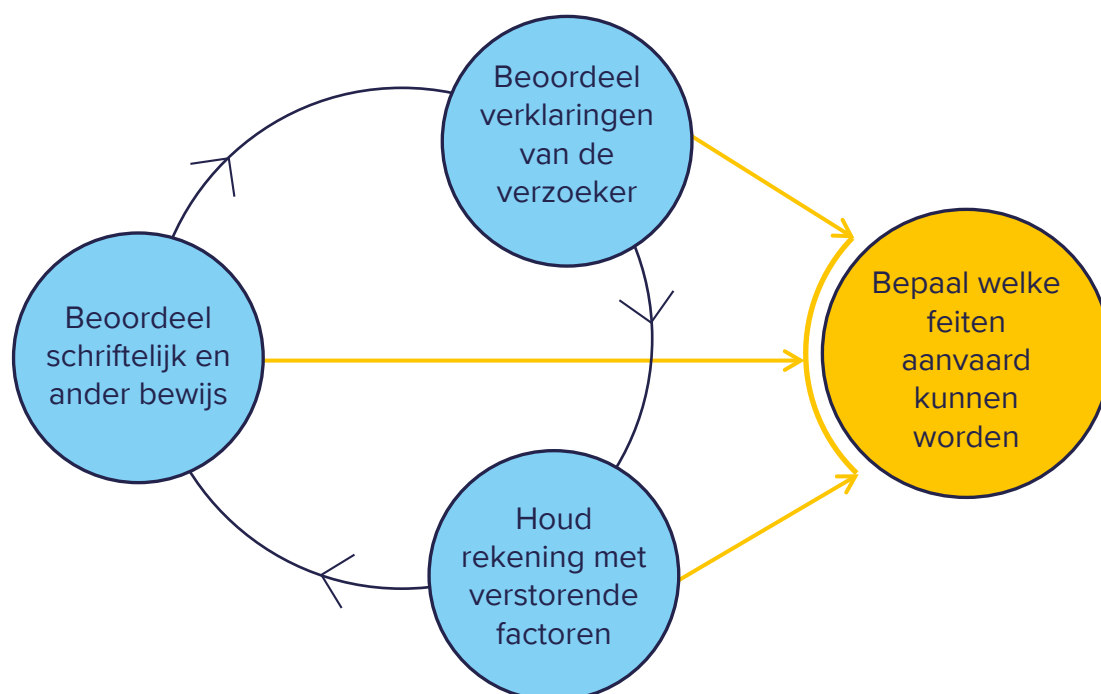
2. Stap 2. Geloofwaardigheidsbeoordeling

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De geloofwaardigheidsbeoordeling is het proces waarbij bewijsmateriaal wordt geanalyseerd aan de hand van verschillende criteria om vast te stellen of een materieel feit als geloofwaardig kan worden aanvaard.

De geloofwaardigheidsbeoordeling omvat drie onderliggende beoordelingen, die op dynamische wijze moeten worden uitgevoerd om tot een conclusie te komen over de feiten die kunnen worden aanvaard.

Figuur 8. Drie aspecten van de geloofwaardigheidsbeoordeling, die leiden tot de conclusie over de feiten die moeten worden aanvaard

De beoordeling van schriftelijk en ander bewijs (afdeling [2.1 “Beoordeel schriftelijk en ander bewijs”](#)), de beoordeling van de verklaringen van de verzoeker (afdeling [2.2 “Beoordeel de verklaringen van de verzoeker op basis van de geloofwaardigheidsindicatoren”](#)) en het in aanmerking nemen van factoren die verstorend kunnen werken (afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken”](#)) worden hieronder beschreven als drie afzonderlijke opeenvolgende afdelingen.

De beschreven volgorde zegt echter niets over de volgorde van belangrijkheid of de volgorde waarin de beoordeling wordt verricht. In de praktijk vinden al deze fasen op hetzelfde moment plaats. Tegelijk met het beoordelen van de verklaringen van de verzoeker moet u dan ook rekening houden met de factoren die verstorend kunnen werken en met de resultaten van de beoordeling van schriftelijk en ander bewijs. Rekening houdend met al deze beoordelingen en factoren en met het beginsel van het voordeel van de twijfel kunt u bepalen welke materiële

feiten moeten worden aanvaard en welke verworpen (afdeling [2.4 “Bepaal of een materieel feit wordt aanvaard of verworpen”](#)).

2.1. Beoordeel schriftelijk en ander bewijs

2.1.1. Beoordelingscriteria

Het onderzoek van de bewijskracht van schriftelijk en ander bewijs houdt een onderzoek in naar de relevantie en betrouwbaarheid ervan (deze afdeling heeft geen betrekking op de verklaringen van de verzoeker of de beschikbare COI).

a) Relevantie

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Relevantie verwijst naar de vraag of het bewijs betrekking heeft op een bepaald materieel feit. Hoe sterker het verband tussen het bewijs en het materiële feit, hoe groter de relevantie van het bewijs. De relevantie moet worden opgehelderd met de verzoeker.

Eén bewijsstuk kan met verschillende materiële feiten samenhangen en de relevantie ervan kan voor elk materieel feit verschillend zijn. Daarom moet voor elk materieel feit opnieuw worden beoordeeld hoe relevant het bewijs is.

b) Betrouwbaarheid

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Betrouwbaarheid verwijst naar de vraag of en in welke mate de staving van het materiële feit kan berusten op dat bewijs dat relevante informatie bevat. Met andere woorden, u moet controleren in hoeverre het bewijs het materiële feit of de materiële feiten waarop het betrekking heeft, kan ondersteunen.

De betrouwbaarheid van het te onderzoeken bewijs wordt gebaseerd op de hieronder toegelichte criteria.

Bestaan/voorkomen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Voorkomen verwijst naar de vraag of het mogelijk is dat een soort document of ander bewijs bestaat of is afgegeven door de auteur ervan, rekening houdend met de tijd, plaats en omstandigheden die door de verzoeker worden genoemd. Het voorkomen wordt beoordeeld op basis van COI of andere beschikbare informatie.

Voorbeeld van de beoordeling van het bestaan/voorkomen van bewijs

Uw instantie beschikt over betrouwbare en actuele COI waarin wordt vermeld dat ondergrondse organisatie A om veiligheidsredenen nooit lidmaatschapskaarten heeft afgegeven en dat nog steeds niet doet. Als de verzoeker een lidmaatschapskaart van (vermeende) organisatie A overlegt en de verzoeker geen bevredigende verklaring heeft gegeven over hoe een dergelijke kaart aan hem is verstrekt, hebt u goede redenen om te overwegen dat de kaart bewijskracht mist, aangezien dit bewijsstuk niet door organisatie A kan zijn afgegeven.

Inhoud

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De volgende elementen moeten worden beoordeeld.

- Bevat het document/ander bewijsmateriaal interne tegenstrijdigheden?
- Is het document nauwkeurig? Nauwkeurigheid verwijst naar de mate van detail die relevant is voor een bepaald materieel feit.
- Heeft het document betrekking op de essentiële elementen van het materiële feit of alleen op bijkomstige elementen?
- Is de informatie afkomstig uit een directe bron of is het een navertelling van de verklaringen van de verzoeker? De bewijskracht van een verklaring zal bijvoorbeeld groter zijn als de auteur rechtstreeks getuige is geweest van wat wordt gesteld. De bewijskracht zal kleiner zijn als de informatie slechts navertelt wat de verzoeker heeft verteld zonder specifiek onderzoek om er zeker van te zijn dat de verklaring een echte gebeurtenis bevestigt.
- Bevat het document tegenstrijdigheden met de beschikbare informatie, waaronder COI? Stemt het overeen met ander bewijs dat in het verzoek beschikbaar is?

Aard

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het element van de aard van het document of ander bewijs heeft betrekking op de vraag of het bewijsstuk in origineel of in kopie wordt aangevoerd. Aan originelen wordt tijdens de beoordeling normaliter meer waarde toegekend. Houd er echter rekening mee dat verzoekers mogelijk niet in staat zijn om het originele document te verkrijgen en dat sommige documenten doorgaans niet in hun originele vorm kunnen worden verkregen. Sommige originele documenten die door de autoriteiten worden uitgegeven, horen bijvoorbeeld binnen de diensten van de autoriteiten te blijven en niet verder te worden verspreid. Als een verzoeker een dergelijk document in origineel indient, kan dit de vraag oproepen hoe het in het bezit van de verzoeker is gekomen.

Auteur

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

U moet vaststellen wie de auteur is, in welke hoedanigheid hij het document heeft opgesteld en hoe objectief hij is.

Vorm

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De vorm van het document of ander bewijs verwijst naar de formele componenten en hoe deze componenten worden gestructureerd en voorgesteld, evenals de staat waarin het verkeert en of er sprake is van schade of aantoonbare wijzigingen. De vorm van een document is relevant voor het beoordelen van de authenticiteit, de betrouwbaarheid of het originele karakter ervan. De vorm is vooral belangrijk bij documenten met een officieel karakter, omdat men mag verwachten dat dergelijke documenten formele elementen bevatten om de ondertekenaars en de instelling in wier naam het document is afgegeven, te identificeren, bijv. een verklaring van de voorzitter van een partij met briefhoofd, handtekening, stempel enz.

Wees voorzichtig met het trekken van een conclusie over echtheid op basis van alleen de vorm van het document. In sommige landen bestaat namelijk geen gestandaardiseerde vorm voor bepaalde soorten documenten of zijn overheden te zwak om een gestandaardiseerde gegevensindeling op te leggen op hun hele grondgebied. De vorm kan ook verschillen afhankelijk van wanneer en door wie het document is afgegeven.

2.1.2. Authenticatie van documenten

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De reikwijdte van deze afdeling

In deze afdeling wordt beoogd een aantal algemene beginselen, informatie en richtsnoeren te geven over de authenticatie van documenten die u kunnen helpen bij de bewijsbeoordeling. Het onderwerp authenticatie omvat veel bijkomende aspecten die niet worden behandeld in deze praktische gids.

Authenticatie is de meest sluitende procedure met betrekking tot het onderzoek naar de vorm en bewijskracht van een document. Authenticeren in de gewone betekenis wil zeggen bewijzen of bevestigen dat iets waar is ⁽⁹⁴⁾ of na onderzoek officieel verklaren dat het echt is ⁽⁹⁵⁾. Authenticatie brengt met zich mee dat u over de instrumenten beschikt of in staat bent om tot een positieve of negatieve conclusie te komen ten aanzien van het originele karakter van het ingediende bewijs. Als hoor- en beslisambtenaar in asielzaken kunt u verschillende mogelijkheden hebben, afhankelijk van de nationale praktijk.

⁽⁹⁴⁾ Collins, online Collins English Dictionary, “[authenticate](#)”, 2023.

⁽⁹⁵⁾ Collins, online Collins English Dictionary, “[authenticate](#)”, 2023.

- U kunt een beroep doen op de deskundigheid van **gespecialiseerde diensten**, zoals de politie of een interne dienst waar medewerkers speciaal zijn opgeleid en toegang hebben tot specifiek wetenschappelijk materiaal om te authenticeren of fraude op te sporen. Dergelijke diensten kunnen bijvoorbeeld de kwaliteit van de inherente kenmerken van het document analyseren, zoals de kwaliteit van het papier, de gebruikte inkt, aanwijzingen van vervalsing in stempels, watermerken, omslagen enz.
- Dit wordt beschouwd als de meest volledige authenticatie.
- U kunt zich verlaten op een voorbeeld van het desbetreffende document of op bewijsmateriaal dat voor u beschikbaar is via specifieke (interne) **databases** om het ingediende document te vergelijken met het bestaande voorbeeld.

Hieronder vindt u voorbeelden van openbaar beschikbare onlinedatabases over paspoorten en andere officiële documenten die door landen wereldwijd zijn afgegeven.

- [Openbaar register van authentieke identiteits- en reisdocumenten online \(PRADO\)](#) is een database met modellen van identiteits- en reisdocumenten die door de Raad van de Europese Unie voor het publiek beschikbaar zijn gesteld.
- [EdisonTD](#) is een database die is ontwikkeld door de Nederlandse autoriteiten in samenwerking met de autoriteiten in Australië, Canada, de Verenigde Arabische Emiraten, de Verenigde Staten van Amerika en de Internationale Organisatie van Criminele Politie (Interpol). Een deel van de database is openbaar toegankelijk.

Sommige andere databases hebben beperkte toegang, maar het is mogelijk dat uw instantie toegang heeft of kan verkrijgen.

- [Intranet – valse en authentieke documenten online \(iFADO\)](#) is een portaal van het secretariaat-generaal van de Raad van de EU en bevat aanvullende informatie ten opzichte van PRADO. Het bevat ook informatie uit andere databases, zoals de Document Information System Civil Status.
- Document Information System Civil Status (DISCS) is een

“referentiesysteem op het web, ontwikkeld door de autoriteiten van Nederland, Canada, Australië, de Verenigde Arabische Emiraten-Dubai, Denemarken en Noorwegen (het Noorse ID-centrum [⁽⁹⁶⁾]). DISCS is bedoeld ter ondersteuning van de verificatie van buitenlandse en nationale documenten die informatie bevatten over [...] identiteit, nationaliteit en andere zaken met betrekking tot de houder van het document.” ⁽⁹⁷⁾

- Als u twijfelt aan de authenticiteit van een officieel document dat lijkt op een authentiek document (zoals een paspoort), kunt u ook informatie vinden in het Schengeninformatiesysteem, omdat daarin ook gestolen blanco documenten worden vermeld.
- U kunt zich ook verlaten op specifiek **COI-onderzoek**. Hoewel de bovengenoemde databases van nut kunnen zijn als het gaat om officiële staatsdocumenten, is het minder waarschijnlijk dat er modellen in te vinden zijn van andere soorten documenten,

⁽⁹⁶⁾ Zie de [website van het Noorse ID-centrum](#) en het specifieke gedeelte daarvan over [referentiedatabases](#).

⁽⁹⁷⁾ Zie het gedeelte over [referentiedatabases](#) op de website van het Noorse ID-centrum en het gedeelte over [documentendatabase](#) van het Deense Nationale ID-centrum.

die bijvoorbeeld door niet-overheidsorganisaties zijn afgegeven. In dergelijke gevallen kan specifiek COI-onderzoek waardevolle informatie opleveren (zoals voorbeelden van lidmaatschapskaarten, officiële verklaringen en badges).

- Zoek naar duidelijk herkenbare tekenen van vervalsing of wijziging die u zelf zonder gespecialiseerde hulp kunt herkennen.

U kunt bijvoorbeeld opmerken dat een foto op grove wijze met plakband op een document is gehecht, dat een kaart niet uit één gelamineerd vel karton bestaat maar uit twee vellen die op elkaar zijn geplakt en vervolgens gelamineerd, dat de handtekening van de houder van een kaart, kennelijk de verzoeker, niet overeenkomt met de handtekening van de verzoeker wiens dossier u behandelt (op basis van de verschillende formulieren die door de verzoeker zijn ondertekend tijdens de asielpprocedure), dat er grove fouten staan in het motto van de organisatie in de koptekst van het officiële document enz.

Houd er rekening mee dat wanneer een bewijsstuk tekenen van vervalsing of wijziging vertoont (zoals een ontbrekende bladzijde in een authentiek paspoort), de vervalsing of wijziging is verricht met een bepaald doel, dat al dan niet dient om een asielaanvraag beter te onderbouwen. U moet dit met de verzoeker ophelderen.

Authenticatie kan moeilijk of onmogelijk zijn. De onmogelijkheid of moeilijkheid van het verrichten van een formele authenticatie kan bijvoorbeeld de onderstaande redenen hebben.

- De kosten van authenticatie door een deskundige.
- De technische uitdagingen waardoor geen duidelijke conclusie over de echtheid van het bewijs wordt bereikt. Dit is vooral van toepassing wanneer het bewijsmateriaal als kopie wordt verstrekt.
- Het niet beschikbaar zijn van een voorbeeld van het document of van de relevante instrumenten om het te authenticeren.
- Het verbod tegen het verkrijgen van de relevante informatie van de bron omdat de bron van het bewijs de actor van vervolging of ernstige schade is.
- Het gelijktijdig in omloop zijn van verschillende versies van hetzelfde soort document doordat er geen gecentraliseerde administratie en/of uniforme procedure voor de afgifte van dergelijke documenten is.
- De verregaande corruptie in het land van afgifte, waarbij vervalste documenten, naast echte documenten die door middel van corruptie zijn verkregen, gemeengoed zijn, terwijl ook documenten worden afgegeven die zowel in de vorm als in de inhoud echt zijn.

De onmogelijkheid of de moeilijkheid om een document te authenticeren kan niet dienen als rechtvaardiging om de beoordeling ervan achterwege te laten. Ongeacht of het verstrekte bewijs al dan niet authentiek is, moet u beslissen over de bewijskracht ervan met betrekking tot het onderzochte materiële feit ⁽⁹⁸⁾. De andere criteria (bestaan/voorkomen van het soort document, inhoud, vorm, aard, auteur) helpen u bij deze beoordeling ⁽⁹⁹⁾.

⁽⁹⁸⁾ HvJ-EU, arrest van 10 juni 2021, *LH tegen Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, zaak C-921/19, EU:C:2021:478, punten 42-44 en 61. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁹⁹⁾ Zie voor een concreet voorbeeld van een beoordeling van een geboorteakte: EHRM, arrest van 7 januari 2014, *A.A. tegen Zwitserland*, nr. 58802/12, ECLI:CE:ECHR:2014:0107JUD005880212, punten 61-63.

Authenticatie moet worden verricht in bepaalde omstandigheden ⁽¹⁰⁰⁾, d.w.z. wanneer de auteur van het bewijs betrouwbaar is en een dergelijke authenticatie in de praktijk uitvoerbaar en toegankelijk is en een invloed kan hebben op de beoordeling van het materiële feit.

Houd er rekening mee dat bij het verrichten van de beoordeling op basis van de bovengenoemde criteria en het doorlopen van alle stappen daartoe (bijv. voor het authenticeren van een document), het van het grootste belang is dat u er te allen tijde voor zorgt dat het vertrouwelijkheidsbeginsel in acht wordt genomen (zie afdeling "[Leidende beginselen](#), e) [Vertrouwelijkheid](#)").

2.1.3. Gewicht toekennen aan de geloofwaardigheidsbevindingen met betrekking tot het bewijsstuk

[[Inhoudsopgave](#)] [[Checklist](#)]

Aan de hand van de onderstaande beginselen kunt u gewicht toekennen aan de geloofwaardigheidsbevindingen die u hebt gedaan door de bovenstaande beoordelingscriteria toe te passen.

- Wanneer niet aan alle betrouwbaarheidscriteria is voldaan, kan een bewijsstuk een bepaald gewicht hebben in de geloofwaardigheidsbeoordeling. Als bijvoorbeeld aan alle betrouwbaarheidscriteria is voldaan maar de verzoeker slechts een kopie van het document heeft ingediend, heeft dit bewijsstuk nog steeds een bepaalde bewijskracht, die samen met de geloofwaardigheidsbevindingen met betrekking tot de verklaringen moet worden beoordeeld (zie afdeling [2.4.1 "Weeg de geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijs met betrekking tot een materieel feit af"](#)). Dit is te meer het geval als de verzoeker een redelijke verklaring geeft waarom hij het originele document niet kon overleggen.
- Houd er bij het beoordelen van de relevantie van het bewijs rekening mee dat bewijs dat verband houdt met de kern van het materiële feit meer gewicht heeft dan bewijs dat betrekking heeft op elementen die geen verband houden met de kern van het materiële feit en dus bijkomstig van aard zijn. De aanvaarding van een materieel feit mag over het algemeen alleen berusten op de geloofwaardigheid van kernelementen. Als bijkomstige elementen niet geloofwaardig worden geacht, doet dit door hun beperkte betekenis niet af aan het fundament van het materiële feit zolang het nog steeds kan steunen op geloofwaardige kernelementen.

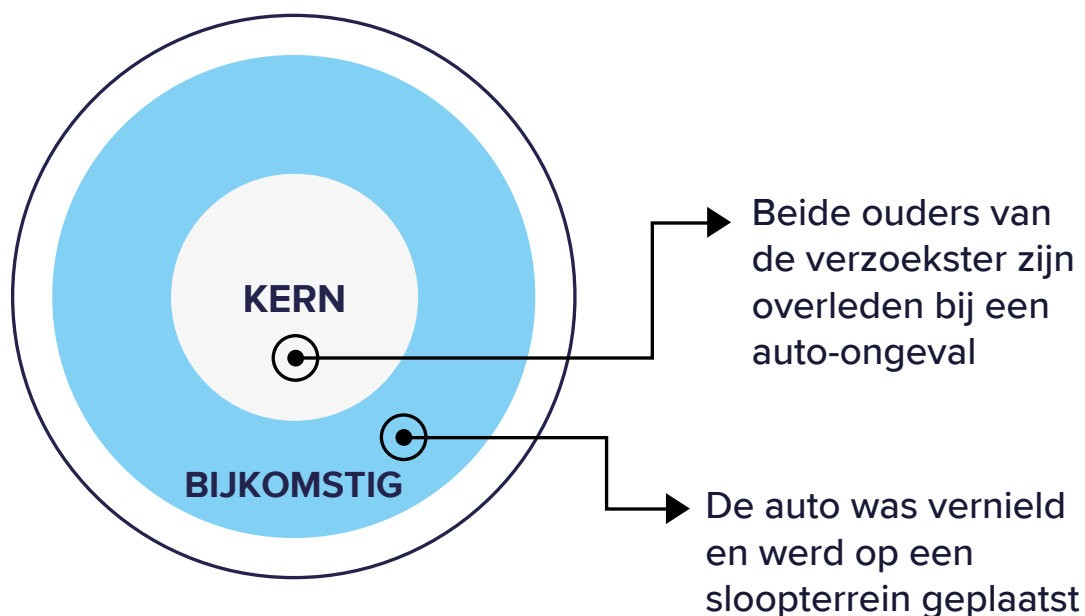
⁽¹⁰⁰⁾ EHRM, arrest van 2 oktober 2012, [Singh e.a. tegen België](#), nr. 33210/11, ECLI:CE:ECHR:2012:1002JUD003321011, punten 100-105 (alleen in het Frans beschikbaar). Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

Voorbeeld van bewijs dat verband houdt met een bijkomstig element van het materiële feit: [zaak van een jonge vrouw uit land C](#)

- Het bewijs in kwestie is de foto van een auto op een slooterrein. Dit bewijs heeft betrekking op een bijkomstig element van het relaas in verband met het auto-ongeval waarbij de ouders van de verzoekster zijn overleden. Dit heeft geen betrekking op de centrale omstandigheden van hun dood en ondersteunt evenmin de gebeurtenis van de dood van de ouders maar een gebeurtenis die plaatsvond na het beweerde fatale ongeval. Dergelijk schriftelijk bewijs heeft weinig gewicht bij de beoordeling van het materiële feit.
- Evenzo zullen eventuele inconsistente verklaringen over de bijkomstige elementen, zoals de exacte locatie of de naam van het slooterrein, geen afbreuk doen aan de geloofwaardigheid van het materiële feit als het bewijs, d.w.z. de verklaringen van de verzoekster in deze zaak, over de kernelementen van het materiële feit aan de geloofwaardigheidscriteria voldoet (zie afdeling [2.2 “Beoordeel de verklaringen van de verzoeker op basis van de geloofwaardigheidsindicatoren”](#)).

Figuur 9. Kernaspecten en bijkomstige aspecten van een materieel feit — voorbeeld op basis van de zaak van een jonge vrouw uit land C

- Kleine negatieve bevindingen met betrekking tot een of meer criteria verhinderen niet dat het bewijsmateriaal over het geheel genomen betrouwbaar is. Over het algemeen betekent de aanwezigheid van meerdere kleine negatieve bevindingen niet dat het bewijs het materiële feit niet ondersteunt of dat het bewijs het feit ondergraaft. Het kan echter wel wijzen op enige twijfel over de betrouwbaarheid van het bewijs. Meerdere kleine negatieve geloofwaardigheidsbevindingen leiden over het algemeen niet tot een grote negatieve geloofwaardigheidsbevinding.

- Zoals beschreven in stap 1 (zie afdeling [1.1.1 “Pas de samenwerkingsplicht toe \(bewijslast\)”](#)) kunt u bij de beoordeling van al het bewijs in verband met het materiële feit vaststellen dat er bewijs ontbreekt. Als in bepaalde omstandigheden redelijkerwijs van de verzoeker kan worden verwacht dat hij bepaald bewijs verstrekt en u hebt voldaan aan uw eigen onderzoeksplicht, kan aan de ontbrekende of onvolledige informatie een bepaald gewicht worden toegekend waarmee tijdens het weegproces rekening wordt gehouden om te bepalen of het materiële feit wordt aanvaard of verworpen (zie afdeling [2.4.1 “Weeg de geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijs met betrekking tot een materieel feit af”](#)).
- Wanneer u beoordeelt hoe een negatieve bevinding de betrouwbaarheid van het bewijs kan aantasten, overweeg dan of de verzoeker de mogelijkheid heeft gekregen om een toelichting te geven over die bevinding en of de verstrekte toelichting van invloed kan zijn op uw beoordeling van de betrouwbaarheid van het bewijs.
- Houd bij de beoordeling van de bewijskracht van bewijsmateriaal rekening met alle relevante individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken (zie afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken”](#)).

Voorbeeld van analyse van schriftelijk bewijs (tenlastelegging) in de [zaak van een activiste uit land B](#)

- **Relevantie.** De aangevoerde tenlastelegging is relevant, omdat de verzoekster deze in verband brengt met de vervolging waarvan zij beweert het voorwerp te zijn en die zij in verband brengt met haar activiteiten ten behoeve van de mensenrechten. Dit is relevant voor een materieel feit van haar verzoek.
- **Bestaan/voorkomen.** Er wordt bevestigd dat in soortgelijke situaties door het ministerie van Justitie tenlasteleggingen worden uitgebracht.
- **Inhoud.** De tenlastelegging verwijst naar het misdrijf van verzet tegen het gezag, maar noemt een artikel uit het wetboek van strafrecht dat geen verband houdt met dat misdrijf.
- **Vorm.** De aangevoerde tenlastelegging heeft een briefhoofd dat er officieel uitziet. Op basis van de beschikbare en actuele COI zijn de instanties van het ministerie van Justitie in land B goed toegerust en georganiseerd, met duidelijk omschreven formele procedures. De manier waarop het embleem van het ministerie van Justitie in de linkerbovenhoek van het document staat, komt echter niet overeen met soortgelijke voorbeelddocumenten. Het document is ondertekend, maar de naam van de ondertekenaar en het stempel zijn nauwelijks leesbaar.
- **Aard.** De tenlastelegging is ingediend als kopie. Het origineel is volgens de verzoekster in land B achtergebleven. Zij zegt dat het om veiligheidsredenen lastig is om het naar u op te sturen.
- **Auteur.** De beweerde auteur is het ministerie van Justitie, maar op basis van de bovenstaande bevindingen over de vorm van het document bent u niet in staat om de ondertekenaar of het kantoor dat het document heeft afgegeven duidelijk te identificeren. U kunt gegronde twijfel hebben over de werkelijke auteur van het document.

- **Conclusie.** Op basis van al deze criteria bevat dit document verschillende kenmerken die ertoe kunnen leiden dat u het op zichzelf als onvoldoende bewijskrachtig beschouwt voor het materiële feit in kwestie. Hoewel de verzoekster op bevredigende wijze heeft verklaard waarom alleen een kopie is ingediend, wordt de bewijskracht ervan ondermijnd door het feit dat u verschillende vormelijke en inhoudelijke tekortkomingen hebt vastgesteld. U moet beoordelen of er een redelijke verklaring is voor deze zwakke punten en de verzoekster de mogelijkheid bieden een verklaring te geven (bijv. een recente verandering in emblemen, kopie van slechte kwaliteit als gevolg van ontoereikende middelen). In ieder geval moet dit document worden beschouwd in samenhang met alle andere bewijsstukken in verband met het materiële feit, met inbegrip van de verklaringen van de verzoekster, voordat er een conclusie over het materiële feit als zodanig kan worden getrokken.

De volgende afdelingen handelen over de specifieke kenmerken van verschillende soorten bewijs die vaak worden aangevoerd en de specifieke punten die bij de beoordeling ervan in aanmerking moeten worden genomen.

2.1.4. Specifieke soorten documenten

a) Medisch en psychologisch bewijs

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Een zeer specifiek soort bewijs is medisch of psychologisch bewijs (zie stap 1, afdeling [1.1.2k “Medische, psychiatrische en psychologische verslagen”](#) over de manier waarop medisch bewijs van invloed kan zijn op het onderzoek).

Voor het vaststellen van de bewijskracht van medische of psychologische documenten zijn alle bovenstaande criteria ook van toepassing. Er is echter een specifieke manier om deze criteria toe te passen op medisch bewijs.

In medische of psychologische verslagen moet de specialisatie van de medisch deskundige worden vermeld, evenals het onderzoek dat is uitgevoerd, om een onafhankelijke beoordeling van de betrouwbaarheid ervan mogelijk te maken.

U moet aandacht besteden aan de inhoud van het medisch verslag om na te gaan of het op een nauwkeurige en professionele manier is opgesteld.

Houd er rekening mee dat onafhankelijke artsen en psychiaters hun onderzoek uitvoeren ten behoeve van medische doelstellingen, niet ten behoeve van een verzoek om internationale bescherming (door het hetzij te ondersteunen hetzij af te keuren). Onafhankelijke artsen schrijven hun waarnemingen dus mogelijk niet op zo'n manier dat deze nuttig zijn voor een verzoek. Het is zelfs mogelijk dat zij helemaal weigeren om verklaringen voor niet-medische doeleinden te schrijven. Om deze situatie te verhelpen, kunnen asielinstanties medisch deskundigen inschakelen die door een rechtbank zijn opgeleid en/of gecertificeerd en die verstand hebben van de asielprocedure, dit overeenkomstig de nationale praktijk. Deze

deskundigen kunnen medisch-juridische verslagen of andere certificeringen opstellen die als waardevol wetenschappelijk bewijs kunnen worden beschouwd.

Als u geen beroep kunt doen op de deskundigheid van een arts of medisch deskundige binnen uw instantie, moet u de bewijskracht van het medische verslag onderzoeken op basis van de indicatoren die van toepassing zijn op schriftelijk bewijs. De volgende punten bevatten mogelijk aanvullende aanwijzingen over de bewijskracht van een medisch document.

- Het medische verslag vermeldt het aantal en de data van de onderzoeken, het type onderzoek dat is uitgevoerd en de medische conclusies die ermee samenhangen.
- Het is gebaseerd op één onderzoek of een reeks onderzoeken, waarbij een horizontaal overzicht wordt gegeven.
- Het is op een proportionele manier gebaseerd op elementen die voortkomen uit de verklaringen van de patiënt zelf en elementen van medische/psychologische waarneming.
- Het verwijst naar de normen van het Protocol van Istanbul wanneer er beweringen of tekenen van foltering zijn.
- Het medische verslag moet beperkt zijn tot de medische/psychologische deskundigheid van de deskundige. De deskundige hoort geen advies te geven over de geloofwaardigheid van de verklaringen van de verzoeker met betrekking tot de beweerde incidenten van vroegere schade of huidige gebeurtenissen en/of het in aanmerking komen voor internationale bescherming.

Houd rekening met de onderstaande punten.

- Medische of psychologische waarnemingen kunnen op zichzelf de omstandigheden waarin het letsel, trauma of symptoom is opgetreden, niet bevestigen, maar ze kunnen een (sterke) aanwijzing geven of de letsels, trauma's of symptomen in overeenstemming zijn met de beweerde mishandeling en met de door de verzoeker gegeven tijdlijn.
- Het indienen van medisch en psychologisch bewijs kan in het bijzonder verschillende doeleinden dienen. Het kan gaan om bevestiging van de waarheid van de materiële feiten zelf, om het aangeven van persoonlijke omstandigheden op grond waarvan de verzoeker mogelijk aan een verhoogd risico op vervolging of schade is blootgesteld, of om het aangeven van kwetsbaarheden en bijzondere behoeften of mogelijke versturende factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij de bewijsgaring en de geloofwaardigheidsbeoordeling. U moet de mogelijke verschillende functies vaststellen die het ingediende medische verslag kan hebben in het onderzoek van het verzoek.
- Het onderzoek van de bewijskracht van het medisch verslag heeft tot doel na te gaan of en hoe (in hoeverre) het verslag het materiële feit, de omstandigheid of het risico waarop het betrekking heeft, ondersteunt in het kader van het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming. Bedenk dat u geen medische oordelen mag vellen en geen mening mag geven over een behandeling die door een arts is uitgevoerd. Omgekeerd hoort een arts niet te oordelen over de behoefte aan internationale bescherming ⁽¹⁰¹⁾.

⁽¹⁰¹⁾ Een medisch verslag en de wijze waarop het wordt opgesteld, kunnen geen afbreuk doen aan de grondrechten van de verzoeker. Zie afdeling [1.1.2n "Bewijs dat in strijd is met de grondrechten van de verzoeker"](#).

- Als de verzoeker een medisch verslag indient over een mogelijk zich ontwikkelende aandoening, zijn de data van de (laatste) onderzoeken belangrijk. Een verslag dat actueel is, kan een beter beeld geven van de huidige situatie. Een verouderd verslag daarentegen kan aanwijzingen geven over de situatie zoals die was maar vragen oproepen over de huidige toestand en/of capaciteiten van de verzoeker. Hoewel dit mogelijk geen afbreuk doet aan de bewijskracht van het verslag met betrekking tot gebeurtenissen in het verleden, kan de actualiteit van het verslag belangrijk zijn bij uw beoordeling van persoonlijke omstandigheden die van invloed zijn op de geloofwaardigheids- of risicobeoordeling.

Voorbeeld van het beoordelen van een medische verklaring: [zaak van een jongeman uit land A](#)

De verzoeker heeft een verklaring van een orthopedisch arts meegebracht. Past men de algemene criteria voor de beoordeling van schriftelijk en ander bewijs, en van medisch bewijs toe op deze verklaring, dan zou dit de volgende analyse kunnen opleveren.

- **Relevantie.** Het bewijsmateriaal is relevant, omdat het mogelijke indicatoren bevat van relevante persoonlijke omstandigheden die invloed kunnen hebben op uw risicobeoordeling met betrekking tot de veiligheidsomstandigheden in land A.
- **Bestaan/voorkomen.** Er zijn geen aanwijzingen dat in vergelijkbare omstandigheden dit soort document doorgaans niet door een orthopedische arts wordt afgegeven.
- **Vorm.** De verklaring is geschreven op officieel briefpapier van de dokterspraktijk. Het document heeft een officieel briefhoofd met alle informatie met betrekking tot de arts (naam, adres, telefoon- en faxnummers), de datum waarop het document is afgegeven, de naam van de auteur en de hoedanigheid waarin de arts handelt, alsmede een handtekening met een officieel stempel. Het stempel bevat de naam van de auteur.
- **Aard.** Dit document wordt ingebracht als origineel document en heeft alle kenmerken van een origineel: de handtekening en het stempel zijn aangebracht met blauwe inkt en zijn niet gefotokopieerd.
- **Auteur.** De auteur is een orthopedische arts en is duidelijk als zodanig geïdentificeerd.
- **Inhoud.** De verklaring bevat relevante informatie over de methode die werd gevolgd door de arts, die tweemaal werd geraadpleegd voor de ernstige moeilijkheden van de patiënt als gevolg van ernstige pijn in zijn voeten. De conclusies zijn voornamelijk gebaseerd op recente medische waarnemingen, waaronder röntgenfoto's, en verschillende met elkaar samenhangende tests. De verklaring verwijst niet naar het Protocol van Istanbul, maar komt tot de conclusie dat de aandoening alleen veroorzaakt kan zijn door het toebrengen van ernstig extern trauma. De arts schrijft ook een aantal fysiotherapiesessies en een medische behandeling voor ernstige pijn voor. De verklaring vermeldt dat deze behandeling wordt gegeven voordat een riskante operatie wordt overwogen. De verklaring is overgelegd tijdens het persoonlijk onderhoud en is gedateerd twee weken voordat de verzoeker werd gehoord.
- **Conclusie.** Over het geheel wordt voldaan aan de beoordelingscriteria. Dit document ondersteunt dan ook het feit dat de verzoeker zware mishandeling heeft ondergaan en aan ernstige pijn in zijn voeten lijdt en de daarmee gepaard gaande problemen met lopen.

b) Algemene informatie verstrekt door de verzoeker

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Als de verzoeker algemene informatie verschaft ter ondersteuning van materiële feiten van zijn verzoek (bijv. pers- of webartikelen in verband met de acties van de autoriteiten tegen de politieke oppositiepartij waarin de verzoeker beweert actief te zijn), moet u dergelijk bewijs zorgvuldig onderzoeken. Pas de algemene beginselen toe die u op COI toepast. Controleer met name de betrouwbaarheid, objectiviteit, nauwkeurigheid, traceerbaarheid en relevantie van de bron. Het ingediende bewijsmateriaal moet ook actueel zijn of, als het bedoeld is om gebeurtenissen uit het verleden te ondersteunen, in de tijd samenvallen met die gebeurtenissen of in een historisch perspectief samenhangen met de feiten. Afhankelijk van de situatie kan de door de verzoeker verstrekte informatie verder eigen COI-onderzoek vergen, indien u geen COI over het onderwerp hebt, zodat u zich op andere informatiebronnen kunt verlaten en een zo evenwichtig en volledig mogelijk beeld van de situatie krijgt. Raadpleeg voor meer informatie de gids van het EUAA over dit onderwerp ⁽¹⁰²⁾.

c) Via sociale media verzamelde inhoud

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De hierboven genoemde criteria voor het beoordelen van documenten en ander bewijsmateriaal zijn van toepassing op inhoud verzameld via sociale media. Houd daarnaast rekening met het volgende:

Inhoud die beschikbaar is op socialemedia-accounts wordt doorgaans niet onderworpen aan dezelfde strenge onderzoekseisen en redactionele processen als bij gevestigde media of andere bronnen (waaronder COI). Daarom bestaat er een groter risico dat de inhoud onnauwkeurig, bevooroordeeld, opzettelijk misleidend of dubieus is. Bovendien is de inhoud ervan vaak afkomstig van gebruikers. Bij het beoordelen van informatie die is verkregen via socialemedia-accounts, moet bijzondere aandacht worden besteed aan het vaststellen van de bron en het extra controleren van de inhoud ⁽¹⁰³⁾.

Bedenk dat de identiteit van de auteur van het bericht en privéaccounts op sociale media gemakkelijk kunnen worden misbruikt, nog meer dan het geval is voor andere bewijsstukken.

Informatie op sociale media kan gemakkelijk worden veranderd. Wanneer een bericht op internet door de verzoeker zelf is geschreven, heeft hij doorgaans ook het recht om wijzigingen aan te brengen in de inhoud en de mate van publiciteit, of zelfs om het bericht te verwijderen. Dit betekent bijvoorbeeld dat een dergelijk bericht op enig moment (zelfs voor een korte tijd) beschikbaar kan zijn geweest, maar dat het niet meer online bestaat, of dat het wel bestaat, maar niet met dezelfde inhoud. Het kan vóór de behandelingsprocedure of tijdens elk stadium ervan zijn gewijzigd.

⁽¹⁰²⁾ EASO, [Practical Guide on the Use of Country of Origin Information by Case Officers for the examination of asylum applications](#) (Praktische gids over het gebruik van informatie over het land van herkomst door hoor- en beslisambtenaren voor de behandeling van asielverzoeken), december 2020, blz. 13-17.

⁽¹⁰³⁾ EASO, [Practical Guide on the Use of Country of Origin Information by Case Officers for the examination of asylum applications](#) (Praktische gids over het gebruik van informatie over het land van herkomst door hoor- en beslisambtenaren voor de behandeling van asielverzoeken), december 2020, blz. 56.

- Als u van plan bent bepaalde bewijsstukken te gebruiken die u op sociale media hebt gevonden, valt het te overwegen om deze af te drukken of elektronisch op te slaan, bijvoorbeeld als schermopname, om te voorkomen dat de informatie verloren gaat als de berichten tijdens de procedure worden gewijzigd of verwijderd. In het bestand (afgedrukt of opgeslagen in elektronisch formaat) moet de datum worden vermeld waarop de informatie werd geraadpleegd, zodat vergelijking met eerdere of latere versies mogelijk is.
- Als de verzoeker een uitdraai van een internetpagina indient ter ondersteuning van een materieel feit dat verband houdt met (de publiciteit die wordt gegeven aan) dat bericht, moet u mogelijk controleren of die inhoud nog steeds openbaar beschikbaar is op internet. Als dat niet het geval is, zou u kunnen nagaan waarom het bericht nog steeds relevant is als bewijs van een materieel feit of hoe het bericht nog steeds kan dienen als ondersteuning van een risico bij terugkeer. Houd er rekening mee dat internetberichten een digitale voetafdruk achterlaten en dat het feit dat de verzoeker een bericht heeft verwijderd, niet betekent dat het niet kan worden teruggehaald. Zie ook afdeling [3.3.2d “Risico-indicatoren die verband houden met het motief van de actoren om de gebeurtenissen uit te voeren die zouden kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade”](#).

d) Getuigenverklaringen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Getuigenverklaringen kunnen uit een groot aantal bronnen komen: niet alleen kan de verzoeker getuigen of verklaringen aanbieden om zijn verzoek te staven, maatschappelijke organisaties verstrekken vaak schriftelijke verklaringen en de asielinstantie kan er ook om verzoeken.

De bewijskracht van een getuigenverklaring wordt onderzocht overeenkomstig de algemene beoordelingscriteria. Bij het beoordelen van getuigenverklaringen moet u bijzondere aandacht besteden aan de betrouwbaarheid ervan. De betrouwbaarheid wordt onder meer bepaald door de capaciteit van de persoon die de verklaring aflegt en de manier waarop de informatie bij hem bekend is, d.w.z. informatie uit de eerste hand versus informatie uit de tweede hand. Houd bij het evalueren van getuigenverklaringen ook rekening met de persoonlijke omstandigheden van de persoon die de verklaring aflegt (de getuige is ook getraumatiseerd; de getuige heeft mogelijk een bijzondere band met de verzoeker) en met de context waarin de getuigenverklaring werd verkregen ⁽¹⁰⁴⁾.

⁽¹⁰⁴⁾ Zie ook: UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Meer dan bewijs: geloofwaardigheidsbeoordeling in de asielstelsels van de EU: volledig verslag), mei 2013, hoofdstuk 5, afdeling 4.

2.2. Beoordeel de verklaringen van de verzoeker op basis van de geloofwaardigheidsindicatoren

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

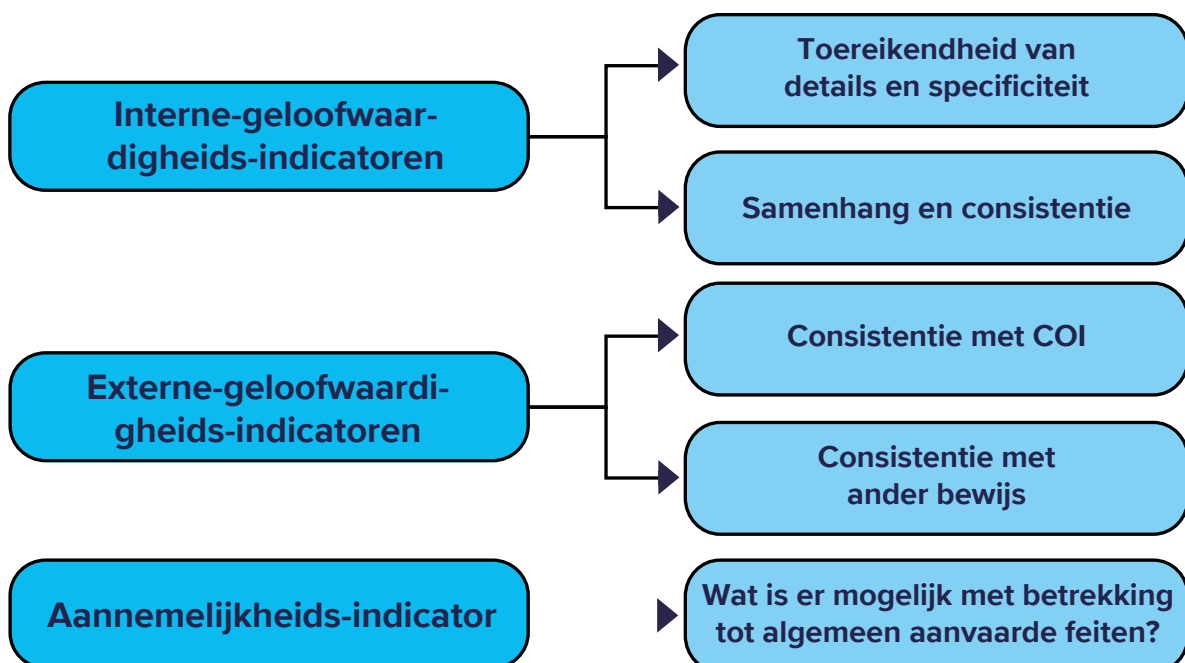
Het is mogelijk dat de verzoeker als bewijs enkel zijn eigen verklaringen kan aanvoeren. Geloofwaardigheidsindicatoren zijn instrumenten om de geloofwaardigheid van de verklaringen op een individuele, onpartijdige en objectieve manier te beoordelen.

In de praktijk beoordelen geloofwaardigheidsindicatoren de mate van gedetailleerdheid, specificiteit, samenhang en consistentie, en de aannemelijkheid van verklaringen, evenals de consistentie van deze verklaringen met COI en schriftelijk of ander bewijs dat met elk materieel feit verband houdt.

Artikel 4, lid 5, punt c), van de erkenningsrichtlijn (herschikking) biedt het basiskader voor geloofwaardigheidsindicatoren: "... de verklaringen van de verzoeker zijn samenhangend en aannemelijk bevonden en zijn niet in strijd met beschikbare algemene en specifieke informatie die relevant is voor zijn verzoek" en de indicatoren moeten altijd worden toegepast in overeenstemming met het EU-Handvest van de grondrechten ⁽¹⁰⁵⁾.

De indicatoren kunnen worden gegroepeerd op basis van interne geloofwaardigheid, externe geloofwaardigheid en aannemelijkheid.

Figuur 10. Geloofwaardigheidsindicatoren

⁽¹⁰⁵⁾ De geloofwaardigheidsindicatoren zijn in de jurisprudentie verder ontwikkeld. Zie voor meer informatie EUAA, *Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis* (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023, blz. 120-121.

U moet ernaar streven om alle toepasselijke geloofwaardigheidsindicatoren te gebruiken om elk materieel feit te beoordelen. Mogelijk zijn echter niet alle indicatoren even relevant voor de beoordeling van de verklaringen, afhankelijk van waar het materiële feit over gaat. Als een geloofwaardigheidsindicator niet geschikt is om een specifiek materieel feit te beoordelen, is het mogelijk om deze niet te gebruiken.

Houd rekening met factoren die verstorend kunnen werken

De persoonlijke omstandigheden die verband houden met de verzoeker, en de contextuele omstandigheden die verband houden met het onderhoud, kunnen van invloed zijn op de verklaringen van de verzoeker. Bij het toepassen van geloofwaardigheidsindicatoren moet tegelijkertijd rekening worden gehouden met factoren die verstorend kunnen werken. Zie afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken”](#).

2.2.1. Pas interne geloofwaardigheidsindicatoren toe

Interne geloofwaardigheid verwijst naar de beoordeling van de verklaringen van de verzoeker en alle andere bewijzen die door de verzoeker worden ingediend, waaronder schriftelijke verklaringen en schriftelijk bewijs. Interne geloofwaardigheid omvat de geloofwaardigheidsindicatoren met betrekking tot toereikendheid van details en specificiteit, alsmede samenhang en consistentie.

Toereikendheid van details en specificiteit

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De indicator voor toereikendheid van details en specificiteit verwijst naar de manier waarop een gebeurtenis door de verzoeker wordt ervaren en geuit, en naar de mate en aard van details die hiermee samenhangen.

In het algemeen bevat het verslag van persoonlijk beleefde ervaringen vaak meer details, bijvoorbeeld zintuiglijke details, gevoelens of waarnemingen, dan een verslag van iemand die deze ervaringen niet heeft gehad, vooral als de ervaring recent heeft plaatsgevonden of het leven van de persoon heeft beïnvloed. Ook al maken verschillende mensen soortgelijke dingen mee, dezelfde gebeurtenis wordt nooit door iedereen op dezelfde manier beleefd en herinnerd. Om voldoende gedetailleerd en specifiek te zijn, moet de verzoeker de gebeurtenis door zijn eigen ogen beschrijven, als een subjectieve camera, in plaats van vanuit een algemeen perspectief.

Goede praktijk

Om aan de verzoeker de mate van gedetailleerdheid en specificiteit uit te leggen die van hem wordt verwacht met betrekking tot een bepaalde gebeurtenis in het verleden, kunt u een voorbeeld geven door een korte gebeurtenis te beschrijven die u hebt meegemaakt en daarbij aandacht te besteden aan wat u gedurende de gebeurtenis zag, hoorde, voelde en dacht. U moet deze toelichting noteren in het transcript van het gesprek, zodat het voor de beslisambtenaar duidelijk is hoe de verzoeker is gevraagd om meer details of specifiekere verklaringen te geven.

Een gebrek aan detail en specificiteit leidt niet noodzakelijkerwijs tot een negatieve geloofwaardigheidsbevinding. Ten eerste moet het gebrek aan detail en specificiteit centraal staan in het materiële feit, dat betrekking heeft op de algemene beschrijving van de situatie of gebeurtenis. Ten tweede moet het ook redelijk zijn om van de verzoeker te verwachten dat hij een bepaalde mate van detail en specificiteit geeft, afhankelijk van bijvoorbeeld de mate waarin hij de gebeurtenis of situatie persoonlijk heeft meegemaakt of hoe belangrijk of onbelangrijk de gebeurtenis of een specifiek detail op dat moment voor de verzoeker kan zijn geweest.

Bovendien moet u voor ogen houden dat de mate van detail en specificiteit die redelijkerwijs van de verzoeker kan worden verwacht, zal variëren afhankelijk van zijn persoonlijke en contextuele omstandigheden, met name de verstorende factoren. Er kan een redelijke verklaring zijn, die voortkomt uit de verstorende factoren, waarom de verzoeker zich details van een bepaalde gebeurtenis niet kan herinneren (zie afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstrend kunnen werken”](#) voor meer informatie). Vergewis u ervan, voordat u tot bevindingen komt over de toereikendheid van de details of de specificiteit, dat de verzoeker zich bewust was van de mate van gedetailleerdheid en de mate van specificiteit die van hem tijdens het persoonlijk onderhoud werd verwacht. Zorg er ook voor dat het onderhoud op een zodanige manier werd gevoerd dat de verzoeker details kon geven. Een gebrek aan details doet dus niet in alle situaties afbreuk aan de geloofwaardigheid van de verklaringen van de verzoeker.

Voorbeeld van details en specificiteit die redelijkerwijs kunnen worden verwacht gezien de werking van het geheugen: [zaak van een activiste uit land B](#)

De verzoekster verklaarde dat zij aan een demonstratie had deelgenomen en het evenement met haar smartphone had gefilmd. Veiligheidstroepen eisten haar telefoon op en zij werd willekeurig in bewaring gesteld nadat zij weigerde haar smartphone aan de veiligheidstroepen te overhandigen. U stelt als asielambtenaar de verzoekster verschillende vragen over de context van de gebeurtenis, zoals wat voor soort gebouwen er rond de plaats waren waar de demonstratie plaatsvond en hoe de agenten die haar arresteerden eruitzagen, waarop u geen gedetailleerde antwoorden krijgt.

U besluit de verzoekster om toelichting te vragen waarom zij de context niet nader beschrijft. De verzoekster antwoordt dat zij zich niet herinnert hoe de gebouwen of agenten eruitzagen, omdat haar aandacht gericht was op het online proberen te delen van de video die zij had gefilmd, voordat de agenten haar telefoon in handen kregen, en omdat zij bang was in deze situatie. Wanneer de verzoekster wordt gevraagd om vanuit haar eigen perspectief te beschrijven wat er gebeurde met betrekking tot de smartphone, legt zij uitgebreid uit wat er tijdens de demonstratie gebeurde door de lens van de camera in haar smartphone en hoe zij erin slaagde om de video online te delen, voordat haar telefoon werd afgenomen. Zij beschrijft ook in detail haar beweegredenen om aan de demonstratie deel te nemen, ondanks dat zij bang was dat er iets ergs zou gebeuren — zoals in het verleden was gebeurd — en hoe zij zich voelde toen zij de video had gedeeld en werd gearresteerd.

U kunt concluderen dat het aanvankelijke gebrek aan detail en specificiteit te wijten was aan de versturende factoren met betrekking tot de werking van het geheugen (zie afdeling [2.3.1a “Werking van het geheugen”](#)) en de manier waarop het onderhoud werd gehouden (zie afdeling [2.3.2 “Factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken”](#)). U kunt ook concluderen dat de verzoekster een gedetailleerde en specifieke beschrijving heeft gegeven van de wezenlijke elementen van het materiële feit met betrekking tot de gebeurtenissen die tijdens de demonstratie plaatsvonden.

Samenhang en consistentie

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De indicator voor samenhang en consistentie verwijst naar het ontbreken van discrepantie of tegenstrijdigheid binnen de verklaringen van de verzoeker en tussen verklaringen en ander bewijsmateriaal dat de verzoeker heeft ingediend. Dit betreft:

- algemene mondelinge en schriftelijke verklaringen die de verzoeker heeft afgelegd;
- verklaringen die de verzoeker op verschillende tijdstippen tijdens de procedure heeft afgelegd;
- ander door de verzoeker aangevoerd bewijs (zie afdeling [1.1.2 “Verzamel bewijsstukken die relevant zijn voor het verzoek”](#)).

Werkelijk beleefde ervaringen kunnen over het algemeen samenhangender en consistentere worden verteld. Evenals bij de mate van gedetailleerdheid en specificiteit leidt niet elke onvolkomenheid in samenhang en consistentie tot een negatieve geloofwaardigheidsbevinding. Het is niet ongebruikelijk dat een verhaal kleine discrepanties bevat. Tegelijkertijd mogen er geen aanmerkelijke hiaten of tegenstrijdigheden zijn waarvoor de verzoeker geen bevredigende verklaring heeft gegeven.

De mate van samenhang en consistentie die redelijkerwijs van de verzoeker kan worden verwacht, zal variëren afhankelijk van zijn persoonlijke en contextuele omstandigheden, met name de factoren die versturend kunnen werken. Voordat u bevindingen doet over de samenhang en consistentie, moet u zeker weten dat de verzoeker wist welk niveau van

samenhang en consistentie tijdens het persoonlijk onderhoud van hem werd verwacht, en dat het gesprek op een zodanige manier werd gevoerd dat de verzoeker dergelijke verklaringen kon afleggen. Ook moet de verzoeker de gelegenheid hebben gekregen om eventuele niet-samenhangende elementen of inconsistenties op te helderen die van cruciaal belang zijn voor de beoordeling van een materieel feit. Een gebrek aan consistentie doet dus niet per definitie afbreuk aan de geloofwaardigheid.

Manier van doen kan nooit als geloofwaardigheidsindicator worden gebruikt

“Manier van doen” verwijst doorgaans naar non-verbale communicatie en gedrag, zoals de toon waarop iets gezegd wordt, gedrag, oogcontact of gelaatsuitdrukkingen enz. Deze signalen zijn zichtbaar tijdens het persoonlijk onderhoud.

U mag de manier van doen nooit als geloofwaardigheidsindicator gebruiken. Non-verbale signalen zijn niet universeel, aangezien de betekenis ervan cultuurafhankelijk is en wordt beïnvloed door persoonlijke eigenschappen, zoals leeftijd, geslacht, opleiding of psychologische aandoening. Bevindingen op basis van de manier van doen van de verzoeker leiden vaak tot simpele aannamen en subjectieve oordelen op basis van onderbuikgevoelens.

2.2.2. Pas externe geloofwaardigheidsindicatoren toe

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Externe geloofwaardigheid verwijst naar de consistentie tussen de verklaringen van de verzoeker en het bewijs waarover de beslissingsautoriteit beschikt, waaronder COI, deskundigenbewijs of ander extern bewijs.

Mogelijk zijn er verschillende soorten bewijs voor u beschikbaar. Bepaald bewijs moet u actief verzamelen, omdat u mogelijk in een betere positie dan de verzoeker bent om er toegang toe te krijgen, in het bijzonder COI ⁽¹⁰⁶⁾. Ook kunt u overwegen om deskundig advies in te winnen dat relevant is voor juist onderzoek van het verzoek, zoals medisch bewijs ⁽¹⁰⁷⁾. Zie voor meer informatie over wat voor bewijs beschikbaar kan zijn afdeling [1.1.2 “Verzamel bewijsstukken die relevant zijn voor het verzoek”](#).

⁽¹⁰⁶⁾ HvJ-EU, arrest van 22 november 2012, [M.M. tegen Minister for Justice, Equality and Law Reform \(Ireland\)](#), zaak C-277/11, EU:C:2012:744. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽¹⁰⁷⁾ Zie artikel 18, lid 1, van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

Consistentie met COI

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

U moet altijd beoordelen of de verklaringen van de verzoeker consistent zijn met de COI door alle relevante feiten met betrekking tot het land van herkomst in aanmerking te nemen.

Artikel 4, lid 3, punt a), van de erkenningsrichtlijn (herschikking) — beoordeling van feiten en omstandigheden

3. De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele basis en houdt onder meer rekening met:

a) alle relevante feiten in verband met het land van herkomst op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen, met inbegrip van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van het land van herkomst en de wijze waarop deze worden toegepast;

COI kan de verklaringen van de verzoeker ondersteunen of tegenspreken. De verklaringen van de verzoeker die door COI worden gesteund, zijn consistent met deze informatie, en de verklaringen die door COI worden tegengesproken, zijn er niet consistent mee. COI geeft vaak context aan het verzoek, maar kan zelden vaststellen dat een bepaalde persoon een bepaalde gebeurtenis in het verleden heeft meegemaakt. Daarom is COI zelden doorslaggevend bewijs bij de beoordeling of een materieel feit wordt aanvaard of verworpen.

Een gebrek aan COI, nadat passend COI-onderzoek is verricht, leidt niet noodzakelijkerwijs tot een negatieve geloofwaardigheidsbevinding. COI kan om verschillende redenen niet beschikbaar zijn, bijvoorbeeld als gevolg van onderrapportage van risico's waaraan bepaalde gemarginaliseerde groepen in hun land van herkomst kunnen worden blootgesteld ⁽¹⁰⁸⁾ of wanneer de situatie in het land van herkomst snel verandert. Voordat u conclusies trekt, moet u bedenken hoe waarschijnlijk het is dat relevante COI beschikbaar is over de elementen waarnaar u onderzoek doet.

Verwante publicatie van het EUAA

Zie voor meer informatie over het gebruik van COI bij de geloofwaardigheidsbeoordeling, inclusief voorbeelden, [Practical Guide on the use of country of origin information by case officers for the examination of asylum applications](#) (Praktische gids over het gebruik van informatie over het land van herkomst door hoor- en beslisambtenaren voor de behandeling van asiolverzoeken) van het EASO, december 2020, afdeling 3.3 “Assessing the application for international protection” (Beoordeling van het verzoek om internationale bescherming).

⁽¹⁰⁸⁾ Zie voor meer informatie UNHCR, [Guidelines on International Protection no. 1: Gender-Related Persecution Within the Context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees](#) (Richtsnoer inzake internationale bescherming, nr. 1: Gendergerelateerde vervolging in de context van artikel 1A, lid 2, van het Verdrag van 1951 en/of het Protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen), 7 mei 2002, punt 37, UNHCR [Guidelines on International Protection no. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) (Richtsnoeren inzake internationale bescherming, nr. 9: Verzoeken om toekenning van de vluchtelingenstatus op basis van seksuele gerichtheid en/of genderidentiteit in de context van artikel 1A, lid 2, van het Vluchtelingenverdrag en/of het Protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen), 23 oktober 2012, punt 66.

Consistentie met schriftelijk en ander bewijs

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Schriftelijk en ander bewijs kan zijn verklaringen van familieleden en getuigen, documenten van andere overheidsinstanties, deskundigenverslagen en medische beoordelingen. Dit soort bewijs kan de verklaringen van de verzoeker ondersteunen of tegenspreken. Als uitgangspunt hebt u de bewijskracht van dit bewijs al beoordeeld voordat u de geloofwaardigheidsindicator toepast.

Evenals bij de beoordeling van de interne geloofwaardigheid leidt niet elke inconsistentie tot een negatieve geloofwaardigheidsbevinding. Er moet worden nagegaan of de inconsistenties betrekking hebben op de centrale elementen van een materieel feit en welke mate van consistentie van de verzoeker kan worden verwacht. Dit moet worden bekeken in het licht van factoren die verstoring kunnen werken en de context rond verklaringen. Als er bewijsmateriaal is dat de verklaringen van de verzoeker tegenspreekt, moet u dit aan de orde stellen, de verzoeker in de gelegenheid stellen om de inconsistenties te verklaren en deze verklaring meenemen in de geloofwaardigheidsbeoordeling.

Voorbeeld van consistentie tussen verklaringen van familieleden: [zaak van een jongeman uit land A](#)

De verzoeker heeft samen met zijn jongere broer om internationale bescherming verzocht. Beiden beschrijven in hun persoonlijk onderhoud dat zij het land van herkomst verlieten op beslissing van hun ouders, nadat een terroristische groepering hun vader had gemaand dat de verzoeker en zijn jongere broer zich bij de organisatie moesten aansluiten.

De verzoeker beschrijft in detail hoe hij zich naast zijn vader bevond toen zij er door de terroristische groepering toe werden opgeroepen zich bij hen aan te sluiten en hoe een familielid hem had verteld dat jongemannen onder dwang werden gerekruteerd in het naburige dorp. De jongere broer van de verzoeker heeft daarentegen alleen vage verklaringen verstrekt. Hij beschreef hoe zijn moeder hem had verteld dat hij met zijn broer weg moest, omdat er mannen met geweren waren geweest die de hele tijd naar hem zochten, en hoe bang hij zich had gevoeld toen hij dit hoorde.

U merkt op dat de verklaringen inconsistenties bevatten die niet onbeduidend zijn met betrekking tot de centrale aspecten van het materiële feit. Alvorens tot een conclusie te komen over de consistentie tussen deze twee verklaringen, moet u verstoringende factoren en indirecte factoren overwegen die tot verschillende verklaringen kunnen leiden (zie afdeling [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstoring kunnen werken”](#)).

U moet ook rekening houden met de context rond deze gebeurtenissen in het verleden en de werking van het geheugen (zie afdeling [2.3.1a “Werking van het geheugen”](#)). De verzoeker beschrijft de gebeurtenissen vanuit het perspectief van directe betrokkenheid bij sommige situaties, terwijl zijn jongere broer de gebeurtenissen verklaart zoals hem door zijn moeder is verteld. U kunt ook hun leeftijd in aanmerking nemen (zie afdeling [2.3.1d “Leeftijd”](#)). De verzoeker was immers een jongvolwassene toen deze gebeurtenissen plaatsvonden, terwijl zijn broer een kind was met minder rijpheid om te begrijpen en te beschrijven wat de gebeurtenissen betekenden. U kunt ervan uitgaan dat de verklaringen van de verzoeker en zijn broer redelijk consistent zijn. Daarom hoeft u de verzoeker geen uitleg te vragen voor verklaringen die inconsistent leken.

2.2.3 Pas de aannemelijkheidsindicator toe

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Aannemelijkheid verwijst naar wat mogelijk of geloofwaardig is met betrekking tot algemeen aanvaarde informatie, zoals de wetten van de natuurkunde of het mogelijke verloop van gebeurtenissen.

Het begrip “aannemelijkheid” moet met de nodige omzichtigheid gehanteerd worden, om speculatie en subjectieve aannamen of vooroordelen te voorkomen.

- Een gebeurtenis is niet onaannemelijk louter omdat ze onwaarschijnlijk is. Onwaarschijnlijke gebeurtenissen doen zich wel degelijk voor. Een reeks opeenvolgende onwaarschijnlijke gebeurtenissen kan echter leiden tot ongeloofwaardigheid, vooral wanneer andere geloofwaardigheidsindicatoren in dezelfde richting wijzen.
- Aannemelijkheid moet alleen worden toegepast als de verzoeker de gelegenheid heeft gekregen om verklaringen die niet aannemelijk lijken, te verduidelijken.
- Bevindingen over aannemelijkheid moeten worden ondersteund door objectief te rechtvaardigen redeneringen.
- De aannemelijkheidsindicator kan alleen worden gebruikt in samenhang met andere geloofwaardigheidsindicatoren.

Een feit kan volkomen aannemelijk zijn als het beschouwd wordt in de context van de omstandigheden van de verzoeker, zoals geslacht, leeftijd, seksuele gerichtheid, genderidentiteit, opleiding, sociale en culturele achtergrond, levenservaringen en omstandigheden in het land van herkomst of op de gewone verblijfplaats. U moet zich ervan bewust zijn dat er verschillen kunnen bestaan tussen uw eigen perspectief en dat van de verzoeker, wat een mogelijke verklaring kan zijn voor een schijnbare onaannemelijkheid.

2.3. Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het vermogen om bewijsmateriaal aan te voeren en de manier waarop bewijsmateriaal wordt aangevoerd, kan door verschillende factoren worden verstoord. Dit kan bijvoorbeeld het gebrek aan detail of inconsistenties in de verklaringen van de verzoeker verklaren. Bij het beoordelen van de geloofwaardigheid moet u rekening houden met de volgende factoren:

- factoren die verband houden met de verzoeker;
- factoren die verband houden met de tolk en de onderhoudssituatie;
- factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar.

Factoren die verstorend kunnen werken, zullen altijd bestaan en het is niet mogelijk om ze te vermijden. Het is echter noodzakelijk om hiervan bewust te zijn tijdens het persoonlijk onderhoud ⁽¹⁰⁹⁾ en bij het beoordelen van de geloofwaardigheid, om de gevolgen ervan tot een minimum te kunnen beperken ⁽¹¹⁰⁾.

Houd rekening met de impact van hoortechnieken

De tijdens het persoonlijk onderhoud gebruikte hoortechnieken kunnen van invloed zijn op de verklaringen van de verzoeker: of vragen worden gesteld op een manier die rekening houdt met de persoonlijke omstandigheden; of de verzoeker een toelichting krijgt over wat er van hem wordt verwacht; of vragen worden gesteld in een volgorde die gemakkelijk te begrijpen is. Om deze reden is het belangrijk rekening te houden met de manier waarop het persoonlijk onderhoud is gevoerd als u overdenkt hoe de factoren die verstorend kunnen werken, van invloed kunnen zijn op de verklaringen. Zie voor meer informatie afdeling 1.1.1b “[Voldoe aan de onderzoeksplicht van de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken](#)”.

Veel verstorende factoren kunnen tegelijkertijd plaatsvinden en met elkaar samenhangen. De onderstaande afdelingen geven een niet-uitputtende lijst van veelvoorkomende factoren.

2.3.1. Factoren die verband houden met de verzoeker

[[Inhoudsopgave](#)] [[Checklist](#)]

Verstorende factoren kunnen van invloed zijn op het vermogen van de verzoeker om relevante feiten naar boven te halen en na te vertellen, en op zijn vermogen om met de onderhoudssituatie om te gaan. Verstorende factoren kunnen worden vastgesteld in het documentaire bewijs dat in het verzoek beschikbaar is, bijvoorbeeld met betrekking tot leeftijd of gezondheidsproblemen, terwijl andere factoren kunnen worden vastgesteld in de achtergrondgegevens in het dossier, bijvoorbeeld geslacht of opleidingsniveau. Factoren kunnen ook naar voren komen in de verklaringen van de verzoeker, bijvoorbeeld met betrekking tot de werking van het geheugen of gevoelens van stigmatisering en schaamte, of met betrekking tot het fysieke uiterlijk en gedrag van de verzoeker, zoals uitingen van angst, trauma of psychische aandoeningen.

⁽¹⁰⁹⁾ Zie voor meer informatie over het houden van het persoonlijk onderhoud het EASO, [Praktische gids: Persoonlijk gesprek](#), december 2014.

⁽¹¹⁰⁾ Overeenkomstig artikel 10, lid 3, punt a), van de asielpedurerichtlijn (herschikking): “De lidstaten zien erop toe dat het onderzoek naar en de beslissing over verzoeken individueel, objectief en onpartijdig wordt verricht, respectievelijk genomen.” Overeenkomstig artikel 15, lid 3, punt a), van de asielpedurerichtlijn (herschikking): *De lidstaten zien erop toe dat de persoon die het persoonlijk onderhoud afneemt, bekwaam is om rekening te houden met de persoonlijke en algemene omstandigheden die een rol spelen bij het verzoek, met inbegrip van de culturele achtergrond, gender, seksuele gerichtheid, genderidentiteit of kwetsbaarheid van de verzoeker.*

Houd rekening met de beperkingen van uw deskundigheid

U bent niet bevoegd om bij de verzoeker een diagnose te stellen of om beoordelingen te maken buiten uw capaciteiten in het bestek van de asielprocedure. U moet de verzoeker doorverwijzen naar professionele ondersteuning of beoordeling, zoals medische en psychologische ondersteuning of leeftijdsbeoordeling, indien nodig, volgens uw nationale richtsnoeren (zie afdeling [1.1.2 “Verzamel bewijsstukken die relevant zijn voor het verzoek”](#) voor meer informatie). Niettemin kunt u waarnemingen doen over mogelijke verstorende factoren.

Hieronder volgt een niet-uitputtend overzicht van manieren waarop factoren die verband houden met de verzoeker, verstorend kunnen werken.

a) Werking van het geheugen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Verzoekers kunnen bij hun verklaringen vaak alleen van hun herinneringen uitgaan. Het kan voor verzoekers erg moeilijk zijn om zich data en details te herinneren van een gebeurtenis die zich in het verleden heeft afgespeeld, of mensen te beschrijven die ze hebben ontmoet. Om realistische verwachtingen te hebben over de informatie die verkregen kan worden door middel van verklaringen, is het belangrijk om te begrijpen hoe het menselijke geheugen werkt. In het geval van alle verzoekers is het relevant om te overwegen hoe de werking van het geheugen de verklaringen kan beïnvloeden.

Het menselijke geheugen heeft zijn lagen en beperkingen. Herinneringen zijn geen letterlijk verslag van gebeurtenissen, maar een reconstructie van persoonlijke ervaringen van gebeurtenissen. Deze reconstructie is vergelijkbaar met het samenstellen van een legpuzzel van stukken die over verschillende gebieden van de hersenen zijn verspreid. De manier waarop deze stukjes opnieuw in elkaar worden gezet, wordt bepaald door veel verschillende factoren, zoals kennis op het moment van reconstructie, gevoelens op het moment van reconstructie en de retrieval cue (geheugensteuntje). Als gevolg daarvan veranderen herinneringen in de loop van de tijd en is een zekere mate van inconsistentie onvermijdelijk. Hiaten in ons geheugen worden, bewust of onbewust, opgevuld met algemeen daarmee samenhangende informatie ⁽¹¹⁾.

⁽¹¹⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023, blz. 254-259; Black, S., Levine, L. J., en Lauhere, T. M., “Autobiographical remembering and hypernesia: A comparison of older and younger adults”, *Psychology and Ageing*, vol. 14, 1999, blz. 671-682; Conway, M. A., en Loveday, C., “Memory and the law: Recommendations from the scientific study of human memory”, *The British Psychological Society Press*, 2008, blz. 2 geciteerd in UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems](#) (Meer dan bewijs: geloofwaardigheidsbeoordeling in asielstelsels in de EU), 2013, blz. 57; M. A. Conway en C. Loveday, “Remembering, imagining, false memories & personal meanings”, *Consciousness and Cognition*, 2015, blz. 574-581; Hyman, I. E. en Loftus, E. F., “Errors in autobiographical memory”, *Clinical Psychology Review*, 1998, blz. 933-947 geciteerd in Abo Akademi University & Vrije Universiteit Amsterdam, [Psychological assumptions underlying credibility assessments in Finnish asylum determinations](#), 2021, blz. 4-5.

De informatie die wordt verstrekt bij het herinneren van een gebeurtenis uit het verleden, kan variëren afhankelijk van verschillende redenen ⁽¹¹²⁾.

- **Aandacht tijdens de gebeurtenis in het verleden.** Mensen hebben de neiging om informatie die ze (emotioneel) belangrijk vinden, nauwkeurig te onthouden, evenals de aspecten van een gebeurtenis die hun aandacht trokken, die de kern van de herinnering vormen. Andere informatie wordt misschien niet eens onthouden, omdat ze van ondergeschikt belang is voor de persoon in kwestie.
- **Belang van de gebeurtenis in het verleden.** Gebeurtenissen die op de een of andere manier opvallen, worden gemakkelijker onthouden. Gewone, alledaagse herinneringen zijn algemener en meer gericht op “hoe dingen gewoonlijk zijn” dan op wat er precies is gebeurd. Socialisatie kan invloed hebben op wat gezien wordt als “hoe dingen gewoonlijk zijn”, omdat ze terugkerend en sociaal geaccepteerd zijn.
- **Kleine details.** Details van gebeurtenissen worden vaak gecodeerd in ons tijdelijke geheugen, maar worden niet opgeslagen in ons langetermijngeheugen, waardoor ze erg moeilijk of zelfs onmogelijk te onthouden zijn. Dit geldt vooral voor temporele informatie, zoals datums, tijden, frequentie en duur, het uiterlijk van alledaagse voorwerpen, zoals munten of biljetten, precieze namen en letterlijke weergave van verbale interacties. Het geheugen voor zulke details is zeer onbetrouwbaar.
- **Herhaalde gebeurtenissen.** Herinneringen van herhaalde gebeurtenissen worden samengevoegd in algemene of “schematische herinneringen”. Als gelijksoortige gebeurtenissen meerdere keren worden ervaren, zal het waarschijnlijk mogelijk zijn om te herinneren wat er doorgaans tijdens deze gebeurtenissen gebeurde, maar moeilijk om te herinneren wat er gebeurde tijdens elke afzonderlijke gebeurtenis, tenzij een specifieke gebeurtenis er in het bijzonder uitsprong.
- **Tijd die sinds de gebeurtenis uit het verleden is verstreken.** Hoe meer tijd er sinds de gebeurtenis is verstreken, hoe minder specifieke details mensen zich herinneren. Centrale details van een gebeurtenis worden beter onthouden en veranderen minder snel in de loop van de tijd in vergelijking met bijkomstige details.
- **Herhaaldelijk opgeroepen herinnering.** Herhaaldelijk herinneren leidt vaak tot uitgebreidere verslagen van herinneringen. Mensen herinneren zich elke keer dat ze

⁽¹¹²⁾ Evans Cameron, H., “Refugee status determinations and the limits of memory”, *International Journal of Refugee Law*, vol. 22, 2010, blz. 469-511; Christianson, S. Å. en Safer, M. A., “Emotional events and emotions in autobiographical memories”, in: Rubin, D. C. (red.), *Remembering our past: Studies in autobiographical memory*, Cambridge, 2005, blz. 218-241 geciteerd in EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023, blz. 169-170; Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#), vol. 1, 2013, blz. 67-80, 85; Herlihy, J., Jobson, L. en Turner, S., *Just tell us what happened to you: Autobiographical memory and seeking asylum*, *Applied Cognitive Psychology*, vol. 26, 2012, blz. 661-676 geciteerd in Abo Akademi University & Free University Amsterdam, [Psychological assumptions underlying credibility assessments in Finnish asylum determinations](#), 2021, blz. 5; Peterson, C. en Whalen, N., “Five years later: Children’s memory for medical emergencies”, *Applied Cognitive Psychology*, vol. 15, 2001, blz. 7-24 geciteerd in UNHCR, [The heart of the matter: Assessing credibility when children apply for asylum in the European Union](#), 2014, blz. 67-68; J. Herlihy en S. Turner, “The psychology of seeking protection”, *International Journal of Refugee Law*, vol. 21, 2009, blz. 181; Cohen, J., “Questions of credibility: Omissions, discrepancies and errors of recall in the testimony of asylum seekers”, *International Journal of Refugee Law*, Vol. 13, 2001, blz. 293-309; Eastmond, M., “Stories as lived experience: Narratives in forced migration research”, *Journal of Refugee Studies*, vol. 20, 2007, blz. 248-264; Tversky, B. en Marsh, E. J., “Biased retellings of events yield biased memories”, *Cognitive Psychology*, vol. 40, 2000, blz. 1-38, en Evans Cameron, H., “Refugee status determinations and the limits of memory”, *International Journal of Refugee Law*, vol. 22, 2010, blz. 506 geciteerd in UNHCR, [Beyond Proof. Credibility Assessment in EU Asylum Systems](#) (Meer dan bewijs: geloofwaardigheidsbeoordeling in asielstelsels in de EU), 2013, blz. 57-60.

een herinnering oproepen meer en/of andere details, terwijl overige details mogelijk worden weggelaten, waardoor de herinnering elke keer anders wordt opgeroepen.

- **Context waarin de herinnering wordt opgeroepen.** Herinneringen zijn gevoelig voor suggestie, zelfs in die mate dat mensen valse herinneringen of details kunnen melden. Veel hangt ook af van het publiek en het doel van het verhaal, de vorm van het herinneringsproces, de manier waarop een vraag wordt gesteld en het soort vraag dat wordt gebruikt.

Bij de beoordeling van de verklaringen van de verzoeker met betrekking tot de consistentie en de mate van gedetailleerdheid moet naar behoren rekening worden gehouden met de manier waarop het geheugen functioneert.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Zorg ervoor dat de centrale aspecten van de gebeurtenis diepgaand zijn onderzocht vanuit het perspectief van de verzoeker. Verwacht van verzoekers dat zij alleen gedetailleerdere en consistentere verslagen geven over de aspecten die voor hen het belangrijkste zijn.
- Houd alleen rekening met kleinere details als ze persoonlijk belangrijk zijn voor de verzoeker. Bijvoorbeeld, details met betrekking tot het tijdstip waarop een gebeurtenis plaatsvond, kunnen betrouwbaarder zijn als ze worden beoordeeld op basis van wat persoonlijk belangrijk is voor de verzoeker in plaats van wanneer ze plaatsvonden volgens de kalender.
- Zorg ervoor dat de verzoeker is gevraagd om aspecten te herhalen die niet gedetailleerd of samenhangend genoeg waren in de eerste verklaring. Verwacht van de verzoeker dat hij alleen de centrale aspecten van de gebeurtenis en de aspecten die voor hem persoonlijk belangrijk zijn, op een soortgelijke manier opnieuw vertelt, aangezien de verklaringen meer details kunnen bevatten en deze details de tweede keer misschien niet hetzelfde zijn.
- Zorg ervoor dat er tijdens het onderhoud geen sturende vragen zijn gesteld, omdat deze het geheugen en het reconstructieproces zelf direct kunnen beïnvloeden. Houd er rekening mee dat hoortekniken van invloed zijn op de manier waarop informatie uit het geheugen wordt opgehaald.

b) Trauma

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Verzoekers om internationale bescherming zijn doorgaans aan veel meer negatieve levensgebeurtenissen blootgesteld dan de algemene bevolking ⁽¹¹³⁾. Trauma, gedefinieerd als blootstelling aan “een stressvolle gebeurtenis of situatie (van korte of lange duur) van uitzonderlijk bedreigende of catastrofale aard” ⁽¹¹⁴⁾, heeft een grote invloed op het geheugen

⁽¹¹³⁾ UNHCR, [Beyond Proof. Credibility Assessment in EU Asylum Systems](#) (Meer dan bewijs: geloofwaardigheidsbeoordeling in asielstelsels in de EU), 2013, blz. 61.

⁽¹¹⁴⁾ Wereldgezondheidsorganisatie, [ICD-10](#), Versie: 2016.

en het gedrag. Trauma en de gevolgen ervan, zoals PTSS, hebben vooral invloed op het vermogen om gebeurtenissen uit het verleden te herinneren en te presenteren ⁽¹¹⁵⁾.

Trauma kan verschillende gevolgen hebben voor de werking van het geheugen. Herinneringen aan traumatische ervaringen verschillen vaak in meerdere opzichten van normale (autobiografische) herinneringen ⁽¹¹⁶⁾.

- **Slechte geheugenopslag.** Trauma kan leiden tot slechte geheugenopslag als gevolg van de noodreactie van het lichaam, waardoor het moeilijk kan zijn om traumatische gebeurtenissen terug te halen. PTSS kan leiden tot een overalgemeen geheugen, waarbij iemand moeite heeft om niet alleen traumatische gebeurtenissen uit het verleden maar ook andere aspecten van zijn leven te herinneren.
- **Hypermnesie.** Soms worden bijzonder veel details met betrekking tot de traumatische gebeurtenis in het geheugen opgeslagen, ook al is een slechte geheugenopslag een typisch symptoom van trauma.
- **Zintuiglijke indrukken.** Traumatische herinneringen kunnen gekenmerkt worden door zintuiglijke details zoals emoties, sensaties, geluiden, geuren of visuele beelden. Een normale (autobiografische) herinnering is een verbaal verhaal, terwijl een verbaal verslag van een trauma mogelijk niet in het geheugen is opgeslagen. Het is dus mogelijk dat een verzoeker die een traumatische gebeurtenis heeft meegemaakt, geen gedetailleerd samenhangend verbaal verslag van de gebeurtenis kan geven, simpelweg omdat dat niet bestaat.
- **Fragmentatie.** Traumatische herinneringen kunnen gefragmenteerd zijn, omdat ze geen volledig beeld vormen van chronologische gebeurtenissen. Sommige elementen van traumatische herinneringen kunnen levendig herinnerd worden alsof ze in het heden gebeurd zijn. Deze worden flitsherinneringen genoemd, die meestal niet goed samenhangen met de chronologie van de gebeurtenis. In het meest extreme geval bestaan ze uit dissociatieve flashbacks waarbij iemand de traumatische gebeurtenis volledig opnieuw beleeft en alle besef van het huidige moment verliest.

⁽¹¹⁵⁾ Herlihy, J., Jobson, L. en Turner, S., "Just tell us what happened to you: Autobiographical memory and seeking asylum, Applied Cognitive Psychology", vol. 26, 2012, blz. 661-76 geciteerd in UNHCR, [Beyond Proof. Credibility Assessment in EU Asylum Systems](#) (Meer dan bewijs: geloofwaardigheidsbeoordeling in asielstelsels in de EU), 2013, blz. 61; Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#), vol. 1, 2013, blz. 93.

⁽¹¹⁶⁾ C. Brewin, J. D. Gregory, M. Lipton en N. Burgess, "Intrusive images in psychological disorders: Characteristics, neural mechanisms and treatment implications", *Psychological Review*, Vol. 117, 2010, blz. 210-232; J. Herlihy en S. Turner, "Should discrepant accounts given by asylum seekers be taken as proof of deceit?", *Torture*, Vol. 16, 2006, blz. 86 en 176 en J. Cohen, "Questions of credibility: Omissions, discrepancies and errors of recall in the testimony of asylum seekers", *International Journal of Refugee Law*, Vol. 13, 2001, blz. 293-309 geciteerd in UNHCR, [Beyond Proof. Credibility Assessment in EU Asylum Systems](#) (Meer dan bewijs: geloofwaardigheidsbeoordeling in asielstelsels in de EU), 2013, blz. 63; Annelies Vredeveldt, Zoe Given-Wilson en Amina Memon, [Culture, trauma, and memory in investigative interviews](#), 22 april 2023, blz. 3-7; EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System — Judicial analysis](#) (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023, blz. 173-174; Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#), vol. 1, 2013, blz. 100-103.

- **Vermijding.** In tegenstelling tot normale (autobiografische) herinneringen, die vrijwillig worden gereconstrueerd en zich duidelijk in het verleden afspelen, kan het zijn dat traumatische herinneringen niet vrijwillig worden opgeroepen, d.w.z. ze worden onbewust vermeden als zelfbescherming. In plaats daarvan kunnen ze worden geactiveerd door zintuiglijke impulsen of herinneringen aan de traumatische gebeurtenis. Andere personen kunnen bijvoorbeeld onbewust dergelijke herinneringen activeren door hun kleding, toon van stem of parfum.
- **Verdoofdheid.** Getraumatiseerde personen kunnen onvrijwillig verdoofd lijken, omdat zij bij het beschrijven van traumatische gebeurtenissen uit het verleden mogelijk geen emoties uiten. Het is ook mogelijk dat een getraumatiseerd persoon een hoog niveau van emoties vertoont.

Omdat trauma vaak het vermogen aantast om zich gebeurtenissen uit het verleden gedetailleerd te herinneren en een samenhangend verhaal te vertellen, moet bij de geloofwaardigheidsbeoordeling rekening worden gehouden met deze gevolgen van trauma. Dit betekent dat wanneer er inconsistenties zijn met betrekking tot een mogelijk traumatische gebeurtenis, er rekening moet worden gehouden met een heel andere reeks verklaringen voor deze inconsistenties ten opzichte van een situatie waarin er geen traumatische ervaring is. Ook kan het nodig zijn om meer gewicht te geven aan schriftelijk en ander bewijs met betrekking tot verklaringen.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Zorg ervoor dat de verzoeker zijn verhaal zoveel mogelijk vrij en in zijn eigen tempo heeft kunnen vertellen zonder onderbrekingen. Dit kan hem helpen om de context van de gebeurtenissen weer te geven en zijn verhaal te structureren.
- Verzamel bewijs en verklaringen over de omstandigheden rond de traumatische gebeurtenis in plaats van over de gebeurtenis zelf. Dit bewijs en deze verklaringen zijn mogelijk niet in dezelfde mate vervormd als herinneringen aan de traumatische gebeurtenis. Dit kan ook helpen om hertraumatisering te voorkomen.
- Zorg ervoor dat de informatie wordt verkregen uit de eigen ervaring van de verzoeker, niet uit de chronologie van de gebeurtenissen, bijvoorbeeld door te onderzoeken wat zijn denkprocessen en reacties waren, wat hij zich kan herinneren gezien, gehoord of geroken te hebben, of wat voor hem de moeilijkste aspecten waren.
- Richt de geloofwaardigheidsbeoordeling op de impact van het trauma op het leven en de psyche van de verzoeker na de traumatische gebeurtenis, niet op specifieke details van de traumatische gebeurtenis.
- Verifieer dat bij de beoordeling van traumatische herinneringen wordt erkend dat de herinneringen mogelijk geen chronologisch of verbaal verslag van gebeurtenissen zijn.

c) Andere psychologische en gezondheidsproblemen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het afleggen van een gedetailleerde en samenhangende verklaring kan ook worden bemoeilijkt door medische problemen, fysiek geweld en verslavingen van de verzoeker, zoals het gebruik van zware medicijnen, intellectuele beperkingen, depressie, hersenletsel of verslaving aan drugs of alcohol. Afhankelijk van de specifieke aandoening kunnen verschillende soorten factoren van invloed zijn op de verklaringen van de verzoeker, bijvoorbeeld de werking van het geheugen, denkprocessen of het vermogen om zich te concentreren.

Er moet terdege rekening worden gehouden met de psychologische en gezondheidstoestand van de verzoeker, in het bijzonder met de gevolgen daarvan voor zijn functioneren.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Zorg ervoor dat er informatie over de (geestelijke) gezondheidstoestand van de verzoeker beschikbaar is voor uw beoordeling.
- Verwijs de verzoeker indien nodig door naar passende ondersteuning/beoordeling overeenkomstig uw nationale praktijk om meer inzicht te krijgen in de manier waarop een potentiële gezondheidsaandoening van invloed kan zijn op zijn verklaringen.

d) Leeftijd

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Leeftijd is met name relevant voor minderjarige verzoekers, omdat hun leeftijd en rijpheid van invloed zijn op hun verklaringen. Dit is een relevante overweging voor zowel het tijdstip waarop de verklaringen werden afgelegd, als het tijdstip waarop de gebeurtenis werd ervaren, aangezien de kennis en het begrip van gebeurtenissen die plaatsvonden toen de verzoeker nog een kind was, worden beïnvloed door hun leeftijd op dat moment.

Het vermogen om een gedetailleerd en consistent verslag van gebeurtenissen te geven neemt toe met de leeftijd. Rijpheid en leeftijd hebben invloed op het autobiografisch geheugen, dat van invloed is op verklaringen ⁽¹¹⁷⁾.

- **Perspectief van het kind.** Kinderen geven over het algemeen op een andere manier informatie dan volwassenen. Wat centraal staat in de ervaring van een volwassene, vormt misschien niet de kern van het verhaal voor een kind en vice versa. Het kind kan zijn aandacht tijdens de gebeurtenis op andere zaken richten en/of de gebeurtenis kan voor het kind niet even belangrijk zijn als voor de volwassene.

⁽¹¹⁷⁾ Pasupathi, M. en C. Wainryb, "On telling the whole story: Facts and interpretations in autobiographical memory narratives from childhood through mid-adolescence", *Developmental Psychology*, vol. 46, 2010, blz. 735-746 geciteerd in UNHCR, [The Heart of the Matter: Assessing Credibility when Children Apply for Asylum in the European Union](#) (De kern van de zaak: het beoordelen van de betrouwbaarheid van kinderen die asiel aanvragen in de Europese Unie), 2014, blz. 66 en 87; Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#), vol. 2, 2015, blz. 100 en 113.

- **Kennis over zaken die hen omringen.** De verslagen van kinderen kunnen inconsistent zijn en hiaten bevatten, omdat het kind mogelijk een theoretisch en abstract begrip van gebeurtenissen mist of omdat het kind mogelijk onduidelijke uitdrukkingen of uitspraken gebruikt die het van volwassenen heeft gehoord en die kunnen worden gestuurd door culturele normen ⁽¹¹⁸⁾. Zij zijn mogelijk niet in staat om hun redenen om hun land van herkomst te verlaten gedetailleerd en consistent onder woorden te brengen, vooral als de beslissing om te vertrekken werd genomen door de ouders of andere familieleden van het kind.
- **Beschikbaarheid van schriftelijk bewijs.** Kinderen, vooral niet-begeleide kinderen, hebben vaak geen toegang tot schriftelijk bewijs dat hun verzoek ondersteunt.

Het is belangrijk dat het gesprek op een kindvriendelijke manier wordt gevoerd. Kinderen zijn meestal gevoeliger voor sturende vragen. Zij geven informatie waarvan zij denken dat u die wilt horen en veranderen hun antwoorden als zij bevraagd worden ⁽¹¹⁹⁾.

Aangezien de leeftijd en de rijpheid van het kind van invloed zijn op zijn vermogen om gebeurtenissen uit het verleden gedetailleerd en samenhangend te vertellen, moet bij de geloofwaardigheidsbeoordeling rekening worden gehouden met deze verschillen. Als er inconsistenties zijn met betrekking tot gebeurtenissen uit het verleden, moet een hele reeks verklaringen voor deze inconsistenties worden overwogen.

Afhankelijk van de leeftijd, de rijpheid en mogelijk andere kwetsbaarheden van het kind zult u mogelijk zich meer moeten verlaten op andere beschikbare informatie dan op de eigen verklaringen van het kind. Dit kan zijn de verklaringen van de voogd, familieleden of advocaat of andere beschikbare informatiebronnen.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Richt u op wat belangrijk/centraal is voor het kind en wat het kind kan worden geacht te weten.
- Zorg ervoor dat het persoonlijk onderhoud op een kindvriendelijke manier wordt gevoerd, met inbegrip van een woordenschat en vragen die zijn afgestemd op de leeftijd en rijpheid van het kind. Dit houdt in het gebruik van eenvoudige en concrete woorden in plaats van abstracte begrippen, het uitleggen van moeilijke woorden met een voorbeeld en het stellen van vragen die in vereenvoudigde taal zijn geformuleerd. Het moet worden vermeden om sturende vragen te stellen en om druk op het kind uit te oefenen, bijvoorbeeld door vragen te herhalen, omdat kinderen eerder geneigd zullen zijn hun verhaal aan te passen aan wat zij denken dat van hen wordt verwacht.

⁽¹¹⁸⁾ UNHCR, [The Heart of the Matter: Assessing Credibility when Children Apply for Asylum in the European Union](#) (De kern van de zaak: het beoordelen van de betrouwbaarheid van kinderen die asiel aanvragen in de Europese Unie), 2014, blz. 71.

⁽¹¹⁹⁾ UNHCR, [Guidelines on International Protection no. 8: Child Asylum Claims under Articles 1\(A\)2 and 1\(F\) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#), (UNHCR-richtsnoeren inzake internationale bescherming, nr. 8: asielaanvragen van kinderen op grond van artikel 1A, lid 2, en artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag en/of het Protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen), 22 december 2009, punten 70-74; Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#), Vol. 2, 2015, blz. 99-100.

Leeftijd kan ook relevant zijn om in overweging te nemen bij oudere personen, aangezien zij last kunnen hebben van een afgenomen cognitief vermogen, zoals de werking van het geheugen of het vermogen om een gesprek te volgen, evenals lichamelijke beperkingen, zoals slechthorendheid, die hun verklaringen kunnen beïnvloeden.

e) Opleiding

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het opleidingsniveau kan van invloed zijn op de toegang van de verzoeker tot informatie, op de kennis van aspecten buiten zijn persoonlijke levenssfeer of op zijn vermogen om abstracte begrippen onder woorden te brengen. Als de verzoeker geen of slechts een beperkte (formele) opleiding heeft gevolgd, kan dit op verschillende manieren van invloed zijn op zijn verklaringen.

- **Niveau van geletterdheid.** Aangezien de meeste mensen op school leren lezen en schrijven, kan een gebrek aan formele opleiding leiden tot analfabetisme, waardoor de mogelijkheden om toegang tot informatie te krijgen, beperkt zijn. Een ongeletterde of laaggeletterde verzoeker beschikt mogelijk over onvoldoende woordenschat om specifieke en uitgebreide verslagen of gerichte en gestructureerde antwoorden op vragen te geven.
- **Abstracte concepten.** Formeel onderwijs ontwikkelt ons vermogen tot abstract denken in logische sequenties en ons begrip van concepten zoals grootte, afstand, proportie, tijd en causaliteit. Een beperkt abstract denkvermogen kan de samenhang en aannemelijkheid van de verklaringen van de verzoeker beïnvloeden.
- **Algemene kennis.** Formeel onderwijs verschaft ons algemene kennis over de wereld om ons heen, zoals historische, geografische en wetenschappelijke kennis. Als de verzoeker geen of slechts een beperkte (formele) opleiding heeft gevolgd, kan dit van invloed zijn op het vermogen van de verzoeker om zaken te beschrijven die buiten zijn dagelijks leven of persoonlijke levenssfeer vallen.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Beperk de beoordeling tot zaken die de verzoeker geacht kan worden te weten gezien zijn opleiding. Hoe lager het opleidingsniveau van de verzoeker, hoe meer de beoordeling gericht moet zijn op het vermogen van de verzoeker om informatie te verstrekken over zijn persoonlijke levenssfeer en ervaring in plaats van algemene kennis.

Voorbeeld. Van een ongeletterde boer kan worden verwacht dat hij informatie geeft over de gewassen die hij verbouwde, en dat hij gebeurtenissen in de tijd plaatst door te verwijzen naar het regen- of oogstseizoen.

- Evenzo is het mogelijk dat een verzoeker die niet naar school heeft kunnen gaan, niet in staat is om zijn land op de kaart aan te wijzen of zijn woonplaats geografisch naar windstreek te lokaliseren, omdat hij deze concepten mogelijk niet begrijpt.
- Houd er rekening mee dat de verzoeker door zijn ontbrekende of beperkte (formele) opleiding mogelijk ook niet of slechts beperkt is blootgesteld aan verschillende soorten technologie en daar ook niet of beperkt mee bekend is.

f) Cultuur, religie en overtuigingen

[[Inhoudsopgave](#)] [[Checklist](#)]

Iemand's cultuur, religie en overtuigingen bepalen hoe deze persoon zichzelf ziet in relatie tot andere mensen — zijn identiteit, sociale rollen, maatschappelijke normen en hiërarchie — en zijn communicatiestijl — de manier waarop hij informatie begrijpt, interpreteert en navertelt. Afhankelijk van deze factoren kunnen bijvoorbeeld datums, seizoenen, afstanden, betrokkenheid bij het openbare leven, het begrip van naaste familie en lichaamstaal variëren. Er mag echter niet worden aangenomen dat alle personen die afkomstig zijn uit een bepaalde cultuur of religie, zich op een bepaalde manier gedragen of met elkaar omgaan of dezelfde overtuigingen en normen delen, aangezien factoren zoals leeftijd, geslacht of maatschappelijke status ook van invloed zijn.

Cultuur, religie en overtuigingen kunnen de verklaringen van de verzoeker op verschillende manieren beïnvloeden ⁽¹²⁰⁾.

⁽¹²⁰⁾ UNHCR, *Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report* (Meer dan bewijs: geloofwaardigheidsbeoordeling in de asielstelsels van de EU: volledig verslag), mei 2013, blz. 66-68; Vredevelde, A., Given-Wilson, Z. en Memon, A., "[Culture, trauma, and memory in investigative interviews](#)", *Psychology, Crime & Law*, 22 april 2023, blz. 8-9; Herlihy, J., Jobson, L. en Turner, S., "Just tell us what happened to you: Autobiographical memory and seeking asylum", *Applied Cognitive Psychology*, 2012, blz. 661-676; Nelson, K., "Self and social functions: Individual autobiographical memory and collective narrative", *Memory*, 2003, blz. 125-136 geciteerd in Abo Akademi University & Free University Amsterdam, *Psychological assumptions underlying credibility assessments in Finnish asylum determinations*, 2021, blz. 6; Hungarian Helsinki Committee, *Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual*, vol. 1, 2013, blz. 76; Jobson, L., "Cultural differences in specificity of autobiographical memories: Implications for asylum decisions", *Psychiatry, Psychology and Law*, vol. 16, 2009, blz. 453-457; Antalíkova, R., Hansen, T., Gulbrandsen, K., De La Mata, M. en Santamaria, A., "Adolescents' meaningful memories reflect a trajectory of self-development from family over school to friends", *Nordic Psychology*, vol. 63, 2011, blz. 4-24; Chen, Y., McAnally, H. M. en Reese, E., "Development in the organization of episodic memories in middle childhood and adolescence", *Frontiers in Behavioural Neuroscience*, vol. 7, 2013, blz. 84-86; Fitzgerald, J. M., "Autobiographical memory: Reports in adolescence", *Canadian Journal of Psychology/Revue Canadienne de Psychologie*, vol. 35, 1981, blz. 69-73 geciteerd in UNHCR, *The Heart of the Matter: Assessing Credibility when Children Apply for Asylum in the European Union* (De kern van de zaak: het beoordelen van de betrouwbaarheid van kinderen die asiel aanvragen in de Europese Unie), 2014, blz. 69; UNHCR, *Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report* (Meer dan bewijs: geloofwaardigheidsbeoordeling in de asielstelsels van de EU: volledig verslag), mei 2013, blz. 66-68.

- **Individuele tegenover collectieve herinneringen.** Cultuur beïnvloedt het autobiografische geheugen, omdat culturele normen bepalen welke gebeurtenissen en details belangrijk worden gevonden en dus het onthouden waard zijn. Collectivistische culturen, die veel voorkomen in landen in Afrika, Centraal-Azië, het Midden-Oosten en Zuidoost-Azië, leggen de nadruk op collectieve activiteiten, sociale relaties en interacties. De individualistische culturen in de meeste Europese landen en Noord-Amerika richten zich meer op individualiteit en zelfexpressie. Bijgevolg hebben herinneringen in individualistische culturen meestal betrekking op individuele ervaringen, rollen en emoties, waarbij de verzoeker geneigd is om meer gedetailleerde, specifieke, unieke, op zichzelf gerichte en uitgebreide verslagen van herinneringen te geven. Omgekeerd geven mensen uit collectivistische culturen vaak meer algemene beschrijvingen van gewone routines, sociale gebeurtenissen, interacties en de rollen in relatie tot anderen.
- **Communicatiestijl.** De mate van gedetailleerdheid die de verzoeker verstrekt, kan afhangen van de communicatiestijl die gangbaar is in een bepaalde cultuur. In sommige culturen antwoorden mensen direct en bondig op een vraag. Hun antwoord is kort en zij geven geen details als daar niet naar wordt gevraagd. De verklaringen van een verzoeker uit een dergelijke cultuur kunnen als onvoldoende gedetailleerd worden ervaren als de verzoeker niet werd gevraagd meer in detail te treden. In andere culturen antwoorden mensen met een aantal algemene verklaringen en nemen ze de tijd om tot het specifieke punt te komen, wat soms kan lijken als algemene verklaringen die geen details bevatten.
- **Betekenenissen die aan bepaalde concepten worden gegeven.** Er kunnen cultureel verschillende opvattingen bestaan over sociale relaties, rollen en concepten, zoals tijd, afstand of leeftijd. Er kunnen in verband met bepaalde concepten ook eufemismen of vaag taalgebruik bestaan die cultureel meer aanvaardbaar zijn dan directe verwijzingen, bijvoorbeeld bewoordingen die gebruikt worden in verband met culturele taboes. Dergelijke factoren kunnen met name van invloed zijn op de waargenomen samenhang en consistentie, zowel intern als extern, van de verklaringen van de verzoeker.

Vaak is interculturele kennis nodig om de informatie die u ontvangt te begrijpen vanuit het perspectief van een andere cultuur. Dit kan verklaringen ophelderen die anders inconsistent lijken en weinig gedetailleerd of aannemelijk zijn. Pas nadat u hebt gevraagd naar de inconsistenties of het gebrek aan details en geen uitleg hebt gekregen, moet u nagaan of culturele, sociale, religieuze of andere barrières een reden kunnen zijn voor het specifieke geloofwaardigheidsprobleem.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Houd bij het beoordelen van de geloofwaardigheid rekening met de culturele context (individualistische versus collectivistische cultuur), vooral met betrekking tot het soort details dat van de verzoeker kan worden verwacht.
- Ga, voordat u tot een negatieve conclusie komt, na of de potentiële geloofwaardigheidsproblemen zijn opgehelderd en niet louter het resultaat zijn van culturele verschillen.

g) Angst en gebrek aan vertrouwen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Verzoekers kunnen om meerdere redenen niet in staat zijn om hun verzoek volledig te staven. Daarbij kan het gaan om angst voor stigmatisering, discriminatie of represailles, een gebrek aan vertrouwen in overheidsinstanties, tolken of andere personen uit hun land van herkomst, de overtuiging dat bepaalde handelingen negatieve gevolgen kunnen hebben voor hun verzoek om internationale bescherming, of de angst om hun familie in gevaar te brengen.

Angst en een gebrek aan vertrouwen in autoriteiten kunnen ertoe leiden dat de verzoeker bepaalde relevante feiten of bewijs niet verstrekt, met als gevolg een gebrek aan details of samenhang door hiaten in zijn verklaringen. Als u tekenen van angst of een gebrek aan vertrouwen waarneemt, is het belangrijk om deze tijdens het persoonlijk onderhoud aan de orde te stellen om de taken van de autoriteit te vervullen (zie voor meer informatie afdeling [1.1.1 “Pas de samenwerkingsplicht toe \(bewijslast\)”](#)).

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Zorg ervoor dat de gespreksomgeving voor de verzoeker een veilige plek is om zijn verzoek bekend te maken, dat de verzoeker is gerustgesteld wat betreft de vertrouwelijkheid van de asielprocedure en is geïnformeerd over het doel ervan. Ook de professionele verantwoordelijkheden en de onpartijdigheid van de tolk moeten zijn benadrukt.
- Zorg ervoor dat de verzoeker duidelijk is geïnformeerd over zijn verplichting om mee te werken en over de gevolgen als de verzoeker niet meewerkt.
- Zorg ervoor dat de verzoeker is gevraagd naar de redenen voor eventuele hiaten in zijn verklaringen.
- Geef de verzoeker, afhankelijk van de nationale praktijk, informatie over de wijze waarop hij onafhankelijke juridische bijstand kan krijgen voor advies in overeenstemming met zijn belang.

h) Stigma en schaamte

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Stigma komt voort uit het niet naleven van sociale, culturele of religieuze normen en hangt vaak samen met zaken die als taboe worden beschouwd, zoals zaken die verband houden met geslacht of seksualiteit. Niet-naleving van een norm leidt tot maatschappelijke afkeuring, met stigma tot gevolg. Stigma leidt vaak tot schaamte en een gevoel van fout of slecht zijn. Dergelijke schaamte omvat meestal ook een angst om schade te lijden. Die angst kan aanleiding geven tot allerlei vermijdingsstrategieën, waaronder het weglaten, verzwijgen of zelfs ontkennen van feiten, wat het geheugen en de openheid kan beïnvloeden ⁽¹²¹⁾.

Stigma en schaamte kunnen de verklaringen van de verzoeker en het beschikbare documentaire bewijs op verschillende manieren beïnvloeden ⁽¹²²⁾.

- **Openheid.** Stigma en schaamte hebben vaak een negatieve invloed op de mate van openheid, omdat het moeilijk kan zijn om informatie te verstrekken die verband houdt met deze gevoelens en ervaringen. Mogelijk hebben verzoekers bepaalde ervaringen nooit openlijk met iemand besproken, omdat ze een bron van stigma en mogelijke schade waren. Het verslag van de verzoeker kan daarom hiaten en inconsistenties bevatten en geen volledig en samenhangend chronologisch verhaal vormen ⁽¹²³⁾.
- **Ontbreken van geschikte woorden.** Verzoekers komen vaak uit landen of taalcontexten waar neutrale of gepaste termen ontbreken om zaken te beschrijven die als taboe worden beschouwd, wat ook kan leiden tot minder specifieke verklaringen. Verzoekers kunnen deze termen met verschillende betekenissen gebruiken, wat van invloed kan zijn op de waargenomen samenhang van hun verklaringen.
- **Ontbreken van schriftelijk bewijs.** Stigma en gevoelens van schaamte kunnen het gebrek aan schriftelijk of ander bewijs verklaren, omdat deze er mede debet aan zijn dat incidenten te weinig worden gemeld. Mensen die lijden onder (de dreiging van) schade, kunnen terughoudend zijn om incidenten officieel aan de autoriteiten te melden. Tegelijkertijd kunnen de autoriteiten onwillig zijn om schriftelijk bewijs te verstrekken over wat zij beschouwen als privéaangelegenheden en/of sociale taboes.

Het is noodzakelijk om in het persoonlijk onderhoud te zorgen voor een veilige omgeving om de verzoeker te ondersteunen bij het vertellen van zijn of haar verhaal als er aanwijzingen zijn

⁽¹²¹⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System — Judicial analysis](#) (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023, blz. 174, 175 en 180; Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#), vol. 2, 2015, blz. 82.

⁽¹²²⁾ Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#), vol. 2, 2015, blz. 44 en 85; Herlihy, J. en Turner, S., “Asylum claims and memory of trauma: Sharing our knowledge”, *The British Journal of Psychiatry*, vol. 191, 2007, blz. 4; Bögner, D., Herlihy, J. en Brewin, C., “Impact of sexual violence on disclosure during Home Office interviews”, *British Journal of Psychiatry*, vol. 191, 2007, blz. 75; Bögner, D., Brewin, C. en Herlihy, J., “Refugees’ experiences of Home Office interviews: A qualitative study on the disclosure of sensitive personal information”, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, vol. 36, 2009, blz. 519-535; Millbank, J., ““The ring of truth”: A case study of credibility assessment in particular social group refugee determinations”, *International Journal of Refugee Law*, vol. 21, 2009, blz. 14; Asylum Aid, ““I feel like as a woman, I am not welcome”: A gender analysis of UK asylum law, policy and practice”, *Women’s Asylum News*, nr. 107, 2012, blz. 1-4; Irish Council for Civil Liberties, “Women and the refugee experience: Towards a statement of best practice”, *Irish Times*, 2000, blz. 18; Swedish Migration Board (Migrationsverket), *Gender-based persecution: Guidelines for investigation and evaluation of the needs of women for protection*, 2001, blz. 15 geciteerd in UNHCR, [Beyond Proof. Credibility Assessment in EU Asylum Systems](#) (Meer dan bewijs: geloofwaardigheidsbeoordeling in asielstelsels in de EU), 2013, blz. 73 en 145.

⁽¹²³⁾ Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#), vol. 2, 2015, blz. 44.

van stigma en angst. Houd ook voor ogen dat verzoekers zich niet altijd bewust zijn van het feit dat bepaald gedrag jegens hen als een schending van hun mensenrechten kan worden beschouwd, omdat zij gedurende hun hele leven op deze manier zijn behandeld. U moet dus in staat zijn om mogelijke vormen van vervolging in de verklaringen van de verzoeker te herkennen en nader te onderzoeken.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Zorg ervoor dat de verzoeker is gerustgesteld over de vertrouwelijkheid in de asielprocedure.
- Zorg ervoor dat de verzoeker voldoende tijd heeft gekregen om zijn ervaringen te bespreken en leg de verzoeker uit waarom details over deze ervaringen nodig zijn.
- Controleer of de verzoeker is aangemoedigd om zijn eigen woorden te gebruiken om zijn ervaringen te beschrijven en of de betekenis van de door de verzoeker gebruikte woorden is verduidelijkt.

i) Genderrollen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Genderrollen verwijzen naar de relatie tussen vrouwen en mannen op basis van sociaal of cultureel bepaalde en gedefinieerde identiteiten, statussen, rollen en verantwoordelijkheden. Geslacht verwijst naar iemands biologische geslacht, dat aangeboren is. Genderrollen beïnvloeden niet alleen iemands zelfbeeld, maar ook het gedrag en de houding ten opzichte van het sociale en politieke leven.

Genderrollen kunnen de verklaringen van de verzoeker beïnvloeden, bijvoorbeeld op de volgende manieren.

- **Communicatiestijl.** Gender beïnvloedt de manier waarop de verzoeker zich uitdrukt en kan van invloed zijn op de mate van detail die wordt verstrekt. In sommige samenlevingen wordt van mannen en jongens verwacht dat zij hun mening in detail geven, terwijl van vrouwen en meisjes wordt verwacht dat zij kort praten, alleen als het hun wordt gevraagd en dat zij niet hun eigen gedachten of meningen uitdrukken. In andere samenlevingen geldt het omgekeerde ⁽¹²⁴⁾.
- **Geheugen.** Genderrollen en sociale verwachtingen bepalen waar we belangstelling voor hebben en waar we ons tijdens bepaalde gebeurtenissen op richten, en kunnen daarmee invloed hebben op hoe we ons het verleden herinneren. Ze kunnen beïnvloeden welke details worden waargenomen, gecodeerd en herinnerd. In sommige samenlevingen wordt bijvoorbeeld van mannen verwacht dat zij zich het merk en het type van een auto herinneren, terwijl van vrouwen eerder wordt verwacht dat zij zich de kleur ervan herinneren. Genderrollen kunnen ook bepalen welk type informatie toegankelijk is, waardoor bijvoorbeeld verklaringen van familieleden inconsistent kunnen lijken.

⁽¹²⁴⁾ Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#), Vol. 2, 2015, blz. 44-45.

Gender kan ook van invloed zijn op de vraag of er schriftelijk of ander bewijs beschikbaar is met betrekking tot een verzoek, bijvoorbeeld op de volgende punten.

- **Beschikbaarheid van COI.** COI over de status van vrouwen is mogelijk niet of nauwelijks beschikbaar, bijvoorbeeld als gevolg van te laag meldingsniveau bij de politie of andere actoren, gebrek aan gegevensverzameling over gendergerelateerde zaken, stigmatisering in verband met het slachtoffer zijn van gendergerelateerd geweld of het feit dat dergelijk geweld vaak wordt gepleegd door niet-overheidsactoren.
- **Beschikbaarheid van schriftelijk bewijs.** Vrouwen hebben door hun status in de samenleving mogelijk geen toegang tot schriftelijk of ander bewijs dat hun verzoek ondersteunt, zoals identiteitsdocumenten.

Houd ook voor ogen dat verzoekers zich niet altijd bewust zijn van het feit dat bepaald gedrag jegens hen als een schending van hun mensenrechten kan worden beschouwd, omdat zij gedurende hun hele leven op deze manier zijn behandeld. U moet dus in staat zijn om mogelijke vormen van gendergebaseerde vervolging in de verklaringen van de verzoeker te herkennen en nader te onderzoeken.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Zorg ervoor dat het onderhoud gericht is op hetgeen de verzoeker wordt geacht te weten gezien de genderrollen in het land van herkomst. In sommige samenlevingen hebben vrouwen bijvoorbeeld minder kennis of informatie dan mannen over het leven buiten hun huis, terwijl mannen beperktere informatie hebben over wat er thuis gebeurt.
- Wees u ervan bewust dat het door sociale taboes (bijv. seksualiteit, gezondheid, geld) voor de verzoeker moeilijk kan zijn om gedetailleerde en samenhangende verklaringen over bepaalde kwesties te verstrekken. Zie afdeling [2.3.1h “Stigma en schaamte”](#).

2.3.2. Factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken

[[Inhoudsopgave](#)] [[Checklist](#)]

Medewerkers op het gebied van internationale bescherming werken voortdurend met mensen uit andere culturen en met een andere achtergrond en levenservaring. Dat is een van de factoren die uw werk zo interessant maken. U bent echter ook maar een mens en kunt in deze uitdagende werkomgeving te maken krijgen met stress en frustratie.

In uw dagelijkse werk wordt van u verwacht dat u kwantitatieve doelstellingen haalt, goed onderbouwde beslissingen opstelt en omgaat met verzoekers die niet meewerken of negatieve persoonlijke ervaringen hebben opgedaan. Langdurig geconfronteerd worden met beschrijvingen van ernstige mishandelingen kan gevolgen hebben, variërend van onvermogen om ieder verzoek onpartijdig en op zichzelf te beschouwen tot secundaire traumatisering en het vertonen van symptomen die overeenkomen met symptomen van personen die aan PTSS lijden. Deze langdurige blootstelling kan leiden tot

“geloofwaardigheidsmoeheid” of “een hardere houding ten opzichte van zaken”, waardoor u minder geneigd bent om dieper in te gaan op verklaringen om te voorkomen dat u verklaringen hoort over negatieve levenservaringen. In dergelijke gevallen kunt u eerder geneigd zijn om ongefundeerde conclusies te trekken, zonder dat u een nauwkeurige geloofwaardigheidsbeoordeling hebt uitgevoerd.

In de onderstaande tabel is te zien hoe een dergelijke geloofwaardigheidsmoeheid van invloed kan zijn op de geloofwaardigheidsbeoordeling.

Figuur 11. Mogelijke gevolgen van geloofwaardigheidsmoeheid voor de geloofwaardigheidsbeoordeling

Deze factoren kunnen uw objectiviteit en onpartijdigheid tijdens de geloofwaardigheidsbeoordeling beïnvloeden. Het is belangrijk dat u op de hoogte bent van dergelijke factoren, zodat u ze opzij kunt zetten en hun invloed op de geloofwaardigheidsbeoordeling kunt minimaliseren.

U moet nadenken over uw eigen prestaties, behoeften en potentiële moeilijkheden die u bent tegengekomen tijdens het werken aan bepaalde verzoeken om internationale bescherming. Het kan nuttig zijn hierover met collega's, een psycholoog of een leidinggevende te spreken, om de benodigde ondersteuning te krijgen en uw zelfkennis te vergroten of om een eventuele behoefte aan opleiding vast te stellen. Regelmatige supervisie en het regelmatig inspelen op uw zorgen kan de professionele motivatie verhogen en de uitwisseling van ervaringen mogelijk maken.

De manier waarop we informatie begrijpen en interpreteren wordt niet alleen bepaald door factoren in verband met geloofwaardigheidsmoeheid, maar ook door cultuur en overtuigingen. Deze factoren dragen bij aan de betekenissen die we geven aan verschillende concepten en aan de manier waarop we de wereld om ons heen begrijpen. Om de invloed van culturele vooringenomenheid op de geloofwaardigheidsbeoordeling te minimaliseren, is het belangrijk om u bewust te zijn van hoe uw eigen cultuur en overtuigingen uw denken en kennis over andere culturen kunnen beïnvloeden. Zelfreflectie en opleiding over andere culturen en interculturele communicatie kunnen dit begrip bevorderen.

Het is belangrijk om voor ogen te houden dat stereotypen en vooroordelen de geloofwaardigheidsbeoordeling niet mogen beïnvloeden.

Hoewel het menselijk is dat stress en interculturele communicatie onze beoordeling tot op zekere hoogte beïnvloeden, is het belangrijk om de normen voor ogen te houden die van toepassing zijn op de geloofwaardigheidsbeoordeling. Aannamen of overtuigingen over een persoon of groep (stereotypen) of negatieve houdingen ten opzichte van deze persoon of groep (vooroordelen) mogen niet worden gebruikt in de geloofwaardigheidsbeoordeling ⁽¹²⁵⁾. Een asielinstantie heeft ook de plicht om u te voorzien van relevante opleiding, kennis en ondersteuning om uw taken uit te voeren ⁽¹²⁶⁾.

⁽¹²⁵⁾ Het HvJ-EU oordeelde dat beoordeling op basis van met homoseksuelen verbonden stereotype opvattingen autoriteiten niet in staat stelt rekening te houden met de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de betrokken verzoeker. Zie HvJ-EU, arrest van 2 december 2014, [A., B. en C. tegen Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), gevoegde zaken 148/13 tot en met 150/13, ECLI:EU:C:2014:2406, punten 61-63. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽¹²⁶⁾ Artikel 4, leden 3 en 4, en artikel 10, lid 3, punt d), van de asielprocedurerichtlijn (herschikking).

Verwante publicaties van het EUAA

EASO, [*Praktische gids over het welzijn van asiel- en opvangmedewerkers – Deel I: Normen en beleid*](#), september 2021.

Deel I ondersteunt managers bij het voorkomen en verminderen van en omgaan met werkdruk bij medewerkers die werkzaam zijn in de asielcontext. Werkdruk is vaak het gevolg van het niet kunnen omgaan met stress en druk op het werk. In de praktische gids worden acht normen voorgesteld om te helpen bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van beleid voor medewerkerswelzijn in de asiel- en opvangcontext. De belangrijkste doelgroep is mensen die werkzaam zijn in het management en afdelingen personeelszaken.

EASO, [*Praktische gids over het welzijn van asiel- en opvangmedewerkers – Deel II: Toolbox medewerkerswelzijn*](#), september 2021.

In deel II worden praktische instrumenten en oefeningen alsmede activiteiten voor capaciteitsopbouw voorgesteld om te voldoen aan de normen voor medewerkerswelzijn. De instrumenten zijn bedoeld om angst, stress en burn-out op de werkplek te verminderen. Ze bieden ondersteuning aan teams en individuen en kunnen worden toegepast door managers, collega's, interne of externe specialisten. De gids bevat ook zelfhulpinstrumenten die door de medewerkers zelf kunnen worden gebruikt.

2.3.3. Factoren die verband houden met de onderhoudssituatie

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De situatie tijdens het onderhoud kan de verklaringen van de verzoeker beïnvloeden: de formele context van het onderhoud, die voor een verzoeker stressvol kan zijn; de verwachting dat hij zaken met betrekking tot zijn persoonlijke leven met vreemden moet bespreken; technische problemen die zich voordoen bij een onderhoud op afstand, waardoor het onderhoud wordt onderbroken en de communicatie wordt belemmerd; communicatie via een tolk, waardoor de betekenis van de verklaringen van de verzoeker wordt beïnvloed; de aanwezigheid van een kind of kinderen van de verzoeker, wat hem of haar kan afleiden; tijdsdruk als gevolg van de beperkte tijd die is toegewezen voor het gesprek.

De onderhoudssituatie moet voor en tijdens het persoonlijk onderhoud correct worden aangepakt om de invloed ervan op de verklaringen zo klein mogelijk te houden. Als deze factoren niet of niet volledig kunnen worden beperkt voor of tijdens het gesprek, moeten ze op een objectieve manier worden genoteerd in het transcript van het onderhoud en in aanmerking worden genomen bij de beoordeling van de verklaringen van de verzoeker.

Hieronder volgt een niet-uitputtend overzicht van manieren waarop factoren die verband houden met de onderhoudssituatie verstoring kunnen werken.

a) Meertalige communicatie via een tolk

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het is de taak van de beslissingsautoriteit om voor een betrouwbare en bekwame tolk voor het persoonlijk onderhoud te zorgen. Tolken worden opgeleid om de invloed van meertalige communicatie of persoonlijke en contextuele omstandigheden op hun werk te verminderen, maar daarmee worden de versturende factoren niet volledig uitgebannen.

Vertaling en vertolking gaat onvermijdelijk gepaard met verlies van informatie vanwege de volgende belangrijke verschillen tussen talen ⁽¹²⁷⁾.

- **Woordenschat.** Talen dupliceren elkaars woordenschat niet. Een bepaalde taal heeft mogelijk geen specifiek woord om een term uit een andere taal te vertalen of is mogelijk niet in staat om subtiele verschillen te verwoorden bij het vertalen van die term. Het is ook mogelijk dat de tolk niet vertrouwd is met bepaalde terminologie, bijvoorbeeld met betrekking tot het leger of LHBTIQ-terminologie.
- **Grammatica.** Talen hebben verschillende grammaticale regels en structuren. Bij het vertalen van de ene taal naar de andere moet de boodschap vaak enigszins worden geherformuleerd om aan de grammaticaregels van de doeltaal te voldoen, waardoor subtiele verschillen verloren kunnen gaan.
- **Dialecten.** Uitspraak, grammatica, vervoeging en woordenschat kunnen aanzienlijk verschillen tussen verschillende dialecten van een taal. Dit kan leiden tot verstoring, ook al spreken de verzoeker en de tolk dezelfde taal als hun moedertaal.

De manier waarop informatie van de ene taal naar de andere wordt getolkt, is mogelijk niet alleen van invloed op de betekenis, maar ook op de mate van gedetailleerdheid, specificiteit en consistentie. Talen zijn culturele constructies. Hoe groter het verschil tussen twee talen, hoe groter het risico op verstoringen. Ook kunnen details verloren gaan of vervormd raken als langere teksten dan zinnen worden vertaald.

De factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken en de verzoeker, kunnen ook van invloed zijn op de tolk, zoals cultuur, religie, overtuigingen en genderrollen. Zie voor meer informatie afdelingen [2.3.1 “Factoren die verband houden met de verzoeker”](#) en [2.3.2 “Factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken”](#).

⁽¹²⁷⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System — Judicial analysis](#), (Bewijs- en geloofwaardigheidsbeoordeling in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023; [Hungarian Helsinki Committee, Credibility assessment in asylum procedures, a multidisciplinary training manual, vol. 2](#), 2015, blz. 11-14.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Zorg ervoor dat tijdens het gesprek is geverifieerd dat de verzoeker en de tolk, evenals de tolk en de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken elkaar goed begrepen, ook als zij dezelfde taal spraken.
- Zorg ervoor dat eventuele inconsistenties als gevolg van meertaligheid en vertolking werden opgehelderd en dat de verzoeker de kans kreeg om toelichting te geven.
- Ga ervan uit dat kleine of onwaarschijnlijke betekenisverschillen (bijvoorbeeld het gebruik van toerist tegenover terrorist) waarschijnlijk het gevolg zijn van vertaalfouten en hoogstwaarschijnlijk geen echte inconsistenties vormen. De interne geloofwaardigheidsbeoordeling mag niet berusten op dergelijke inconsistenties.

b) Setting van het onderhoud

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De fysieke setting van het onderhoud kan van invloed zijn op de verklaringen van de verzoeker. De setting moet een omgeving zijn waar de verzoeker veilig zijn verklaringen kan delen. Dit vereist een rustige, voldoende ruime kamer met een normale temperatuur en een kalme omgeving die vertrouwelijkheid garandeert. Een kleine kamer zonder voldoende daglicht of met een tralie voor het raam kan bijvoorbeeld een negatieve invloed hebben op de verzoeker en zelfs traumatische herinneringen oproepen, bijvoorbeeld door associatie met inbewaringstelling.

Ook bij een onderhoud op afstand kan de setting op verschillende manieren van invloed zijn op de verklaringen van de verzoeker. Technische problemen, zoals zwak geluid, slechte beeldkwaliteit of onderbrekingen van de verbinding, kunnen de communicatie minder gedetailleerd maken. Door de plaatsing van de camera en het ontbreken van direct oogcontact ontstaat afstand en wordt het moeilijker om non-verbale signalen op te pikken, zoals aanwijzingen van kwetsbaarheid, schaamte, angst of gebrek aan vertrouwen. Een onderhoud op afstand kan als formeler worden ervaren dan een fysiek onderhoud, waardoor er minder ruimte is voor actief luisteren en voor het tonen van empathie en interesse. Deze verstoringen laten meer ruimte voor misverstanden en kunnen het moeilijker maken om gebrek aan details of inconsistenties aan te pakken.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Beoordeel eerst de kwaliteit van de communicatie tijdens het persoonlijk onderhoud voordat u begint met de geloofwaardigheidsbeoordeling, met name in het geval van een onderhoud op afstand.
- Wees u bewust van tekenen van misverstanden in het transcript van het onderhoud. Overweeg een nieuw onderhoud te organiseren, waar de verzoeker misverstanden of onduidelikheden kan ophelderen die van invloed zijn op de beoordeling van de kernaspecten van het materiële feit.

Voorbeeld van een profiel waarin sprake is van verschillende factoren die verstoring kunnen werken tegelijkertijd: seksuele gerichtheid, genderidentiteit en -expressie en geslachtskenmerken

Asielverzoeken op basis van seksuele gerichtheid ⁽¹²⁸⁾, genderidentiteit ⁽¹²⁹⁾ en -expressie ⁽¹³⁰⁾ en geslachtskenmerken (SOGIESC) ⁽¹³¹⁾ vormen een specifieke categorie binnen gendergerelateerde verzoeken, die verschillende factoren met zich mee kunnen brengen die op een specifieke manier verstoring kunnen werken op de verklaringen van de verzoeker. Factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken en de onderhoudssituatie kunnen eveneens verstoring werken.

De verklaring van de verzoeker houdt vaak rechtstreeks verband met de meest delicate en intieme delen van de privésfeer, die in veel samenlevingen taboe zijn, wat het des te lastiger kan maken om de relevante informatie op gedetailleerde, specifieke en samenhangende wijze mee te delen.

Lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender, interseksuele en queer (LHBTIQ) verzoekers, die niet conformeren aan de heteronormatieve normen van hun samenleving, hebben vaak sinds lang ervaringen met discriminatie, stigmatisering en misbruik. In veel landen worden LHBTIQ-persoon ook onderworpen aan zware sancties, zoals gevangenisstraf, boetes of zelfs executie.

Dergelijke levenservaringen kunnen leiden tot geïnternaliseerde homo/bi/trans/interseks-fobie, gevoelens van isolatie en een gebrek aan vertrouwen in de autoriteiten en de samenleving in het algemeen. Dergelijke ervaringen kunnen ook een traumatisch effect hebben en zo de werking van het geheugen beïnvloeden, waardoor de verzoeker minder goed in staat is om zich precieze gebeurtenissen op een samenhangende, consistente en/of gedetailleerde wijze te herinneren. Ook kunnen ze invloed hebben op het vertrouwen van de verzoeker in de asielinstantie en op zijn bereidheid om zijn ervaringen mee te delen. De onderhoudsstijl en de sfeer die de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken en de tolk in de onderhoudssituatie creëren, kunnen van invloed zijn op de verklaringen van de verzoeker.

Zie voor meer informatie de afdelingen [2.3.1h “Stigma en schaamte”](#), [2.3.1b “Trauma”](#) en de gevolgen daarvan, en [2.3.1g “Angst en gebrek aan vertrouwen”](#). Zie ook de afdelingen [2.3.2 “Factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken”](#) en [2.3.3a “Meertalige communicatie via een tolk”](#).

⁽¹²⁸⁾ “Seksuele gerichtheid” verwijst naar het vermogen van elke persoon om zich oprecht affectieel, emotioneel en seksueel aangetrokken te voelen tot en intieme en seksuele betrekkingen te hebben met individuen van een verschillend geslacht of hetzelfde geslacht of meer dan één geslacht.

⁽¹²⁹⁾ “Genderidentiteit” verwijst naar de diepgevoelde interne en individuele ervaring van gender van elke persoon, welke ervaring al dan niet kan overeenkomen met hun bij de geboorte meegekregen geslacht of het gender dat hen wordt toegeschreven door de samenleving. Genderidentiteit omvat de persoonlijke beleving van het lichaam en andere genderuitingen, waaronder kleding, spraak en gedrag, waarbij al dan niet sprake kan zijn van de wens om het uiterlijk of de functie van het lichaam via medische, chirurgische of andere middelen te wijzigen.

⁽¹³⁰⁾ “Genderexpressie” verwijst naar de presentatie van het gender van elke persoon door fysieke verschijning — waaronder kleding, kapsels, accessoires, cosmetica — en gedrag, spraak, gedragspatronen, namen en persoonlijke verwijzingen, waarbij wordt opgemerkt dat genderexpressie al dan niet kan overeenkomen met iemands genderidentiteit.

⁽¹³¹⁾ “Geslachtskenmerken” verwijst naar de fysieke kenmerken van elke persoon met betrekking tot geslacht, waaronder chromosomen, geslachtsklieren, geslachtshormonen, genitaliën, voortplantingsorganen, chromosomenpatronen en secundaire fysieke kenmerken met betrekking tot de puberteit.

Voorbeeld van een profiel waarin sprake is van verschillende factoren die verstorend kunnen werken tegelijkertijd: seksuele gerichtheid, genderidentiteit en -expressie en geslachtskenmerken

Bovendien kunnen de sociale en culturele achtergrond van LHBTIQ-verzoekers en de taalkundige context invloed hebben op de manier waarop zij zichzelf benoemen en de termen die zij gebruiken om over hun SOGIESC te praten. Zij kunnen gewend zijn aan andere betekenissen, die mogelijk niet consistent zijn met de terminologie die in het Westen in wetenschappelijk en academisch verband wordt gebruikt. Deze aspecten kunnen invloed hebben op zowel de specificiteit als de waargenomen samenhang van hun uitspraken.

Zie voor meer informatie de afdelingen [2.3.3a “Meertalige communicatie via een tolk”](#) en [2.3.2 “Factoren die verband houden met de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken”](#).

SOGIESC kunnen bijvoorbeeld op de volgende manieren van invloed zijn op de verklaringen van de verzoeker.

- • **Ontbreken van geschikte woorden.** LHBTIQ-personen komen vaak uit een taalcontext waarin neutrale termen ontbreken om SOGIESC-gerelateerde zaken te beschrijven, wat kan leiden tot uitspraken die minder specifiek lijken. Verzoekers kunnen ook betekenissen geven aan formuleringen die niet consistent zijn met de terminologie die in de westerse context wordt gebruikt, wat de waargenomen samenhang van hun verklaringen zou kunnen beïnvloeden.
- • **Intieme onderwerpen.** Praten met een onbekende over seksualiteit of identiteit en ervaringen van liefde, schaamte en verlangens die samenhangen met sociale taboes is een moeilijke taak, wat kan leiden tot beperkte openheid over het verzoek.
- • **Beschikbaarheid van COI.** De marginalisatie van LHBTIQ-personen in het land van herkomst leidt vaak tot onderrapportage. Specifieke informatie over het land van herkomst is daarom vaak beperkt of zelfs afwezig.
- • **Beschikbaarheid van schriftelijk bewijs.** Het kan voorkomen dat LHBTIQ-personen geen aangifte bij de politie kunnen doen van mishandeling waar zij mee te maken hebben gehad en geen documentatie hierover kunnen krijgen vanwege de heersende discriminatie of criminalisering van hun gerichtheid, identiteit en/of kenmerken in hun land van herkomst.

Voorbeelden van praktische overwegingen

- Zorg ervoor dat de benodigde bijzondere procedurele waarborgen zijn ingebouwd, zoals een gespreksvoerder en een tolk van een gekozen gender, indien nodig en mogelijk. Ga na of de verklaringen van de verzoeker op een gevoelige manier worden behandeld.
- Onthoud u van stereotiepe en bevooroordeelde aannamen over het gedrag, het fysieke uiterlijk of het zelfidentificatieproces van LHBTIQ-verzoekers. Verwacht niet dat zij dezelfde ervaringen in het verleden of hetzelfde zelfrealisatieproces hebben gehad.
- Zorg ervoor dat neutrale taal is gebruikt, zodat de verzoeker in de gelegenheid wordt gesteld en wordt aangemoedigd zijn verhaal te vertellen.
- Houd er rekening mee dat SOGIESC een relevante overweging kunnen zijn als de verzoeker verklaart dat hij de minderheid vertegenwoordigt en/of als de samenleving vindt dat hij de minderheid vertegenwoordigt omdat hij niet voldoet aan de stereotiepe normen over hoe mannen en vrouwen zich in de samenleving horen te gedragen ⁽¹³²⁾.

2.4. Bepaal of een materieel feit wordt aanvaard of verworpen

2.4.1. Weeg de geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijs met betrekking tot een materieel feit af

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Na beoordeling van het documentaire of andere bewijs en de verklaringen van de verzoeker, en rekening houdend met mogelijke versturende factoren, wordt al het bewijs met betrekking tot een materieel feit vervolgens samen beoordeeld.

Bekijk al het bewijs met betrekking tot een materieel feit in zijn totaliteit

Bekijk alle positieve en negatieve geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijsmateriaal dat verband houdt met één materieel feit tegelijkertijd, in het licht van de relevante geloofwaardigheidsindicatoren, en weeg elk van de bevindingen ten opzichte van elkaar af.

Het doel is om tot een algemeen beeld en uiteindelijk tot een conclusie te komen over het al dan niet aanvaarden van het materiële feit.

Eén bewijsstuk kan voldoende bewijskracht hebben om op zichzelf de geloofwaardigheid van het materiële feit te ondersteunen, en om het te bevestigen. Een authentiek en geldig

⁽¹³²⁾ Hungarian Helsinki Committee, [Credibility assessment in asylum procedures, a multidisciplinary training manual](#), Vol. 2, 2015, blz. 66.

paspoort is bijvoorbeeld op zichzelf al een zeer krachtig bewijs van staatsburgerschap. Aan de andere kant kan een bewijsstuk dat op zichzelf geen bewijs vormt van het materiële feit, in combinatie met ander bewijs en de verklaringen van de verzoeker, de geloofwaardigheid van het materiële feit ondersteunen ⁽¹³³⁾. Zo kunnen een rijbewijs in combinatie met een geboorteakte, evenals andere documenten van een school en een werkgever, en de verklaringen van de verzoeker samengenomen, voldoende bewijs vormen van de beweerde nationaliteit.

Als positieve geloofwaardigheidsbevindingen in dezelfde richting wijzen, ondersteunen ze de aanvaarding van het materiële feit. Als negatieve geloofwaardigheidsbevindingen in dezelfde richting wijzen, ondersteunen ze de verwerping van het materiële feit. In sommige omstandigheden kunt u bevindingen doen die in verschillende richtingen wijzen. Uw beoordeling van sommige indicatoren is in het voordeel van de geloofwaardigheid van het materiële feit, terwijl andere tegengesteld kunnen zijn. Vervolgens moet u deze indicatoren tegen elkaar afwegen. Bij deze weging hebben geloofwaardigheidsbevindingen die verband houden met de kern van het materiële feit, meer gewicht dan geloofwaardigheidsbevindingen die betrekking hebben op elementen die geen verband houden met de kern van het materiële feit en dus bijkomstig van aard zijn. De aanvaarding van een materieel feit mag over het algemeen alleen berusten op de geloofwaardigheidsbevindingen die verband houden met de kernelementen ⁽¹³⁴⁾.

Voor het afwegen van alle geloofwaardigheidsbevindingen moet u een duidelijk begrip hebben van de geloofwaardigheidscriteria, de verstorende factoren en de regels van staving.

Voorbeeld van hoe belangrijk de geloofwaardigheidsbevindingen zijn voor een materieel feit

De verzoeker geeft een verslag dat vrij gedetailleerd is maar enkele tegenstrijdigheden bevat, en legt verschillende documenten over die betrouwbaar zijn, maar niet heel relevant zijn voor het materiële feit.

U moet onder andere begrijpen in welke mate het hoge detailniveau blijkt geeft van een echte, persoonlijke ervaring, hoe duidelijk de tegenstrijdigheden zijn en hoe nauw ze verband houden met de kern van het materiële feit, en wat in de gegeven situatie van de verzoeker kan worden verwacht. Uw beoordeling hangt altijd af van de specifieke kenmerken van het bewijs en van de verstorende factoren die u hebt vastgesteld.

Houd rekening met het volgende.

- Een materieel feit kan worden aanvaard op basis van een enkel document of ander bewijs als het voldoende bewijskracht heeft om een materieel feit te aanvaarden waarvoor de verklaringen niet geloofwaardig zijn bevonden. De twijfel over de geloofwaardigheid van de verklaringen van de verzoeker is op zich niet voldoende om de bewijskracht van de documenten of andere bewijzen teniet te doen.

⁽¹³³⁾ EHRM, arrest van 18 december 2012, [F.N. e.a. tegen Zweden](#), 28774/09, ECLI:CE:ECHR:2012:1218JUD002877409, punt 72.

⁽¹³⁴⁾ Zie afdeling 2.1.3 "[Gewicht toekennen aan de geloofwaardigheidsbevindingen met betrekking tot het bewijsstuk](#)".

Geloofwaardige verklaringen alleen kunnen ook voldoende zijn om een materieel feit te aanvaarden, zelfs als het aanvullende bewijs zeer onbetrouwbaar is of niet authentiek is.

Voorbeeld van het aanvaarden van een materieel feit op basis van bewijs dat op zichzelf voldoende bewijskracht heeft: [zaak van een jonge vrouw uit land C](#)

De verklaringen van de verzoekster met betrekking tot haar staatsburgerschap van land C zijn niet gedetailleerd en specifiek en zijn ook niet in overeenstemming met de relevante COI. Wanneer de verzoekster hiermee wordt geconfronteerd, kan zij geen verklaring geven. Anderzijds legt de verzoekster na het gesprek een paspoort uit land C over, en dat paspoort is betrouwbaar. De nationaliteit van de verzoekster kan op basis van dit paspoort worden aanvaard, als verder onderzoek naar de omstandigheden waaronder het is verkregen, niet nodig is.

In deze specifieke zaak laten de levensomstandigheden van vrouwen in land C van de sociale klasse waartoe de verzoekster behoort, vrouwen niet toe om veel van de “buitenwereld” te weten, aangezien het leven voornamelijk binnen de woning plaatsvindt. De hoor- en beslisambtenaar in asielzaken was hiervan niet op de hoogte en de verzoekster had dit ook niet als verklaring genoemd, omdat dit voor haar vanzelfsprekend was en zij niet beseftte dat de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken dit misschien niet wist.

- Zoals besproken in Stap 1 (zie afdeling [1.1.1a\(iii\) “Heeft de verzoeker een bevredigende verklaring gegeven voor het ontbreken van ondersteunend bewijs?”](#)) is het mogelijk dat bepaald bewijs ontbreekt. In uw weging zult u rekening houden met het gewicht dat u aan het ontbreken van bewijs hebt toegekend. Het is belangrijk om te onthouden dat u het materiële feit in overweging zult nemen op basis van het aan u ter beschikking gestelde bewijs. Het ontbreken van bewijsmateriaal heeft dus mogelijk geen invloed op de beoordeling van het materiële feit als het beschikbare bewijsmateriaal als voldoende wordt beschouwd om het materiële feit te ondersteunen. Als het ontbrekende bewijs daarentegen doorslaggevend is en de afwezigheid ervan onverklaard blijft, kan het ontbreken ervan een negatieve invloed hebben op de beoordeling van de geloofwaardigheid van het onderzochte materiële feit.

Voorbeeld van hoe de geloofwaardigheidsbeoordeling kan worden beïnvloed door de aan- of afwezigheid van bewijs dat de verzoeker naar verwachting zou kunnen overleggen: [zaak van een jonge vrouw uit land C](#)

Van de verzoekster kan, rekening houdend met haar individuele en contextuele omstandigheden, redelijkerwijs worden verwacht dat zij stappen onderneemt om bewijs over het overlijden van haar beide ouders te verzamelen en over te leggen, aangezien zij nog steeds contact heeft met enkele familieleden die haar zouden kunnen steunen en haar relevante documenten zouden kunnen toezenden.

- **Scenario 1.** De verklaringen van de verzoekster zijn gedetailleerd en specifiek met betrekking tot de omstandigheden van het overlijden van haar ouders, de manier waarop zij er kennis van heeft genomen, de stappen die zijn ondernomen voor de begrafenis en andere administratieve en juridische stappen die in verband hiermee moesten worden genomen. Het feit dat zij geen aanvullend bewijs heeft overgelegd, zal in dit geval niet veel gewicht in de schaal leggen, aangezien haar verklaringen op zich voldoende kunnen worden geacht om het materiële feit te aanvaarden.
- **Scenario 2.** De verklaringen van de verzoekster zijn inconsistent, er is geen redelijke verklaring gegeven voor de negatieve geloofwaardigheidsbevindingen en er is geen bijzondere omstandigheid die deze zou kunnen verklaren. In dit geval zijn de verklaringen niet voldoende om het materiële feit te ondersteunen. Het feit dat zij ook geen stappen heeft ondernomen om haar verslag met ander bewijs te staven terwijl zij dat redelijkerwijs wel kon, en daar geen uitleg over heeft gegeven, heeft een bijkomend negatief gewicht.

- Het is belangrijk om op te merken dat een gebrek aan medewerking van de verzoeker op zich geen reden is om een materieel feit te verwerpen. Het kan leiden tot de verwerping van het materiële feit als het een directe negatieve invloed heeft op de beoordeling van het onderzochte materiële feit die niet wordt gecompenseerd door positieve bevindingen met betrekking tot dat materiële feit.

Een praktijkvoorbeeld van het wegingsproces is te vinden in [Bijlage 2 Praktijkvoorbeeld van het wegen van geloofwaardigheidsindicatoren](#).

2.4.2. Conclusies trekken over materiële feiten

a) Een conclusie op basis van de methode voor bewijsbeoordeling

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

De conclusie over het materiële feit is de laatste stap van de bewijsbeoordeling. Dankzij de gestructureerde methode kunt u een conclusie trekken over de vraag of u het materiële feit redelijkerwijs kunt aanvaarden, omdat u op de vorige stappen kunt vertrouwen.

- [1.1.2 “Verzamel bewijsstukken die relevant zijn voor het verzoek”](#): waar u al het beschikbare bewijs hebt gekoppeld aan dat materiële feit, de verklaringen van de verzoeker en elk ander bewijs dat door de verzoeker is ingediend of dat anderszins in dat verband voor u beschikbaar is.
- [2.2 “Beoordeel de verklaringen van de verzoeker op basis van de geloofwaardigheidsindicatoren”](#) en [2.1 “Beoordeel schriftelijk en ander bewijs”](#): waar u de geloofwaardigheid van de verklaringen en de bewijskracht van schriftelijk en ander bewijs hebt beoordeeld.
- [2.3 “Houd rekening met individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken”](#): waar u de individuele en contextuele omstandigheden van de verzoeker en eventuele verstorende factoren die relevant zijn voor de beoordeling, in aanmerking hebt genomen.

- [1.1.1 “Pas de samenwerkingsplicht toe \(bewijslast\)”](#): waar u op adequate wijze alle elementen van de verplichting van de verzoeker om zijn verzoek te staven en uw eigen plicht om het verzoek te onderzoeken in aanmerking hebt genomen.
- [2.4.1 “Weeg de geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijs met betrekking tot een materieel feit af”](#): waar u al deze bevindingen op holistische wijze hebt gewogen om tot een conclusie te komen.

Op basis van al deze punten hoort u tot een conclusie te kunnen komen over het aanvaarden of verwerpen van een materieel feit zonder verdere beoordeling.

Wanneer u tot een conclusie komt over een materieel feit, moet u rekening houden met de [uitdagingen bij de beoordeling van bewijsmateriaal in asielprocedures](#) vanwege de positie waarin verzoekers om internationale bescherming zich bevinden, afgesneden van de bescherming van hun thuisland. Van verzoekers wordt niet verwacht dat zij hun verzoek “bewijzen” tot op het niveau van “zekerheid” of “buiten redelijke twijfel”. Vaak blijft er een zekere mate van twijfel over de door de verzoeker aangevoerde feiten bestaan. Deze twijfel moet u erkennen bij het afronden van de geloofwaardigheidsbeoordeling van de materiële feiten, rekening houdend met het bredere beginsel van het voordeel van de twijfel.

Het voordeel van de twijfel is een breder beginsel dat wordt gebruikt in de context van de bewijsstandaard voor feitelijke beweringen die niet worden bevestigd door schriftelijk of ander bewijs. In de context van de asielprocedure worden in het onderstaande kader met jurisprudentie uitspraken van het EHRM weergegeven die in dit verband relevant zijn.

EHRM, *J.K. e.a. tegen Zweden*, punten 92-93

92. Overeenkomstig de jurisprudentie van het Hof is het de taak van personen die stellen dat hun uitzetting zou overeenkomen met een schending van artikel 3, om zo veel als praktisch mogelijk materiaal en informatie aan te dragen die de autoriteiten van de betrokken verdragsluitende staat en het Hof in staat stellen het risico te beoordelen dat een uitzetting kan inhouden (...). Het Hof erkent echter dat het bij verzoeken om erkenning van de vluchtelingenstatus voor de betrokkene moeilijk, zo niet onmogelijk, kan zijn om op korte termijn bewijs te leveren, met name indien dit bewijs moet worden verkregen in het land waaruit hij of zij beweert te zijn gevlucht. Het ontbreken van direct schriftelijk bewijs kan dus niet op zich doorslaggevend zijn (...).

93. Gezien de bijzondere situatie waarin asielzoekers zich vaak bevinden, is het vaak nodig hun het voordeel van de twijfel te geven bij het beoordelen van de geloofwaardigheid van hun verklaringen en de ter staving daarvan overgelegde documenten. Wanneer echter informatie wordt verstrekt die sterke twijfels doet rijzen over het waarheidsgehalte van de verklaringen van een asielzoeker, moet de betrokkene een bevredigende verklaring geven voor de vermeende onnauwkeurigheden in die verklaringen (...). Hoewel het verslag van de verzoeker op sommige details enigszins onwaarschijnlijk aandoet, heeft het Hof geoordeeld dat dit niet noodzakelijkerwijs afbreuk doet aan de algehele geloofwaardigheid van het verzoek (...).⁽¹³⁵⁾

⁽¹³⁵⁾ EHRM, arrest van 23 augustus 2016, [J.K. e.a. tegen Zweden](#), nr. 59166/12, ECLI:CE:ECHR:2016:0823JUD005916612. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#)

Uittreksel uit het UNHCR-handboek, over de bewijslast

196. Het is een algemeen rechtsbeginsel dat de bewijslast ligt bij de persoon die een verzoek indient. Vaak kan een verzoeker zijn verklaringen echter niet staven met schriftelijk of ander bewijs, en zaken waarin een verzoeker bewijsmateriaal voor al zijn verklaringen kan leveren, zijn eerder uitzondering dan regel. In de meeste gevallen zal een persoon die vlucht voor vervolging zijn aangekomen met alleen de allernoodzakelijkste bezittingen en heel vaak zelfs zonder persoonlijke documenten.

(...)

203. Nadat de verzoeker een oprechte inspanning heeft geleverd om zijn verhaal te staven, bestaat er voor sommige van zijn verklaringen mogelijk nog steeds een gebrek aan bewijs. Zoals hierboven (punt 196) toegelicht, is het voor een vluchteling nauwelijks mogelijk om alle elementen van zijn verhaal te “bewijzen”, en indien dit een vereiste zou zijn, zouden de meeste vluchtelingen niet worden erkend. Daarom is het vaak noodzakelijk om de verzoeker het voordeel van de twijfel te geven. ⁽¹³⁶⁾

Het bredere beginsel van het voordeel van de twijfel

Gedurende de verschillende stappen van zowel het verzamelen van informatie als de geloofwaardigheidsbeoordeling, zoals hierboven besproken, is rekening gehouden met dit bredere beginsel van het voordeel van de twijfel. Voor feiten die niet “bewezen” zijn met objectief verifieerbaar bewijs, wordt het bredere beginsel van het voordeel van de twijfel toegepast. Dit gebeurt door het gebruik van geloofwaardigheidsindicatoren in het bijzonder en door het volgen van de stappen van de methode voor bewijsbeoordeling zoals hierboven beschreven in het algemeen.

b) Artikel 4, lid 5, van de erkenningsrichtlijn (herschikking)

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het bredere beginsel van het voordeel van de twijfel geeft richtsnoeren voor wanneer een materieel feit kan worden aanvaard, maar in **artikel 4, lid 5, van de erkenningsrichtlijn (herschikking)** worden specifieke situaties beschreven waarin een materieel feit in geen geval mag worden verworpen. Deze bepaling is met name relevant wanneer u de geloofwaardigheidsindicatoren hebt toegepast en aan uw onderzoeksplicht hebt voldaan, maar desondanks niet tot een duidelijke conclusie over een materieel feit kunt komen door de positieve en negatieve geloofwaardigheidsbevindingen tegen elkaar af te wegen. Wanneer **cumulatief** is voldaan aan alle voorwaarden van artikel 4, lid 5, van de erkenningsrichtlijn (herschikking), zoals weergegeven in figuur 12 hieronder, weet u dat het materiële feit niet mag worden verworpen.

⁽¹³⁶⁾ UNHCR, [Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) (Handboek inzake de procedures en criteria voor het vaststellen van de vluchtelingenstatus en richtsnoeren inzake internationale bescherming op grond van het Verdrag van 1951 en het Protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen), heruitgave, Genève, februari 2019, alinea's 196, 197, 203 en 204.

Figuur 12. Cumulatieve voorwaarden waaronder materiële feiten niet kunnen worden verworpen op grond van artikel 4, lid 5, van de erkenningsrichtlijn (herschikking)

Het is belangrijk om op te merken dat de voorwaarden a), b) en c) van toepassing zijn op de staving van het desbetreffende materiële feit.

Voorwaarde a) bepaalt dat “de verzoeker een oprechte inspanning heeft geleverd om zijn verzoek te staven”. Dit is een voorwaarde die u hebt beoordeeld bij de beoordeling of de verzoeker de relevante stappen heeft ondernomen om bewijs te verzamelen om het materiële feit te staven (zie afdeling [1.1.1a\(i\) “Heeft de verzoeker een oprechte inspanning geleverd om verklaringen en documentatie in zijn bezit te verstrekken?”](#)). Bij de beoordeling van deze voorwaarde moet rekening worden gehouden met de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker. Als u kunt verwachten dat de verzoeker aanvullende redelijke stappen had ondernomen om bewijs te verzamelen, en als dit gebrek aan oprechte inspanning heeft geleid tot ontbrekende informatie of ontbrekend bewijs, waardoor u bent gehinderd bij het komen tot een conclusie over het materiële feit, heeft de verzoeker niet aan deze voorwaarde voldaan.

Voorwaarde b) bepaalt dat “alle relevante elementen waarover de verzoeker beschikt, zijn overgelegd, en dat er een bevredigende verklaring is gegeven omtrent het ontbreken van andere relevante elementen”. Dit is een voorwaarde die u hebt beoordeeld bij het vaststellen of de verzoeker beschikt over bewijs dat hij had kunnen indienen om het materiële feit te staven maar dat heeft nagelaten (zie afdeling [1.1.1a\(iii\) “Heeft de verzoeker een bevredigende verklaring gegeven voor het ontbreken van ondersteunend bewijs?”](#)). Als er geen redelijke verklaring is gegeven, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker, en u, omdat dit element niet is overgelegd, niet in staat bent om tot een conclusie over het materiële feit te komen, dan is niet aan deze voorwaarde voldaan.

Voorwaarde c) bepaalt dat “de verklaringen van de verzoeker samenhangend en aannemelijk zijn bevonden en niet in strijd zijn met beschikbare algemene en specifieke informatie die relevant is voor de zaak van de verzoeker”. U hebt deze voorwaarde beoordeeld, aangezien deze betrekking heeft op de geloofwaardigheidscriteria voor verklaringen met betrekking tot samenhang, aannemelijkheid en consistentie met COI (zie afdeling [2.2 “Beoordeel de verklaringen van de verzoeker op basis van de geloofwaardigheidsindicatoren”](#)). Als niet aan deze criteria wordt voldaan, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker, is niet aan deze voorwaarde voldaan.

Voorwaarde d) bepaalt dat de verzoeker zijn verzoek om internationale bescherming zo spoedig mogelijk heeft ingediend, tenzij hij goede redenen kan aanvoeren waarom hij dit heeft nagelaten. Houd er bij de toepassing van deze voorwaarde rekening mee dat het feit dat een verzoek zelf niet zo spoedig mogelijk wordt ingediend, in geen geval als enige reden mag dienen om het verzoek om internationale bescherming af te wijzen. Dit is vastgelegd in de asielprocedurerichtlijn (herschikking) ⁽¹³⁷⁾. Afhankelijk van de nationale praktijk en/of wetgeving kan de te late indiening worden beschouwd als één indicatie waarmee rekening moet worden gehouden bij de geloofwaardigheidsbeoordeling, met name wanneer het verzoek niet wordt ondersteund door schriftelijk bewijs ⁽¹³⁸⁾. Als deze factor in overweging wordt genomen, moet de verzoeker de mogelijkheid krijgen om de reden(en) voor de veronderstelde vertraging in zijn verzoek toe te lichten. Als de verzoeker een redelijke verklaring kan geven voor het feit dat hij niet zo spoedig mogelijk om internationale bescherming heeft verzocht, hoort zijn “late” verzoek geen negatief effect te hebben op de beoordeling als geheel van het verzoek.

Voorwaarde e) bepaalt dat de algehele geloofwaardigheid van de verzoeker in aanmerking moet worden genomen. De algehele geloofwaardigheid betreft de “geloofwaardigheidsantecedenten” van de verzoeker als asielzoeker. Het gaat om alle belangrijke feitelijke elementen in verband met de handelingen van de verzoeker die in de asielprocedure bekend worden en is niet beperkt tot de beoordeling van slechts één materieel feit.

Deze elementen kunnen onder meer zijn: gedrag of verklaringen waaruit blijkt dat de verzoeker niet bang is om naar zijn land van herkomst terug te keren, of anderzijds gedrag of verklaringen die zijn angst onderstrepen; handelingen of verzuim van de verzoeker met betrekking tot zijn verplichting om het verzoek te staven, zoals het verbergen van informatie of het naar behoren verstrekken van alle informatie, het geven van misleidende informatie ⁽¹³⁹⁾ of eerlijkheid, het indienen van vervalste documenten of het staven van zijn zaak met authentieke documentatie; het belemmeren van de behandeling van zijn zaak of het voldoen aan de verplichting om mee te werken. In de volgende figuur worden elementen getoond die in aanmerking kunnen worden genomen.

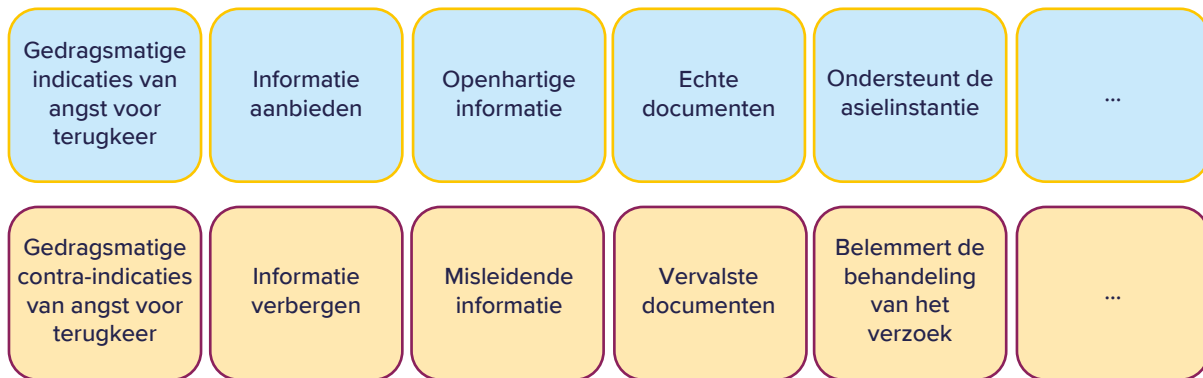
⁽¹³⁷⁾ Artikel 10, lid 1, van de asielprocedurerichtlijn (herschikking): “De lidstaten zorgen ervoor dat verzoeken om internationale bescherming niet worden afgewezen of van behandeling worden uitgesloten louter op grond van het feit dat zij niet zo snel mogelijk zijn gedaan.”

⁽¹³⁸⁾ Artikel 4, lid 5, punt d), van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽¹³⁹⁾ Zie HvJ-EU, arrest van 29 juni 2023, [X tegen International Protection Appeals Tribunal, The Minister for Justice and Equality, Ireland](#), zaak C-756/21, ECLI:EU:C:2023:523, §93. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#). In die zaak oordeelde het Hof onder meer dat artikel 4, lid 5, punt e), van [Richtlijn 2004/83/EG van de Raad](#) van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming (PB L 304 van 30.9.2004) aldus moeten worden uitgelegd dat een valse verklaring in het oorspronkelijke verzoek om internationale bescherming, die door de asielzoeker bij de eerste gelegenheid is toegelicht en ingetrokken, op zichzelf niet in de weg staat dat komt vast te staan dat de verzoeker in grote lijnen als geloofwaardig kan worden beschouwd.

Figuur 13. Algehele geloofwaardigheid — voorbeelden van elementen om in overweging te nemen

De beoordeling van het gedrag van de verzoeker met het oog op het vaststellen van zijn algehele geloofwaardigheid is gericht op objectieve handelingen van de verzoeker. De beoordeling kan niet gebaseerd zijn op waarnemingen van de manier van doen van de verzoeker (de manier waarop hij eruitziet of zich gedraagt). Algehele geloofwaardigheid is geen kenmerk van de persoonlijkheid van de verzoeker maar komt voort uit zijn handelen. Als de handelingen van de verzoeker de asielinstantie doen twijfelen of ze al dan niet wijzen op het ontbreken van een behoefte aan bescherming, kunt u de verzoeker vragen naar deze aspecten van zijn handelingen, de omstandigheden waarin ze hebben plaatsgevonden en zo al in het persoonlijk onderhoud de betekenis en de gevolgen ervan verduidelijken.

De hierboven vermelde negatieve handelingen moeten voldoende ernstig van aard zijn, hetzij op zichzelf, hetzij in herhaling of in combinatie met andere handelingen, voordat ze geacht kunnen worden de algehele geloofwaardigheid van de verzoeker aan te tasten. Eén negatieve handeling in het dossier van de verzoeker heeft daarom niet noodzakelijkerwijs een negatieve invloed op zijn algehele geloofwaardigheid. Informatie over de verzoeker die geen verband houdt met de asielprocedure, is niet relevant voor het vaststellen van de algehele geloofwaardigheid van de verzoeker.

In alle gevallen moet u, voordat u een conclusie trekt over de algehele geloofwaardigheid van de verzoeker, alle individuele en contextuele factoren in overweging nemen die het gedrag in kwestie van de verzoeker kunnen verklaren en de verzoeker de gelegenheid geven om een verklaring te geven.

3. Stap 3. Risicobeoordeling

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

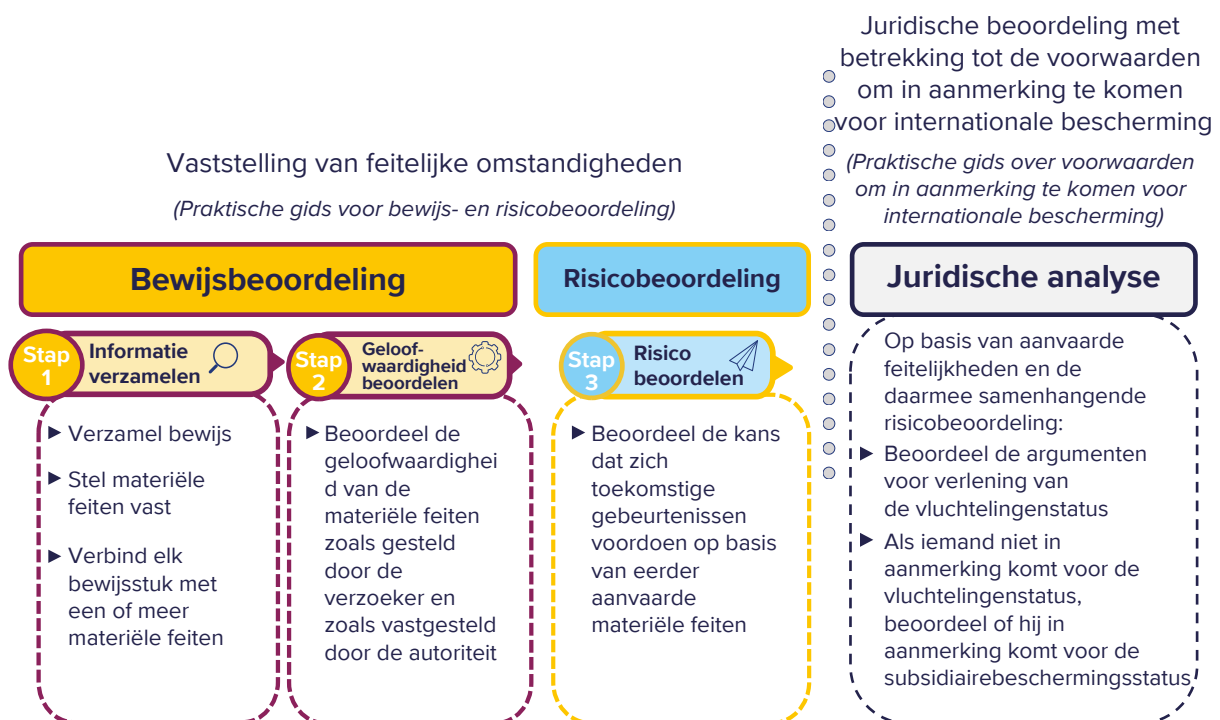
3.1. Inleiding

Risicobeoordeling is de derde stap in de driestappenbenadering van bewijs- en risicobeoordeling die aan het begin van de gids wordt voorgesteld. Risicobeoordeling is een feitelijke en toekomstgerichte beoordeling (huidig en toekomstig) van de kans dat de verzoeker bij terugkeer te maken krijgt met een gebeurtenis die mogelijk overeenkomt met vervolging of ernstige schade; een beoordeling waarbij alle (en uitsluitend) aanvaarde (huidige en toekomstige) materiële feiten, persoonlijke omstandigheden van de verzoeker en momenteel beschikbare informatie in aanmerking worden genomen.

In dit hoofdstuk wordt de term “gebeurtenis” in brede zin gebruikt om alles aan te duiden wat de verzoeker kan overkomen bij terugkeer naar het land van herkomst. Gebeurtenissen zijn bijvoorbeeld handelingen of nalaten, behandelingen, ervaringen of situaties waarin de verzoeker kan terechtkomen.

In de onderstaande figuur is de driestappenbenadering te zien. Tevens wordt het verschil verduidelijkt tussen bewijsbeoordeling en risicobeoordeling, en de grens tussen een feitelijke en juridische beoordeling.

Figuur 14. De feitelijke en juridische beoordeling tijdens de onderzoeksprocedure

In dit stadium houdt de vaststelling van een risico nog niet in dat de gebeurtenissen juridisch worden gekwalificeerd als “vervolging” of “ernstige schade”. Het gaat slechts om een vaststelling en beschrijving van de gebeurtenissen die de verzoeker zouden kunnen overkomen bij terugkeer naar het land van herkomst of gewone verblijfplaats en die zouden kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade, en een beoordeling van de kans dat deze gebeurtenissen zich voordoen. Het is van groot belang dat de gebeurtenissen die de verzoeker kunnen overkomen en die in de fase van de risicobeoordeling kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade, nauwkeurig worden vastgesteld en beschreven. Aan de hand hiervan kunt u beoordelen en beslissen of deze gebeurtenissen overeenkomen met vervolging of ernstige schade in de fase van de juridische analyse. Op dezelfde manier zal de beoordeling van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet in het kader van de risicobeoordeling de basis vormen voor de beoordeling van de “gegronde vrees” in het kader van de juridische analyse.

Risicobeoordeling is niet gebaseerd op speculaties, maar op een objectieve methode, die “met zorgvuldigheid en omzichtigheid moet worden uitgevoerd, uitsluitend op basis van een concrete beoordeling van de feiten en omstandigheden” ⁽¹⁴⁰⁾ van de zaak. Anderzijds is de juridische analyse de juridische beoordeling van de vraag of voldaan is aan de criteria om in aanmerking te komen voor internationale bescherming.

De risicobeoordeling bestaat uit twee hoofdstappen:

1. de risico's definiëren;
2. de risico's beoordelen.

3.2. De risico's definiëren

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Een risico is een gebeurtenis die zich in de toekomst kan voordoen en die een bedreiging vormt voor de verzoeker. Het risico wordt gedefinieerd door wat er kan gebeuren, de reden(en) waarom het kan gebeuren, wie het zou uitvoeren of veroorzaken, en de omstandigheden waarin het kan gebeuren. Om de risico's nauwkeurig te definiëren, moet u zich verlaten op de resultaten van de bewijsbeoordeling, oftewel:

- de door de verzoeker geuite angsten en risico's;
- de risico's die u hebt vastgesteld op basis van de momenteel beschikbare informatie.

⁽¹⁴⁰⁾ HvJ-EU, arrest van 5 september 2012, [Bundesrepublik Deutschland tegen Y en Z](#), zaken C-71/11 en C-99/11, EU:C:2012:518, voetnoot 33, punt 77, waarin verder wordt gespecificeerd dat deze evaluatie moet plaatsvinden overeenkomstig de regels van met name artikel 4 van [Richtlijn 2004/83/EG van de Raad](#) van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming (PB L 304 van 30.9.2004). Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

Vergeet niet dat voor de vaststelling van risico's informatie over het land van herkomst nodig is

Om eventuele risico's te kunnen vaststellen die niet door de verzoeker zijn geuit, is het van cruciaal belang om de juiste informatie te hebben over de algemene situatie in het land van herkomst alsmede een goed beeld van het specifieke profiel en de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker. Hoewel risico's die niet door de verzoeker worden genoemd, vaker worden vastgesteld tijdens de fase van het verzamelen van bewijs, kunt u tijdens de risicobeoordeling alsnog enkele nieuwe risico's vaststellen na uw COI-onderzoek naar de huidige situatie in het land van herkomst. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als er veranderingen optreden nadat het onderhoud is gevoerd. In dit geval moet u teruggaan naar de vorige stappen, de onderliggende materiële feiten vaststellen, deze beoordelen en, indien ze zijn aanvaard, doorgaan met de risicobeoordeling.

Houd er rekening mee dat u na uw COI-onderzoek naast nieuwe risico's ook risico's zou kunnen vaststellen die anders zijn dan de aanvankelijk door de verzoeker beschreven risico's, die verband hielden met specifieke materiële feiten.

Voorbeeld van het vaststellen van een risico door rekening te houden met COI: [zaak van een activiste uit land B](#)

De verzoekster heeft verklaard dat zij vreest te worden vermoord vanwege haar profiel als advocate voor ngo's die de mensenrechten verdedigen en schendingen aan de kaak stellen. U hebt het materiële feit van haar profiel als advocate voor ngo's die de mensenrechten verdedigen en schendingen aan de kaak stellen, aanvaard.

Uw bevinding uit het COI-onderzoek is echter dat mensen met dit profiel niet hun leven op het spel zetten, maar dat in plaats daarvan hun beroepsvergunningen worden ingetrokken of hun kantoren worden gesloten.

Op basis hiervan stelt u vast dat het risico voor haar niet is dat zij wordt vermoord maar dat haar beroepsvergunning wordt ingetrokken of dat haar kantoor wordt gesloten vanwege haar politieke activiteiten. Uiteraard kunnen er aanvullende risico's bestaan, afhankelijk van de andere materiële feiten die zijn aanvaard.

COI over risicobeoordeling

De COI die u hebt gebruikt in de geloofwaardigheidsbeoordeling (externegeloofwaardigheidsindicatoren), is niet noodzakelijkerwijs dezelfde als de COI die wordt gebruikt voor de risicobeoordeling. De COI die ten grondslag ligt aan de geloofwaardigheidsbeoordeling, is gericht op de bevestiging van een gebeurtenis of situatie in het verleden, maar in de COI voor de risicobeoordeling wordt ook gekeken naar elk ander bewijs voor mogelijke schade in de toekomst. De COI voor risicobeoordeling kijkt bijvoorbeeld naar de objectieve veiligheids- en mensenrechtensituatie in het land van herkomst, de gedragspatronen van de actor van vervolging of ernstige schade en de risico's die personen in een vergelijkbare situatie als de verzoeker lopen.

Voorbeeld van het vaststellen van risico's op basis van aanvaarde materiële feiten: [zaak van een activiste uit land B](#)

De aanvankelijk door de verzoekster geuite vrees was dat zij door de autoriteiten van haar land slecht zal worden behandeld vanwege haar activiteiten als advocate voor ngo's die de mensenrechten verdedigen en de schendingen aan de kaak stellen. De slechte behandeling zou bestaan uit een (oneerlijk) proces op basis van valse beschuldigingen, een mogelijke veroordeling en opsluiting, fysieke en seksuele mishandeling en zelfs de dood.

Uitgaande van de geuite angst hebt u uw geloofwaardigheidsbeoordeling uitgevoerd en een aantal materiële feiten aanvaard/verworpen. Hieronder volgt een lijst van de materiële feiten die u hebt aanvaard.

- **Materieel feit 1.** De verzoekster komt uit land B.
- **Materieel feit 2.** De verzoekster is mensenrechtenadvocate, sociaal leidster en pleitbezorgster tegen schendingen van de mensenrechten in land B.
- **Materieel feit 3.** De verzoekster is lid van verschillende mensenrechtenorganisaties, waaronder de ngo Y.
- **Materieel feit 4.** De verzoekster nam deel aan een demonstratie.
- **Materieel feit 5.** De verzoekster werd gearresteerd, in bewaring gesteld en in elkaar geslagen als gevolg van haar deelname aan en het filmen van de demonstratie.
- **Materieel feit 6.** De verzoekster werd “verzet bij arrestatie” en “publiekelijk aanzetten tot geweld” ten laste gelegd en ontving een aanklacht met vermelding van de datum van het proces voor de militaire rechtbank.

In dit geval zijn de risico's voor de verzoekster gebaseerd op de geuite angsten op basis van gebeurtenissen die zij in het verleden heeft ondergaan. Daarom zult u de volgende risico's bij terugkeer vaststellen: zij kan vervolgd worden op basis van de aanklacht die zij heeft ontvangen; zij kan voor de duur van het proces in hechtenis worden genomen; het proces kan oneerlijk zijn; na dit proces kan zij worden veroordeeld en opgesloten. Tijdens dit proces kan zij ook mishandeld, misbruikt of zelfs gedood worden door de autoriteiten van haar land. Deze mogelijke gebeurtenissen zijn gevolg van haar activiteiten als mensenrechtenadvocate en haar deelname aan de demonstratie.

De correcte beschrijving van het risico/de risico's zoals genoemd door de verzoeker of die door u zijn vastgesteld, is nuttig gedurende de hele risicobeoordeling. Dit is de fase waarin u, wanneer u tot de juridische analyse overgaat, een aantal aspecten kunt vaststellen. Het gaat hierbij om de vraag of deze feitelijke risico's kunnen worden beschouwd als een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade, wie de actoren van vervolging of ernstige schade zijn, wat de redenen voor vervolging zijn, onder welke omstandigheden dit zou gebeuren en of er een mogelijkheid tot bescherming bestaat. Met andere woorden, of deze feitelijke elementen binnen de wettelijke definities vallen en daaraan voldoen.

Beginnelsen die in aanmerking moeten worden genomen bij het definiëren en beschrijven van de risico's

- De verklaringen van de verzoeker vormen het uitgangspunt voor het definiëren van risico's.
- Deze worden aangevuld met de risico's die u hebt vastgesteld op basis van de momenteel beschikbare informatie.
- De exacte reikwijdte van de risico's wordt bepaald door de uitkomst van de geloofwaardigheidsbeoordeling (aanvaarde/verworpen materiële feiten).
- Alle relevante details met betrekking tot de risico's moeten in de beschrijving worden opgenomen (d.w.z. wat, door wie, waarom, in welke bijdragende omstandigheden en of er sprake is van een mogelijkheid van bescherming).
- De risico's hebben alleen betrekking op gebeurtenissen die in de toekomst kunnen plaatsvinden.
- Elke juridische kwalificatie moet in dit stadium worden vermeden.

3.3. Het risico beoordelen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Wanneer u de risico's hebt gedefinieerd van wat de verzoeker kan overkomen bij terugkeer, is de volgende stap om te beoordelen hoe waarschijnlijk het is dat ze in geval van terugkeer bewaarheid worden.

Het doel van de beoordeling van het risico is vast te stellen voor welke soorten schade er een “gegronde vrees” of een “reëel risico” zou kunnen zijn.

Bij de risicobeoordeling moet het risico altijd in zijn geheel worden begrepen: de gevreesde gebeurtenissen in verband met de specifieke actoren, de redenen en de omstandigheden waarin de gebeurtenissen kunnen plaatsvinden, zoals hierboven beschreven.

In deze afdeling wordt besproken welke waarschijnlijkheidsnorm van toepassing is en wat dit inhoudt, en wordt u bijgestaan bij het onderzoeken van alle aspecten van de risico's. Het omvat vragen die u in aanmerking kunt nemen om alle elementen (risico-indicatoren) vast te stellen die van invloed zijn op de waarschijnlijkheid van het risico, alvorens over al deze elementen samen tot een conclusie te komen. In de conclusie geeft u het juiste gewicht aan elke bevinding met betrekking tot de risico-indicatoren, past u waar nodig de regels voor de verschoven bewijslast toe en concludeert u of aan de redelijke mate van waarschijnlijkheid is voldaan.

Houd er rekening mee dat de risicobeoordelingsfase geen juridische analyse inhoudt. Op basis van de uitkomst van deze beoordeling bepaalt u echter overeenkomstig die stap of er sprake is van een gegronde vrees voor vervolging of ernstige schade.

3.3.1. Waarschijnlijkheidsnorm voor gegronde vrees en reëel risico (bewijsnorm)

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

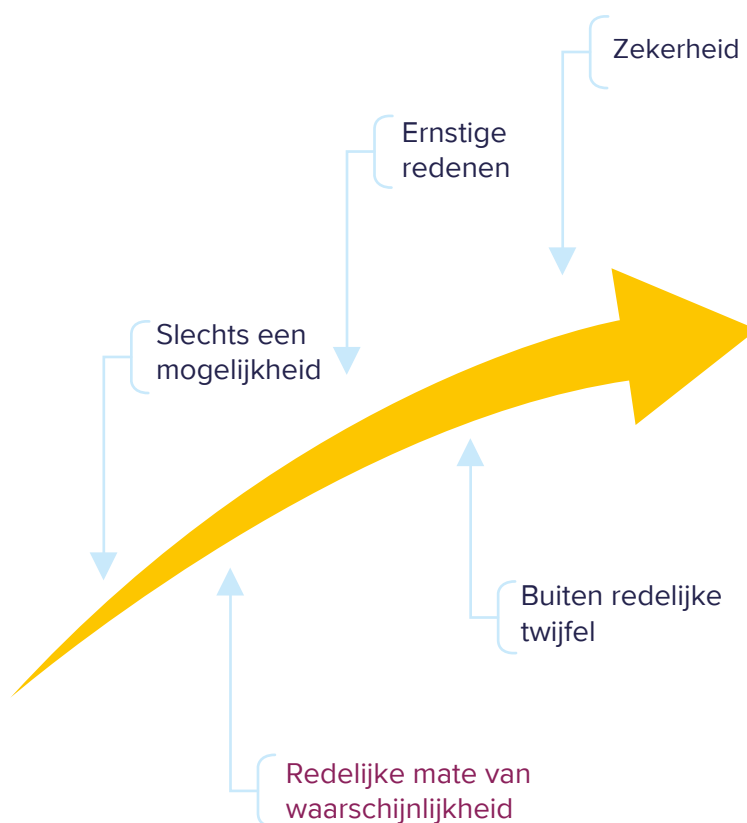
Om te beoordelen hoe waarschijnlijk het is dat het risico zich voordoet, moet u de juiste norm toepassen. De waarschijnlijkheidsnorm van het risico verwijst naar de drempel die moet worden gehaald om vast te stellen dat een bepaald risico zich in de redelijkerwijs afzienbare toekomst kan voordoen in geval van terugkeer van de verzoeker naar het land van herkomst of de voormalige gewone verblijfplaats. Als de drempel wordt gehaald, wordt aanvaard dat het risico overeenkomt met een gegronde vrees of een reëel risico.

Hoewel de drempel in de risicobeoordeling als zodanig niet is gedefinieerd in de EU-wetgeving en het HvJ-EU zich hierover nog niet heeft uitgesproken, is de meest toegepaste waarschijnlijkheidsnorm bij de beoordeling van het toekomstige risico voor de verzoeker de

“redelijke mate van waarschijnlijkheid” ⁽¹⁴¹⁾. Dit betekent dat de verwachtingen over de waarschijnlijkheid dat het risico zich voordoet, niet zo hoog moeten worden gesteld als het niveau van “zekerheid” of “aanzienlijke waarschijnlijkheid” of dat het risico zich “buiten redelijke twijfel” zal voordoen. Anderzijds is ook “slechts een kans” of “slechts een mogelijkheid” niet voldoende om het toekomstige risico vast te stellen. In onderstaande figuur worden de verschillende waarschijnlijkheidsnormen getoond.

Figuur 15. Waarschijnlijkheidsnorm voor gegronde vrees en reëel risico

⁽¹⁴¹⁾ HvJ-EU, arrest van 5 september 2012, *Bundesrepublik Deutschland tegen Y en Z*, zaak C-77/11 en zaak C-99/11, EU:C:2012:518, punt 76. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#). In dit arrest verduidelijkt het HvJ-EU dat de bevoegde autoriteiten bij de beoordeling of een verzoeker gegronde vrees voor vervolging heeft, “zich ervan vergewissen of de gebleken omstandigheden een zodanige bedreiging voor de betrokkene vormen dat hij een gegronde vrees heeft om, gelet op zijn persoonlijke situatie, daadwerkelijk te worden vervolgd”; HvJ-EU (Grote Kamer), arrest van 2 maart 2010, *Aydin Salahadin Abdulla e.a. tegen Bundesrepublik Deutschland*, gevoegde zaken C-175/08, C-176/08, C-178/08 en C-179/08, EU:C:2010:105, punt 89. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#); HvJ-EU, arrest van 7 november 2013, *Minister voor Immigratie en Asiel tegen X, Y en Z*, gevoegde zaken C-199/12 tot en met C-201/12, EU:C:2013:720, punt 72. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

Zoals ook wordt vermeld in de zaak van BVerwG (informele vertaling):

De waarschijnlijkheidsnorm veronderstelt dat bij een beknopte beoordeling van de existentiële kwestie die ter onderzoek wordt voorgelegd, de feiten die pleiten voor het bestaan van vervolging, zwaarder wegen en daarom prevaleren boven de feiten die spreken tegen het bestaan ervan. Hierbij moet een “kwalificerende” benadering worden gehanteerd, in de zin van een gewichtstoekenning en afweging van alle vastgestelde omstandigheden en hun betekenis. De materiële vraag is of, gezien deze omstandigheden, bij een redelijke, voorzichtige persoon in de situatie van de betrokkene vrees voor vervolging opgewekt kan worden.

Bundesverwaltungsgericht (Duitsland), BVerwG 10 C 23.12, punt 32, beschikbaar in het Duits op [www.bverwg.de](#); UNHCR, *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees* (Handboek inzake de procedures en criteria voor het vaststellen van de vluchtelingenstatus en richtsnoeren inzake internationale bescherming op grond van het Verdrag van 1951 en het Protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen), april 2019, HCR/1P/4/ENG/REV. 4, punt 42; UNHCR, *Note on Burden and Standard of Proof in Refugee Claims* (Notitie inzake bewijslast en bewijsstandaard bij asielerzoeken), 16 december 1998, punten 16 en 21.

De “redelijke mate van waarschijnlijkheid” vereist een kwalitatieve analyse. Het is niet nodig om risico te kwantificeren op een schaal van waarschijnlijkheden of om vast te stellen dat de kans dat het risico werkelijkheid wordt, “waarschijnlijker wel dan niet” is. Het bestaan van een “redelijke mate” kan niet worden vervangen door een wiskundige formule. Om de “redelijkheid” van de mate van waarschijnlijkheid te beoordelen, zal de risicobeoordeling zich daarentegen richten op de individuele situatie van de verzoeker binnen de bestaande omstandigheden in het land van herkomst.

De beoordeling van de waarschijnlijkheid strekt zich uit tot de redelijkerwijs voorzienbare toekomst. De redelijkerwijs voorzienbare toekomst is wat redelijkerwijs verwacht kan worden dat er zal gebeuren, gebaseerd op informatie over gebeurtenissen en omstandigheden in het verleden en heden. De redelijkerwijs voorzienbare toekomst gaat verder dan de nabije toekomst, maar gaat niet verder dan de tijd waarin redelijkerwijs verwacht kan worden dat bepaalde gebeurtenissen zullen plaatsvinden.

3.3.2. Risico-indicatoren

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Met de risico-indicatoren kunt u alle elementen onderzoeken die van invloed kunnen zijn op de waarschijnlijkheid van het risico. De risico-indicatoren kunnen zowel verwijzen naar bevindingen die de waarschijnlijkheid ondersteunen dat de gebeurtenis zich in de toekomst zal voordoen, als naar bevindingen die erop wijzen dat er redenen zijn om aan te nemen dat het risico geen werkelijkheid zal worden.

Figuur 16. Risico-indicatoren

De risico-indicatoren worden onderzocht aan de hand van de volgende vijf gebieden:

- de gebeurtenissen die de verzoeker in het verleden heeft meegemaakt (met inbegrip van gebeurtenissen die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade, de dreigingen daarvan en situaties of handelingen die mogelijk leiden tot dergelijke gebeurtenissen);
- mensen in de omgeving van de verzoeker of in een soortgelijke situatie als de verzoeker, die op deze manier zijn vervolgd, ernstige schade hebben ondervonden of zijn bedreigd;
- de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker, die het risico kunnen vergroten of verkleinen;
- de onderliggende redenen of motieven voor de gevreesde gebeurtenissen ten tijde van een mogelijke terugkeer van de verzoeker naar zijn land van herkomst;

- e) het vermogen van de actoren van vervolging of ernstige schade om te dreigen of de dreigementen uit te voeren in geval van terugkeer.

Voor elk van deze gebieden worden in de onderstaande afdeling vragen gegeven die nuttig zijn om alle aspecten van het risico te onderzoeken en tot positieve en/of negatieve bevindingen te komen. Bedenk dat de hier beschreven indicatoren als zodanig niet uitputtend zijn en dat er mogelijk aanvullende risico-indicatoren zijn die bij individuele verzoeken in aanmerking moeten worden genomen.

Belang van COI bij de risicobeoordeling

Om de risicobeoordeling uit te voeren, moet u de meest recente, relevante en betrouwbare COI onderzoeken en gebruiken, in het licht van de individuele kenmerken en de omstandigheden van de zaak. Tenzij de verzoeker een bekend persoon is, zal COI voornamelijk informatie geven over personen die zich in een vergelijkbare situatie als de verzoeker bevinden of kunnen bevinden.

Voor sommige zaken of bepaalde landen is een enorme hoeveelheid materiaal beschikbaar uit een groot aantal bronnen. Voor andere zaken en landen is daarentegen een beperkte hoeveelheid informatie te vinden. Het feit dat u geen informatie vindt over de huidige situatie met betrekking tot het risico dat u probeert te beoordelen, betekent niet noodzakelijkerwijs dat het risico niet bestaat. In plaats daarvan kan het betekenen dat er geen of te weinig melding van het onderwerp wordt gemaakt.

Zie voor het omgaan met tegenstrijdige, beperkte of ontbrekende COI tijdens het onderzoek van een verzoek [Practical Guide on the use of country of origin information by case officers for the examination of asylum applications](#) (Praktische gids over het gebruik van informatie over het land van herkomst door hoor- en beslisambtenaren voor de behandeling van asielverzoeken) van het EASO, december 2020, blz. 38-40.

a) De gebeurtenissen die de verzoeker in het verleden heeft meegemaakt

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

In het algemeen is het feit dat een gebeurtenis in het verleden al heeft plaatsgevonden op zichzelf waarschijnlijk de sterkste indicator dat het waarschijnlijk is dat deze gebeurtenis in de toekomst opnieuw zal plaatsvinden. Om deze reden is in de erkenningsrichtlijn (herschikking) een verschuiving van de bewijslast bepaald in gevallen waarin de “verzoeker in het verleden reeds is blootgesteld aan vervolging of aan ernstige schade, of dat hij rechtstreeks is bedreigd met dergelijke vervolging of dergelijke schade” ⁽¹⁴²⁾. Zie voor meer informatie over deze verschuiving in de bewijslast afdeling [3.4 “Concluderen over het risico”](#).

⁽¹⁴²⁾ Artikel 4, lid 4, van de erkenningsrichtlijn (herschikking):

Het feit dat de verzoeker in het verleden reeds is blootgesteld aan vervolging of aan ernstige schade, of dat hij rechtstreeks is bedreigd met dergelijke vervolging of dergelijke schade, is een duidelijke aanwijzing dat de vrees van de verzoeker voor vervolging gegrond is en het risico op het lijden van ernstige schade reëel is, tenzij er goede redenen zijn om aan te nemen dat die vervolging of ernstige schade zich niet opnieuw zal voordoen.

Door de materiële feiten vast te stellen en de geloofwaardigheid te beoordelen hebt u alle gebeurtenissen al vastgesteld die in het verleden hebben plaatsgevonden en die het toekomstige risico kunnen staven.

Wanneer u bepaalde gebeurtenissen uit het verleden als geloofwaardig hebt aanvaard, is een belangrijke dimensie om in de risicobeoordeling verder te onderzoeken hoe deze over de tijd zijn verspreid.

Wanneer vond de (laatste) gebeurtenis plaats?

- Hoeveel tijd is er verstreken tussen de laatste gebeurtenis en het moment dat de verzoeker het land van herkomst verliet?
- Wat is er gebeurd in de periode tussen de laatste gebeurtenis en het vertrek van de verzoeker?
- Wat deed de actor van vervolging of ernstige schade gedurende deze tijd?
- Als er in de tussenliggende periode geen belangrijke gebeurtenissen waren, wat zijn dan de redenen dat er niets anders is gebeurd? Zijn er aanwijzingen dat, ondanks het tijdsverloop, de actor de verzoeker opnieuw zal gaan bedreigen of de handelingen zal begaan die zouden kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade?

Als een gebeurtenis plaatsvond lang voordat de verzoeker het land van herkomst verliet en de verzoeker lange tijd heeft geleefd zonder dat soortgelijke gebeurtenissen zich hebben herhaald, kan dit een aanwijzing zijn dat er een beperkt risico is dat de gebeurtenis zich in de toekomst opnieuw voordoet. Dit kan als het geval worden beschouwd zolang er geen andere verklaringen voor zijn, die in detail moeten worden onderzocht. Er kunnen vele redenen zijn waarom er vóór het vertrek geen gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. Het is mogelijk dat de actor niet op de hoogte was van de verblijfplaats van de verzoeker, of dat hij op dat moment andere prioriteiten had, zonder dat zijn beleid of intentie ten aanzien van de verzoeker noodzakelijkerwijs is gewijzigd.

Het is belangrijk op te merken dat, enerzijds, het meegemaakt hebben van gebeurtenissen in het verleden die zouden kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade een duidelijke aanwijzing is dat dergelijke gebeurtenissen zich waarschijnlijk zullen voordoen in geval van terugkeer, anderzijds, de afwezigheid van gebeurtenissen in het verleden die zouden kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade niet noodzakelijkerwijs betekent dat er geen toekomstig risico is. Men kan immers niet verwachten dat iemand wacht totdat hij aan dergelijke gebeurtenissen wordt onderworpen alvorens zijn land van herkomst te ontvluchten.

b) Mensen in de omgeving van de verzoeker of in een soortgelijke situatie als de verzoeker

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Worden mensen in de omgeving van de verzoeker bedreigd of geconfronteerd met gebeurtenissen en/of gedragingen die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade?

Wat er is gebeurd of nog steeds gebeurt met familieleden of vrienden in verband met de situatie van de verzoeker, is ook een indicator van een bestaand risico. Uit de informatie kan bijvoorbeeld blijken dat de actor van vervolging dichterbij de verzoeker komt of de verzoeker schade wil toebrengen via nauwe verwanten.

- Worden mensen dicht bij de verzoeker bedreigd om dezelfde redenen als de verzoeker die vreest voor vervolging of ernstige schade? Worden zij bedreigd omdat zij nauw aan de verzoeker verwant zijn? Worden zij om andere redenen bedreigd?

Hieronder volgt een niet-uitputtende lijst met elementen om in aanmerking te nemen.

Over de gebeurtenissen

- Met welke gebeurtenissen worden personen in de omgeving van de verzoeker doorgaans geconfronteerd?
- Hoe vaak komen deze gebeurtenissen voor?
- Hoe wijdverbreid zijn deze gebeurtenissen?

Over de overeenkomst

- Zijn er belangrijke verschillen tussen de verzoeker en de aan hem gerelateerde personen die een aanzienlijke invloed kunnen hebben op het risico dat de verzoeker een soortgelijk lot treft?

Voorbeeld van de behandeling van familieleden als risico-indicator: [zaak van een activiste uit land B](#)

De dood van haar neef, de mishandeling van haar familieleden en de inbewaringstelling van haar neven waren duidelijk rechtstreekse bedreigingen van de actor van de vervolging aan het adres van de verzoekster om haar haar activiteiten te doen staken. Als u deze feiten hebt aanvaard, vormen ze sterke indicatoren van het risico in kwestie.

Worden mensen in een soortgelijke persoonlijke situatie en/of met dezelfde kenmerken op deze manier vervolgd of bedreigd, of lijden ze ernstige schade?

Als personen in een soortgelijke situatie als de verzoeker en/of met dezelfde kenmerken als de verzoeker vervolgd worden of ernstige schade lijden, is dit een duidelijke aanwijzing dat de verzoeker zelf ook gevaar loopt bij terugkeer. De overeenkomsten kunnen reëel of vermeend zijn. In dit geval moeten de volgende vragen worden onderzocht.

Hieronder volgt een niet-uitputtende lijst met elementen om in aanmerking te nemen.

Over de gebeurtenissen

- Met welke gebeurtenissen worden personen in een soortgelijke situatie doorgaans geconfronteerd?
- Zijn deze gebeurtenissen bij wet voorzien?
- Hoe vaak komen deze gebeurtenissen voor?
- Hoe wijdverbreid zijn deze gebeurtenissen?

Over de overeenkomst

- In hoeverre komt de situatie van de verzoeker overeen met de situatie van de personen die vervolging of ernstige schade hebben ondervonden en/of in hoeverre hebben zij soortgelijke kenmerken?
- Zijn er belangrijke verschillen tussen de verzoeker en de personen die vervolging of ernstige schade hebben ondervonden die een aanzienlijke invloed kunnen hebben op het risico dat de verzoeker vervolging of schade ondervindt?

De overeenkomsten of verschillen kunnen betrekking hebben op de onderstaande voorbeelden.

Het gebied van oorsprong van de verzoeker

- Is de vervolging of ernstige schade beperkt tot een ander gebied dan het gebied waar de verzoeker verbleef of vandaan kwam?
- Zijn er redenen om aan te nemen dat de vervolging of ernstige schade beperkt zal blijven tot die gebieden?
- Beschikt de actor van vervolging of ernstige schade over dezelfde capaciteiten in het gebied van herkomst van de verzoeker?

Het profiel van de persoon

- Is de vervolging of ernstige schade voornamelijk of uitsluitend gericht tegen meer vooraanstaande personen?
- Is de vervolging of ernstige schade beperkt tot personen die:
 - activiteiten op een bepaald niveau hebben uitgevoerd;
 - specifieke rollen en verantwoordelijkheden op zich namen in hun organisatie;
 - een bepaalde maatschappelijke zichtbaarheid hadden of bepaalde banden hadden met andere belangrijke tegenstanders?

Voorbeeld van de behandeling van personen in een soortgelijke situatie als risico-indicator: [zaak van een jongeman uit land A](#)

Er zijn geen gebeurtenissen in het verleden die zouden kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade of zelfs bedreigingen. In dit geval is het, aangezien het om een toekomstgericht onderzoek gaat, belangrijk om informatie te onderzoeken en te verzamelen over wat er gebeurt met mensen die weigeren zich bij de terroristische groepering aan te sluiten. Wat zijn de gevolgen voor hen?

Als u het materiële feit hebt aanvaard dat de verzoeker werd benaderd om zich bij de terroristische organisatie aan te sluiten, zullen de gevolgen van de weigering van andere personen die op dezelfde wijze als de verzoeker werden benaderd, en met vergelijkbare kenmerken, ook wijzen op een risico voor de verzoeker. Vinden deze rekruteringen bijvoorbeeld plaats in specifieke gebieden? Behoren de beoogde jongemannen tot een bepaalde etnische of sociale groep?

Voorbeeldscenario: de verzoeker heeft het land verlaten zonder te zijn benaderd voor rekrutering. In dit geval hebt u niet eerder een materieel feit geformuleerd en beoordeeld dat hij door de groepering benaderd is, maar een materieel feit met betrekking tot de gebeurtenissen en het gedrag van deze terroristische groepering en de methoden/praktijken die de groepering gebruikt om mensen te werven.

Als u hebt aanvaard dat het inderdaad in dit gebied gangbaar is dat de terroristische groepering jongemannen rekruteert, dan is het profiel van de verzoeker, en met name zijn leeftijd, van groot belang om te beoordelen of het mogelijk is dat de verzoeker dit risico loopt, naast de informatie over wat er gebeurt met personen met hetzelfde profiel of in dezelfde situatie.

c) Risico-indicatoren die verband houden met de omstandigheden die het risico vergroten of verkleinen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Zijn er (persoonlijke) omstandigheden die het risico vergroten of verkleinen?

U hebt de omstandigheden vastgesteld die kunnen bijdragen aan het risico als onderdeel van de vaststelling van de materiële feiten. Deze omstandigheden moeten nu worden aangevuld met alle omstandigheden die het risico kunnen vergroten of verkleinen. Op basis hiervan beoordeelt u in hoeverre de waarschijnlijkheid dat het risico werkelijkheid wordt, zal toenemen of afnemen.

Persoonlijke omstandigheden die het risico kunnen verhogen, kunnen betrekking hebben op leeftijd, geslacht, geletterdheid, opleiding, maatschappelijke positie, familiebetrekkingen, handicap, etniciteit, religie of sociale groep, waarbij deze niet de belangrijkste reden voor dit risico vormen. Andere omstandigheden kunnen verband houden met feiten, zoals de woonplaats of het hebben van zichtbare littekens, voor zover de verzoeker niet gemakkelijk afstand van deze feiten kan nemen. In sommige landen verandert een adreswijziging bijvoorbeeld niets aan het feit dat iemand wordt beschouwd als afkomstig uit een bepaald deel van het land of een bepaald deel van een stad.

- Op welke manier wordt het leven van de verzoeker, of van andere personen die dezelfde omstandigheden of kenmerken delen, door deze omstandigheden beïnvloed?
- In hoeverre maken deze omstandigheden of eigenschappen de verzoeker tot een gemakkelijker doelwit voor de actoren van vervolging of ernstige schade?
- In hoeverre maken de omstandigheden de verzoeker tot een meer “gewild” doelwit?

Andere omstandigheden kunnen het risico vergroten of verkleinen. Het kan hierbij gaan om rijkdom, maatschappelijke positie, familie, stam of sociaal netwerk, opleidingsniveau of mechanismen voor conflictoplossing van de stam enz. U moet beoordelen hoe doeltreffend deze omstandigheden zijn in het voorkomen dat het risico werkelijkheid wordt, en of dit de verzoeker op voorspelbare en duurzame wijze zou beschermen tegen de gevreesde gebeurtenissen.

- In welke mate verminderen deze omstandigheden effectief het risico?

d) Risico-indicatoren die verband houden met het motief van de actoren om de gebeurtenissen uit te voeren die zouden kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Het is belangrijk om de motieven te beoordelen voor de beweerde gebeurtenissen die zouden kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade op het moment van een mogelijke terugkeer van de verzoeker. Het motief kan veranderd zijn of het motief zelf kan helemaal verdwenen zijn.

Zal de actor (nog steeds) een motief hebben om de bedreiging uit te voeren op het moment van een mogelijke terugkeer?

De actor van vervolging of ernstige schade kan zijn beleid ten aanzien van de beweerde gebeurtenissen die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade, hebben gewijzigd, of de positie of belangen van de actor kunnen zijn veranderd.

Zijn er veranderingen in de wetgeving, bijvoorbeeld een amnestiemaatregel die nu van kracht is of de decriminalisering van een overtreding?

- Is er een regimewijziging geweest? Zo ja, op welke niveaus en in welke mate?
- Is er een verandering opgetreden in de manier waarop de actor van vervolging of ernstige schade de verzoeker, zijn gezinsleden of andere personen in een soortgelijke situatie behandelt?
- Bezit de verzoeker nog steeds de kenmerken waarop het motief is gebaseerd voor de beweerde gebeurtenissen die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade, of wordt de verzoeker nog steeds geacht deze kenmerken te bezitten?
- Heeft de actor van de vervolging op een andere manier (anders dan de verzoeker als doelwit) verkregen wat hij nastreefde?
- Onder welke omstandigheden heeft de verzoeker het land verlaten (legale of illegale uitreis, middelen om te reizen enz.)?

Het is belangrijk om na te gaan of deze verandering werkzaam is. Als bijvoorbeeld de wet zou zijn gewijzigd, maar in de praktijk hetzelfde gedrag nog steeds zou worden vervolgd door andere rechtsgronden te gebruiken, zou het risico dat eraan verbonden is, nog steeds bestaan. Evenzo leidt een verandering in de politieke context mogelijk niet tot een verandering in de praktijk als de overheidsfunctionarissen dezelfde blijven en zich nog steeds op dezelfde manier gedragen. Zelfs de omstandigheden waaronder de verzoeker zijn land heeft verlaten, kunnen een aanwijzing geven over de intenties van de actor van vervolging. Als de verzoeker bijvoorbeeld gebeurtenissen heeft meegemaakt die door de autoriteiten zijn gepleegd en die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade, en hij heeft het land legaal verlaten met alle juiste documenten op zijn eigen naam, kan dit een aanwijzing zijn dat de verzoeker geen doelwit van de actor was. Dit zou ten minste het geval zijn op het moment van vertrek.

Als de beschikbare COI aanwijzingen bevat dat de motieven van de actor zijn veranderd of verdwenen, moet u bij de verzoeker nagaan of deze veranderingen ook van toepassing zijn

op zijn individuele situatie. U moet controleren of de verandering daadwerkelijk invloed zou hebben op hun risico om te worden onderworpen aan gebeurtenissen die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade.

Zijn de actoren op de hoogte van de activiteiten of kenmerken van de verzoeker die het motief kunnen vormen voor handelingen die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade?

De handelingen van de actoren van vervolging of ernstige schade vinden vaak hun oorzaak in het gedrag of het uiterlijk van de verzoeker. U moet daarom een idee hebben van de manier waarop de verzoeker zich bij een mogelijke terugkeer zal voordoen of gedragen. Houd echter voor ogen dat van de verzoeker niet kan worden verwacht dat hij om vervolging te voorkomen elementen verbergt die fundamenteel samenhangen met de kenmerken die door de definitie van vluchteling worden beschermd ⁽¹⁴³⁾. Kortom, van een verzoeker kan niet worden verwacht dat hij verbergt wat fundamenteel is voor wie hij is of waar hij in gelooft.

Soms is het niet duidelijk of de actor op de hoogte is van de activiteiten of kenmerken van de verzoeker die de basis kunnen vormen voor handelingen die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade. Dit kan met name het geval zijn als de angst *sur place* is ontstaan. In dergelijke situaties moet u beoordelen hoe de verzoeker, op basis van zijn verklaringen, redelijkerwijs kan worden verondersteld zich te gedragen of zich voor te doen bij terugkeer, waarbij u voor ogen dient te houden dat niet van hem kan worden verwacht dat hij fundamentele kenmerken verbergt.

Als de verzoeker bijvoorbeeld louter om opportunistische redenen heeft deelgenomen aan een betoging in het land van asiel en de autoriteiten van het land van herkomst zijn niet van zijn deelname op de hoogte en er zijn geen aanwijzingen dat zij dit in de nabije toekomst zullen worden, kan dit niet leiden tot een risico op gebeurtenissen die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade. Dit is omdat redelijkerwijs mag worden aangenomen dat de verzoeker niet zal deelnemen aan soortgelijke protesten in zijn land van herkomst.

Als de verzoeker echter in zijn land van herkomst uit vrees vóór zijn vertrek nooit zijn politieke overtuiging heeft geuit en de autoriteiten zich bijgevolg niet bewust zijn van de politieke overtuiging van de verzoeker, kan dit niettemin leiden tot het risico op gebeurtenissen die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade. Dit is omdat van de verzoeker niet kan worden verwacht dat hij zijn politieke overtuiging blijft verbergen om gebeurtenissen te vermijden die kunnen overeenkomen met vervolging bij een mogelijke terugkeer.

De belangrijkste vragen die u in dit verband moet stellen, zijn daarom:

⁽¹⁴³⁾ HvJ-EU, arrest van 5 september 2012, [Bundesrepublik Deutschland tegen Y en Z](#), zaak C-77/11 en zaak C-99/11, EU:C:2012:518, punt 78. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#). In dit arrest behandelt het HvJ-EU religie als een reden voor vervolging. De motivering in dit arrest kan worden geëxtrapoleerd naar alle redenen voor vervolging, in het bijzonder waar in het arrest wordt gesteld dat het niet noodzakelijk is om “rekening te houden met de mogelijkheid voor de verzoeker om een gevaar van vervolging uit de weg te gaan door af te zien van (...) de bescherming die de richtlijn hem beoogt te verzekeren door hem als vluchteling te erkennen” door zich te onthouden van godsdienstige praktijken die de persoon als noodzakelijk acht of die door zijn geloofsleer wordt voorgeschreven. Dezelfde redenering werd naar analogie toegepast op invulling van seksuele gerichtheid in HvJ-EU, arrest van 7 november 2013, [Minister voor Immigratie en Asiel tegen X, Y en Z](#), gevoegde zaken C-199/12 tot en met C-201/12, EU:C:2013:720, punten 70-76. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

- Wat zal het gedrag en/of de handelingen van de verzoeker bij terugkeer zijn, rekening houdend met hetgeen waarvan niet kan worden verwacht dat de verzoeker het verbergt?
- Hield de verzoeker zich met activiteiten of bepaald gedrag bezig louter om opportunistische of toevallige redenen?
- Zo ja, zijn de autoriteiten in het land van herkomst op de hoogte van deze activiteiten of dit gedrag?
- Zo ja, wat is de kijk van de autoriteiten op deze activiteiten of dit gedrag?

Publicaties op sociale media ⁽¹⁴⁴⁾

- Verzoekers kunnen zich beroepen op de **publiciteit** die aan een publicatie op sociale media is gegeven als voorbeeld van het toekomstige risico. Publicaties op sociale media kunnen een potentieel groot aantal kijkers/lezers hebben. Het feit dat het potentieel bestaat, betekent niet dat elke publicatie op internet een groot publiek heeft en, zo ja, dat dit publiek ook de actor van vervolging of ernstige schade omvat ⁽¹⁴⁵⁾. U moet alle relevante algemene en individuele omstandigheden in aanmerking nemen, evenals de toelichtingen van de verzoeker, voordat u tot een conclusie komt over de waarschijnlijkheid dat de actor van vervolging of ernstige schade weet van een publicatie. Het onderzoeksproces is gebaseerd op de combinatie van alle verschillende factoren en moet worden beoordeeld door rekening te houden met de context van het land van herkomst.
- Wanneer de actor van vervolging of ernstige schade **een actief controlebeleid heeft** ten aanzien van onlinepublicaties van het soort dat de verzoeker publiceert, is de kans groter dat de vervolger daarvan op de hoogte is. Dit is zelfs het geval wanneer de verzoeker verhoudingsgewijs beperkte publiciteit geeft aan zijn publicatie(s). Als de actor van vervolging of ernstige schade zich passiever gedraagt, is de kans kleiner dat hij op de hoogte is van de publicatie en hangt deze kans meer af van de promotie van de publicatie zelf dan van de werkwijze van de actor van vervolging of ernstige schade.
- De **mate van publiciteit/zichtbaarheid van de publicatie** zelf kan afhankelijk zijn van verschillende factoren. U moet op zoek gaan naar aanwijzingen waardoor u weet hoe waarschijnlijk het is dat de informatie de actor van vervolging of ernstige schade heeft bereikt of kan bereiken. De vragen om te overwegen zijn: “Is het een vertrouwelijke publicatie met een beperkt aantal weergaven of een beperkt potentieel aantal weergaven? Of is het de bedoeling dat de publicatie door een groot aantal mensen wordt bekeken, op basis van het gebruikte medium en de instrumenten waarmee de zichtbaarheid wordt gewaarborgd? Heeft de publicatie zich op een andere wijze dan door de auteur bedoeld over internet verspreid?”

⁽¹⁴⁴⁾ Deze tekst is samengesteld uit EUAA, [Practical Guide on Political Opinion](#) (Praktische gids over politieke overtuiging), 2022, afdeling 3.7 “Political opinion expressed via social media”, blz. 80-86.

⁽¹⁴⁵⁾ Zie voor meer informatie over deze kwestie EUAA, [Qualification for international protection \(Directive 2011/95/EU\) – Judicial analysis](#) (Voorwaarden om in aanmerking te komen voor internationale bescherming (Richtlijn 2011/95/EU) – Analyse van de rechtspraak), tweede editie, 2023, afdeling 1.10.3.4; zie ook Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber (IAC), Verenigd Koninkrijk), arrest van [20 januari 2022, XX \(PJAK – sur place activities – Facebook\) Iran CG \[2022\] UKUT 23 \(IAC\)](#) (laatst bijgewerkt 30 september 2022).

- Op sommige internetpagina's is het **aantal views (weergaven)**, likes (vind-ik-leuks) enz. te zien. Dit kan een idee geven van het aantal mensen dat de publicatie heeft bekeken. Bedenk dat op sommige webpagina's het aantal "weergaven" niet het aantal verschillende mensen is die de publicatie hebben gezien, maar het aantal keren dat de pagina is bezocht. Dit betekent dat meerdere bezoeken van dezelfde persoon, ook de auteur zelf, als verschillende "weergaven" worden beschouwd. Het aantal weergaven is één factor om rekening mee te houden, maar het "belang" van het aantal zal afhangen van de nationale context en misschien ook van andere factoren, zoals hoe recent de publicatie is bekeken (een groot aantal weergaven van jaren geleden kan bijvoorbeeld als minder relevant worden beschouwd dan een kleiner aantal recente weergaven).
- Het **aantal "volgers"** van de auteur, indien van toepassing, kan een idee geven van het aantal mogelijke kijkers. Het feit dat een persoon online wordt "gevolgd" door een groot aantal mensen, maakt het waarschijnlijker dat hun publicaties worden bekeken en dat hun inhoud gelezen en gedeeld wordt.
- Het belang van het gebruikte **soort medium** en de impact ervan. Op internet hebben niet alle media dezelfde impact en reikwijdte. Is de publicatie gepubliceerd op de webpagina van een grote krant of op een privéblog? Als u op de hoogte bent van de werking van verschillende soorten sociale media (Facebook, YouTube, Instagram, TikTok enz.) en van de impact van elk medium in het land van herkomst, kunt u het potentiële bereik van de publicatie inschatten. Publiceren in een persoonlijk of privéblog is niet hetzelfde als het schrijven van een artikel in het blog van bijvoorbeeld een oppositiepartij. Het tweede zal waarschijnlijk door meer mensen gevolgd worden (en in het bijzonder door de actor van vervolging of ernstige schade), terwijl de eerste vrij vertrouwelijk kan blijven.
- **Toegankelijkheid.** Wie heeft er toegang tot deze informatie en hoe gemakkelijk kan deze worden geraadpleegd? Internetpublicaties zijn niet altijd bedoeld om door iedereen gezien te worden. U moet dus nagaan of en in welke mate de pagina openbaar is, of dat de pagina privé is gebleven of beperkt is gebleven tot een beperkt aantal kijkers. Controleer bijvoorbeeld de "vrienden" of abonnees van die publicatie of het socialemediaplatform en in hoeverre de informatie met anderen mag worden gedeeld, bijvoorbeeld of het mogelijk is om de pagina elektronisch te delen. Een andere vraag om te overwegen is of iedereen de informatie kan tegenkomen, per toeval of via een eenvoudige zoekopdracht, of dat de publicatie zo moeilijk te vinden is dat alleen degenen die over zeer gedetailleerde informatie over de publicatie beschikken, deze zouden vinden/zien.
- **Voorbeeldscenario.** Als dit de enige publicatie van de verzoeker is en u zeer specifieke informatie moet invoeren, zoals de naam van de verzoeker of specifieke trefwoorden om de publicatie te kunnen vinden, of als u het URL-adres nodig hebt om de publicatie te bereiken, is het zeer onwaarschijnlijk dat iemand die deze informatie nog niet heeft, deze publicatie zal tegenkomen. Het gaat dus niet om informatie waaraan veel publiciteit is gegeven.

- **Beschikbaarheid.** Is de pagina nog steeds beschikbaar op internet? De auteur kan een pagina hebben verwijderd of de inhoud na publicatie hebben gewijzigd. Verwijst een verzoeker naar publicaties op internet, let dan op de manier waarop de verzoeker de informatie verstrekt. Heeft de verzoeker alleen een afdruk van een internetpagina verstrekt? Is die pagina nog steeds beschikbaar op internet, en zo nee, waarom niet? Als de pagina niet meer beschikbaar is op internet, zou u kunnen navragen waarom deze publicatie voor de verzoeker nog steeds een risico bij terugkeer zou inhouden.
- Bedenk echter dat elektronische publicaties een elektronische voetafdruk achterlaten en een oneindige levensduur kunnen hebben, waardoor de publicaties zijn terug te halen, zelfs nadat de auteur ze heeft verwijderd.

a) Risico-indicatoren die verband houden met het vermogen van de actor om de verzoeker schade te berokkenen

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Is de actor van vervolging of ernstige schade in staat de verzoeker schade te berokkenen?

Het vermogen van de actor van vervolging of ernstige schade om de verzoeker te schaden, hangt af van zijn positie en ondersteuning. Deze capaciteit kan aanzienlijk verschillen, afhankelijk van de vraag of de actor een statelijke of een niet-statale actor is.

Als de actor de staat is, wordt ervan uitgegaan dat hij in staat zal zijn de beoogde handelingen uit te voeren die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade en dat hij de verzoeker overal op het grondgebied van de staat zal kunnen bereiken. Daarbij moeten echter nog de volgende vragen worden gesteld.

- Gaat de bedreiging uit van de staat als zodanig of van individuen of een beperkte groep functionarissen binnen die staat? Handelen deze individuen uit eigenbelang of voeren zij beleid van de staat uit?
- Zo ja, hebben deze individuen macht of invloed buiten hun lokale of regionale niveau?
- Hebben zij de macht om gebeurtenissen te verwezenlijken die kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade?

Als het risico afkomstig is van niet-statale actoren, moeten hun vermogen om te handelen en hun invloed zorgvuldig worden beoordeeld.

- Wat is hun maatschappelijke positie?
- In hoeverre worden zij geaccepteerd of gesteund door de omringende maatschappij?
- In hoeverre hebben zij invloed op de staat en in hoeverre is de staat corruptiegevoelig?
- Kunnen zij straffeloos optreden?

De bevindingen met betrekking tot het vermogen van de actor zullen normaal gesproken op zichzelf niet leiden tot de conclusie dat er geen risico is of dat er geen redelijke mate van waarschijnlijkheid is dat het risico zich voordoet. Deze bevindingen moeten worden gezien in combinatie met de andere risico-indicaties. De bevindingen kunnen niettemin worden meegenomen in de juridische beoordeling (de volgende stap in het onderzoeksproces), in het bijzonder met betrekking tot de beschikbaarheid van de formele bescherming in het

algemeen en de beschikbaarheid van een binnenlands beschermingsalternatief zoals gedefinieerd in de erkenningsrichtlijn (herschikking) ⁽¹⁴⁶⁾.

Verwante publicatie van het EUAA

Zie voor een gedetailleerde bespreking van het begrip “binnenlands beschermingsalternatief” en hoe dit moet worden toegepast [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktische gids over het binnenlands beschermingsalternatief) van het EASO, mei 2021.

3.4. Concluderen over het risico

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

Om de risicobeoordeling af te ronden, moet u alle bevindingen ten aanzien van de risico-indicatoren van elk risico tezamen in aanmerking nemen en beoordelen of aan het criterium van de redelijke mate van waarschijnlijkheid is voldaan.

Neem alle risico-indicatoren tezamen in aanmerking

Sommige elementen leiden mogelijk op zich niet tot een voldoende waarschijnlijk risico, maar de combinatie van elementen kan in het licht van de beschikbare informatie leiden tot de conclusie dat er een redelijke mate van waarschijnlijkheid is dat het risico zal ontstaan bij terugkeer van de verzoeker naar het land van herkomst.

Als de indicatoren verschillende richtingen op wijzen, zult u elke factor moeten wegen. Indicatoren die rechtstreeks verband houden met wat er in het verleden is gebeurd met de verzoeker, kunnen zwaarder wegen dan wat er is gebeurd met personen in de omgeving van de verzoeker, wat weer zwaarder kan wegen dan wat er is gebeurd met personen in soortgelijke situaties. Dit moet echter worden beoordeeld in het licht van de concrete situatie, de beschikbare informatie en rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker en/of de gebeurtenis en de algemene omstandigheden in het land van herkomst of gewone verblijfplaats.

Hierbij zult u een verschoven bewijslast moeten toepassen voor risico's die in het verleden al werkelijkheid zijn geworden of waarvoor zich in het verleden al bedreigingen hebben voorgedaan. Als een materieel feit dat kan worden aangemerkt als vervolging of ernstige schade in het verleden (of een rechtstreekse dreiging daarvan), wordt aanvaard, wordt aangenomen dat dit feit zich in de toekomst opnieuw kan voordoen ⁽¹⁴⁷⁾ en dat bijgevolg aan het waarschijnlijkheidsniveau van het risico is voldaan.

Deze aanname kan terzijde worden geschoven als u “goede redenen” hebt om aan te nemen dat dergelijke gebeurtenissen zich in de toekomst niet opnieuw zullen voordoen. De vraag of

⁽¹⁴⁶⁾ Artikel 8 van de erkenningsrichtlijn (herschikking).

⁽¹⁴⁷⁾ Artikel 4, lid 4, van de erkenningsrichtlijn (herschikking):

Het feit dat de verzoeker in het verleden reeds is blootgesteld aan vervolging of aan ernstige schade, of dat hij rechtstreeks is bedreigd met dergelijke vervolging of dergelijke schade, is een duidelijke aanwijzing dat de vrees van de verzoeker voor vervolging gegrond is en het risico op het lijden van ernstige schade reëel is, tenzij er goede redenen zijn om aan te nemen dat die vervolging of ernstige schade zich niet opnieuw zal voordoen.

deze gebeurtenissen overeenkomen met vervolging of ernstige schade, is niet iets wat in dit stadium moet worden beoordeeld en besloten. In dit stadium is het voldoende dat er aanwijzingen zijn dat deze gebeurtenissen uit het verleden “kunnen” overeenkomen met vervolging of ernstige schade ⁽¹⁴⁸⁾. Alleen als u vaststelt dat er goede redenen zijn om aan te nemen dat deze gebeurtenissen zich volgens de risicobeoordeling in de toekomst niet meer zullen voordoen, dan wordt dit risico niet aangehouden voor de juridische beoordeling.

Er hoeft niet met volledige zekerheid te worden aangetoond dat de vervolging of ernstige schade zich niet opnieuw zal voordoen. In plaats daarvan moet u aantonen dat er goede redenen zijn, d.w.z. objectieve omstandigheden, om aan te nemen dat deze gebeurtenissen zich niet opnieuw zullen voordoen.

Als het bijvoorbeeld relatief lang geleden is sinds het laatste incident of de laatste bedreiging, is dit op zich geen goede reden om aan te nemen dat de gebeurtenis zich niet opnieuw zal voordoen. U moet de mogelijke redenen voor dit lange tijdsverloop hebben onderzocht, zowel vanuit het perspectief van de verzoeker als van de actor van vervolging of ernstige schade. Pas wanneer u hebt vastgesteld dat er geen andere verklaringen zijn voor het uitblijven van incidenten of bedreigingen dan dat de actor van de vervolging of van de ernstige schade is opgehouden de verzoeker te vervolgen of trachten te benadelen en er ook verder geen aanwijzingen zijn dat hij zijn gedrag in de toekomst zal hervatten, kunt u concluderen dat het tijdsverloop deel kan uitmaken van de goede redenen om aan te nemen dat de vervolging of de ernstige schade zich niet zal herhalen.

Juridische analyse

Nadat u de risicobeoordeling hebt uitgevoerd, behoudt u alleen de risico's waarvoor er een redelijke mate van waarschijnlijkheid is dat ze de verzoeker bij terugkeer naar het land van herkomst kunnen overkomen. Voor elk van de risico's hebt u beschreven wat er wordt aanvaard als het gaat om wat de verzoeker vreest, door wie en waarom of in welke omstandigheden. Op basis van deze risico's kunt u overgaan op de stap van de juridische analyse, waarbij u beoordeelt of aan de inhoudelijke voorwaarden van de erkenningsrichtlijn (herschikking) voor het verlenen van internationale bescherming is voldaan, eerst voor de vluchtelingenstatus en, indien nodig, ook voor de subsidiairebeschermingsstatus.

U beoordeelt of de gebeurtenissen die de verzoeker met een redelijke mate van waarschijnlijkheid bij terugkeer kunnen overkomen (zoals gedefinieerd in de risicobeoordeling), overeenkomen met vervolging of ernstige schade. Als dit het geval is, beoordeelt u de beschikbaarheid van nationale bescherming, de aanwezigheid van een potentieel binnenlands beschermingsalternatief en het juridische onderzoek van de vastgestelde gronden voor uitsluiting.

Verwante publicatie van het EUAA

Zie voor verdere analyse de [Praktische gids: Voorwaarden voor internationale bescherming](#) van het EASO, april 2018.

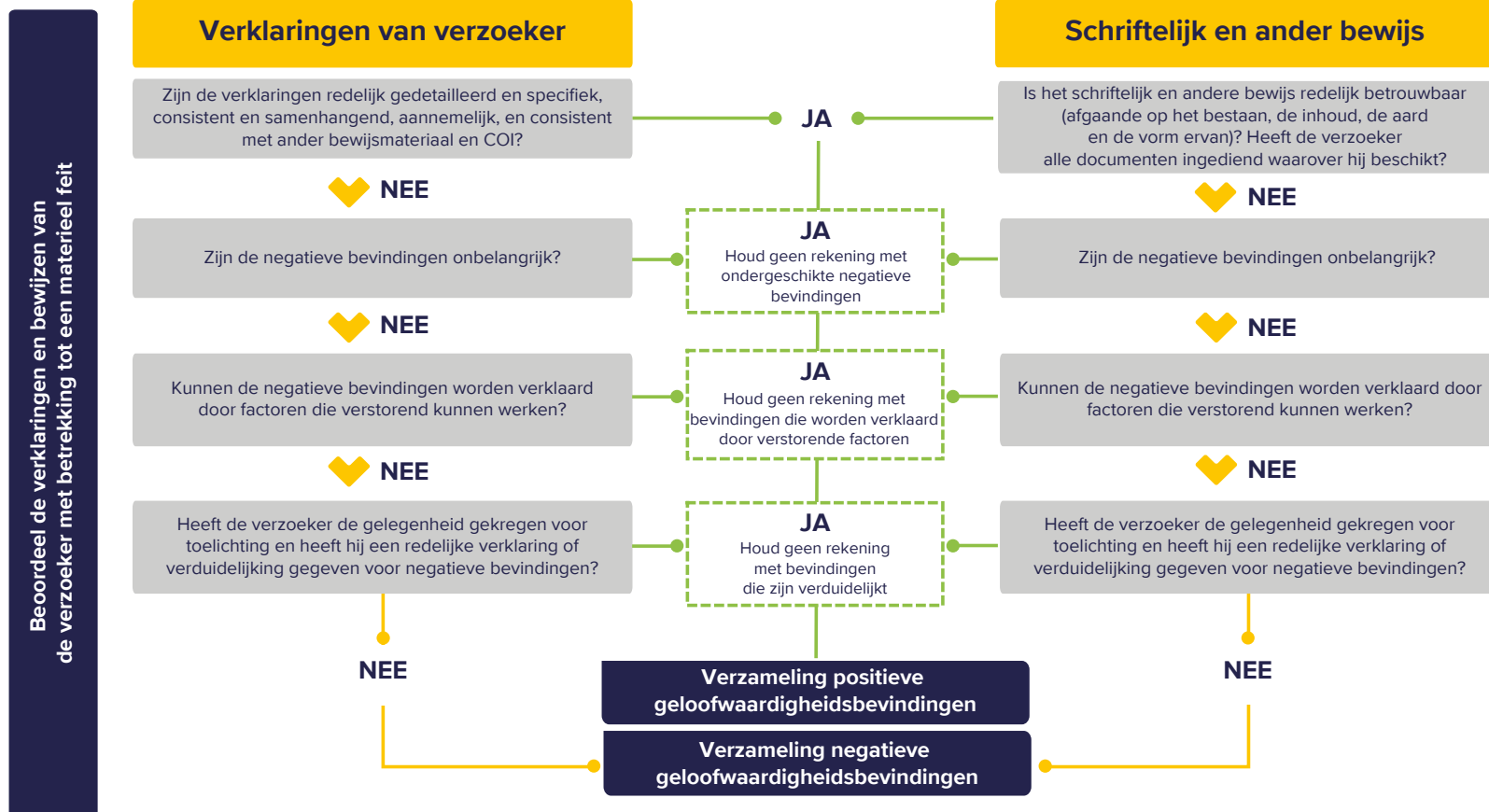
⁽¹⁴⁸⁾ Het feit dat een gebeurtenis die in het verleden heeft plaatsgevonden, een duidelijke aanwijzing is dat het risico bestaat dat deze gebeurtenis zich opnieuw zal voordoen, tenzij er goede redenen zijn om aan te nemen dat dergelijke handelingen of gebeurtenissen zich niet zullen herhalen, geldt voor elke handeling of gebeurtenis, ongeacht of deze al dan niet kunnen overeenkomen met vervolging of ernstige schade.

Bijlage 1. Stroomschema geloofwaardigheidsbeoordeling

GELOOFWAARDIGHEIDSBEOORDELING

Elke vraag kan tot zowel positieve als negatieve geloofwaardigheidsbevindingen leiden.
De verklaringen kunnen bijvoorbeeld gedetailleerd en specifiek zijn (positieve bevinding),
maar anderzijds consistentie en samenhang missen (negatieve bevinding).

Inventariseer alle positieve en negatieve geloofwaardigheidsbevindingen met betrekking tot de verklaringen en het documentaire en andere bewijs, en het gewicht dat aan elk van deze bevindingen wordt toegekend (rekening houdend met het individuele en indirecte bewijsmateriaal), om te beoordelen of de geloofwaardigheidsbevindingen in één richting wijzen, en zo ja welke, of tegen elkaar opwegen en om te concluderen of het materiële feit kan worden aanvaard.

Beschouw het bewijs in zijn geheel en accepteer of verwerp het feit

Is u aan uw onderzoeksplicht hebt voldaan en na weging geen conclusie kunt trekken, vergeet dan niet dat u het materiële feit niet mag verwerpen als aan deze cumulatieve voorwaarden is voldaan:

- De verzoeker heeft een oprechte inspanning geleverd om zijn verzoek te staven.
- Al het relevante bewijs waarover de verzoeker beschikt, is overgelegd.
- De verklaringen van de verzoeker zijn samenhangend en aannemelijk bevonden en zijn niet in strijd met beschikbare algemene en specifieke informatie die relevant is voor zijn verzoek.
- De verzoeker heeft zijn verzoek om internationale bescherming zo spoedig mogelijk ingediend, tenzij hij goede redenen kan aanvoeren waarom hij dit heeft nagelaten.
- Vast is komen te staan dat de verzoeker in grote lijnen als geloofwaardig kan worden beschouwd.

Bijlage 2. Praktijkvoorbeeld van het wegen van geloofwaardigheidsindicatoren

[\[Inhoudsopgave\]](#) [\[Checklist\]](#)

In deze bijlage wordt een praktijkvoorbeeld gegeven op basis van de [zaak van een activiste uit land B](#) om te laten zien hoe de weging van de geloofwaardigheidsindicatoren en de geloofwaardigheidsbeoordeling is uitgevoerd voor één materieel feit van die zaak.

Dit voorbeeld dient uitsluitend voor educatieve doeleinden.

Na een verhalende samenvatting van de beoordeling van elk geloofwaardigheidscriterium met betrekking tot de verklaringen van de verzoeker en het verstrekte bewijsmateriaal wordt het weegproces van negatieve en positieve geloofwaardigheidsbevindingen gepresenteerd.

Ten slotte volgt een mindmap, die een mogelijke illustratie vormt van de redenering die in het verhaal wordt ontwikkeld.

Beoordeeld materieel feit. De verzoeker is een **sociaal leidster** in een niet-gouvernementele organisatie (ngo) genaamd “Y” die opkomt voor mensenrechten en die machtsmisbruik en mensenrechtenschendingen documenteert, onderzoekt en aan de kaak stelt.

Verklaringen

Interne geloofwaardigheid

In het voorbeeld kon de verzoeker gedetailleerde informatie verstrekken over de structuur, activiteiten en doelstellingen van de ngo Y. Op de vraag naar haar persoonlijke betrokkenheid bij specifieke activiteiten die zij beweert te hebben uitgevoerd binnen de organisatie, zoals documentatie en onderzoekswerk, of de manier waarop zij concreet het machtsmisbruik en de mensenrechtenschendingen aan de kaak heeft gesteld, bleven haar verklaringen zeer algemeen, ondanks de herhaalde relevante aanwijzingen die u hebt gegeven over de verwachte mate van gedetailleerdheid en specificiteit. Ook kon zij geen verklaring geven toen u haar daartoe de kans gaf. De verzoekster had geen contact meer met ngo Y sinds zij land B had verlaten, en meldt dat zij alle activiteiten heeft stopgezet, ook in uw land, waar de organisatie een tak heeft.

De verklaringen zijn weinig **gedetailleerd en specifiek** gezien het profiel van belangenbehartigster en sociaal leidster dat zij beweert te hebben. Dit is ook het geval als u in aanmerking neemt dat zij advocate en lid van de ngo Y is, en dat men zou verwachten dat zij kan vertellen over recente dossiers waaraan zij heeft gewerkt. Dit leidt tot een negatieve geloofwaardigheidsbevinding in dit opzicht.

Alle andere geloofwaardigheidsbevindingen zijn positief, aangezien haar verklaringen als intern samenhangend en consistent worden beschouwd en in overeenstemming zijn met de

lidmaatschapskaart. Er zijn geen aanwijzingen dat de verklaringen niet consistent zijn met de COI en er is geen probleem met de aannemelijkheid ervan aan het licht gekomen.

In dit specifieke geval heeft dit materiële feit betrekking op haar eigen betrokkenheid bij activiteiten die zij beweert herhaaldelijk, vrijwillig en gedurende een vrij lange periode te hebben verricht. Gezien haar opleidingsniveau en professionele achtergrond, en omdat er geen persoonlijke omstandigheden bekend zijn die de tekortkomingen zouden verklaren of de beoordeling van haar verklaringen zouden beïnvloeden, heeft het gebrek aan detail en specificiteit hier een belangrijk negatief gewicht.

Lidmaatschapskaart van de niet-gouvernementele organisatie

- Relevantie

De kaart heeft een beperkte relevantie voor het materiële feit. Dit is omdat de kaart niet dient om de werkzaamheden die de verzoeker in de ngo Y heeft verricht, te staven, aangezien de kaart geen informatie bevat over haar functies in de organisatie. De kaart is relevanter in verband met haar lidmaatschap van de ngo Y. Dit is echter niet het materiële feit waar het hier om gaat. Het materiële feit betreft hier haar rol in de organisatie, en meer in het algemeen, als sociaal leidster.

- De criteria met betrekking tot de betrouwbaarheid van de lidmaatschapskaart leiden tot positieve geloofwaardigheidsbevindingen. De kaart is betrouwbaar.

Aangezien niet is voldaan aan de bevindingen met betrekking tot relevantie, heeft dit document een lage bewijskracht voor het onderzochte materiële feit, wat een belangrijk negatief gewicht heeft.

Weging

Wat zijn de positieve geloofwaardigheidsbevindingen voor dit materiële feit?

- Aan de geloofwaardigheidsindicatoren met betrekking tot de verklaringen wordt voldaan, behalve wat betreft het gebrek aan detail en specificiteit.
- Er wordt voldaan aan alle betrouwbaarheidsindicatoren met betrekking tot de lidmaatschapskaart.

Wat zijn de negatieve geloofwaardigheidsbevindingen voor dit materiële feit?

- Er is een opvallend gebrek aan detail en specificiteit met betrekking tot haar verklaringen.
- De lidmaatschapskaart van Y is niet voldoende relevant om haar profiel en de activiteiten waaraan zij deelnam toen zij lid was van de ngo, te ondersteunen.

Wegen de positieve geloofwaardigheidsbevindingen op tegen de negatieve geloofwaardigheidsbevindingen?

De positieve geloofwaardigheidsbevindingen compenseren mogelijk niet het gebrek aan relevantie van het document en het gebrek aan detail en specificiteit van de verklaringen in deze zaak. De negatieve geloofwaardigheidsbevindingen hebben betrekking op kernaspecten van de geloofwaardigheid van het materiële feit en wegen derhalve zwaarder dan de positieve geloofwaardigheidsbevindingen.

Had u verwacht dat er aanvullend bewijs zou worden ingediend om de geloofwaardigheid van het materiële feit te ondersteunen?

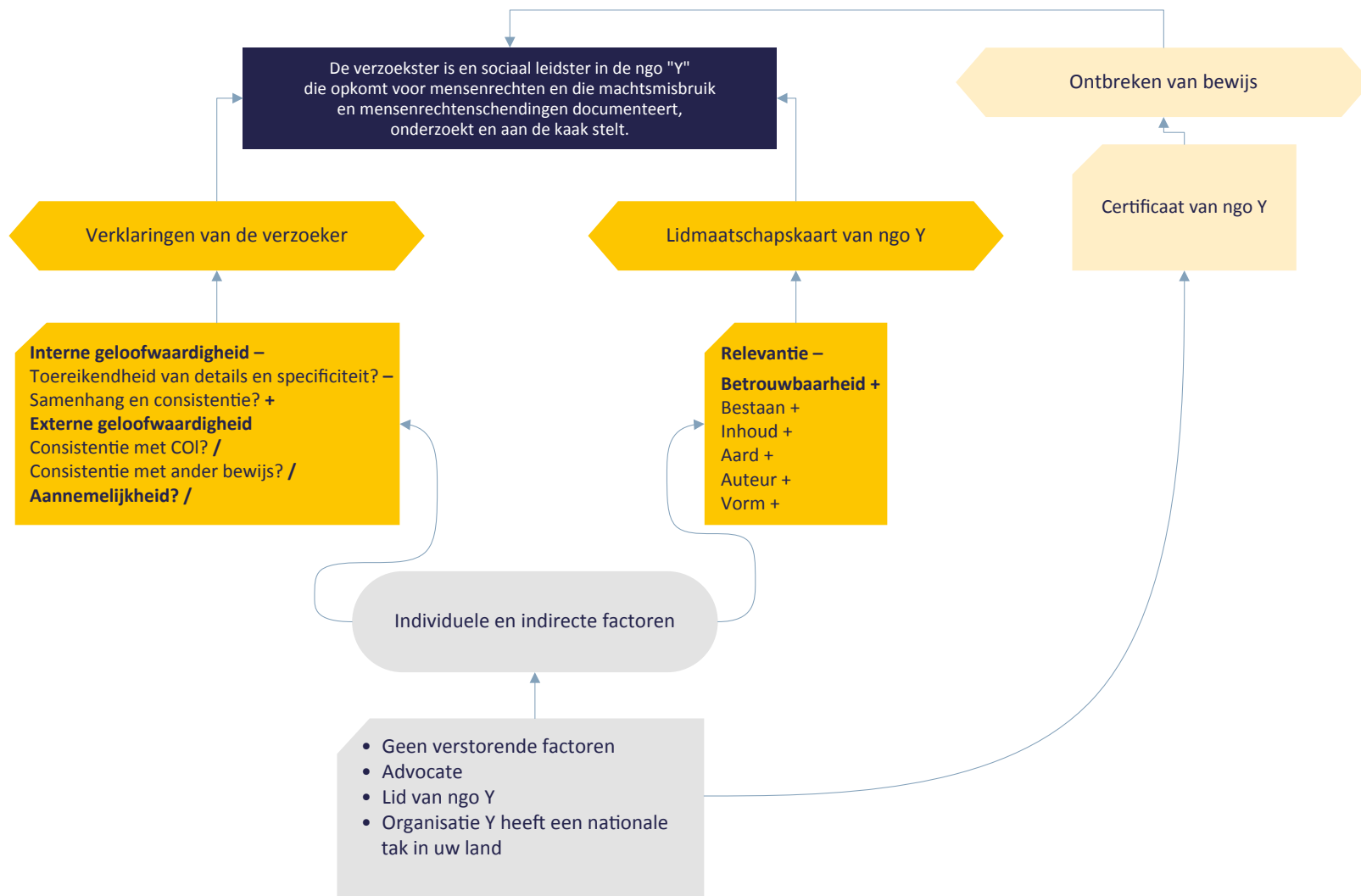
Scenario 1. Stel dat de ngo Y, op basis van relevante en actuele COI, vaak schriftelijke verklaringen afgeeft met betrekking tot de activiteiten waaraan de leden deelnemen. Deze verklaringen zijn over het algemeen betrouwbaar en kunnen worden aangevraagd via de tak van de organisatie die in uw land is gevestigd. De verzoekster heeft een dergelijk document echter niet ingediend. Zij heeft ook geen bevredigende verklaring gegeven voor het feit dat zij geen aanvullende stappen heeft ondernomen om haar verzoek in dit opzicht te staven. Dit was echter wel van haar te verwachten, gezien haar persoonlijke en contextuele omstandigheden en het feit dat zij extra tijd kreeg om dergelijke stappen te nemen.

In dit voorbeeld zou de algehele beoordeling van al het beschikbare bewijsmateriaal en het mogelijke bewijs dat ontbreekt, en rekening houdend met de individuele en contextuele omstandigheden van de verzoeker, ertoe leiden dat u tot de conclusie komt dat het materiële feit moet worden verworpen.

Scenario 2. Stel dat de verzoeker een verklaring heeft overgelegd die is afgegeven door de ngo Y. U zou opnieuw alle criteria moeten controleren om de bewijskracht van de verklaring te beoordelen. De verklaring is opgesteld door een hooggeplaatst lid van de ngo Y, die een gedetailleerd verslag geeft van de door de verzoekster verrichte activiteiten. Het verslag is consistent met haar verklaringen en is in zijn oorspronkelijke vorm ingediend. Uit de beschikbare COI blijkt dat deze persoon dergelijke verklaringen pas ondertekent nadat de verklaring naar behoren is geverifieerd, en dat de formele kenmerken van deze verklaring in overeenstemming zijn met die van het beschikbare voorbeelddocument. Deze verklaring heeft dus een intrinsiek hoge bewijswaarde vanwege de relevantie en betrouwbaarheid ervan. Daarom zouden in uw afwegingsproces de positieve geloofwaardigheidsbevindingen met betrekking tot het document zwaarder wegen dan de negatieve geloofwaardigheidsbevindingen met betrekking tot de verklaringen van de verzoekster. Het materiële feit zou worden aanvaard.

De volledige redenering van scenario 1 kan worden samengevat in een mindmap zoals in het onderstaande voorbeeld.

Voorbeeld van een mindmap op basis van scenario 1

Checklist

[Inhoudsopgave]

Checklist. Algemene taken van de hoor- en beslisambtenaar in asielzaken en de verzoeker

Pas de samenwerkingsplicht toe (bewijslast) gedurende de hele bewijsbeoordeling

- ☐ [Controleer of de verzoeker voldoet aan zijn verplichting om het verzoek te staven](#)
 - ☐ Beoordeel of [de verzoeker een oprechte inspanning heeft geleverd om verklaringen en documenten in zijn bezit te verstrekken](#)
 - ☐ Beoordeel of [al het bewijs zo snel mogelijk is verstrekt](#)
 - ☐ Controleer of [de verzoeker een bevredigende verklaring heeft gegeven voor het ontbreken van ondersteunend bewijs](#)
- ☐ [Vervul uw onderzoeksplicht](#)
 - ☐ Stel vast wie er [bijzondere procedurele behoeften](#) heeft en ondersteun hen naar behoren
 - ☐ [Licht de verzoeker in over zijn verplichtingen](#)
 - ☐ [Stel de verzoeker in staat alle relevante feiten en bewijzen aan te voeren in een persoonlijk onderhoud](#)
 - ☐ [Vraag de verzoeker om opheldering, als er dingen onduidelijk zijn](#)
 - ☐ [Richt u op kennelijke inconsistenties, gebrek aan voldoende informatie en problemen met betrekking tot de aannemelijkheid](#)
 - ☐ [Verzamel relevante informatie over het land van herkomst en ander bewijsmateriaal](#)
- ☐ [Houd rekening met de specifieke stavingsregels indien van toepassing](#) wanneer
 - ☐ [bescherming](#) in het land van herkomst beschikbaar is;
 - ☐ [binnenlands beschermingsalternatief](#) van toepassing is;
 - ☐ [uitsluiting](#) van internationale bescherming van toepassing is;
 - ☐ de verzoeker al blootgesteld is geweest aan [\(een directe bedreiging van\) vervolging of ernstige schade in het verleden](#);
 - ☐ de verzoeker uit een [veilig land van herkomst](#) komt

Checklist. Stap 1 — Verzamelen van informatie

- ☐ **Verzamel bewijsstukken die relevant zijn voor het verzoek**
 - ☐ Verzamel de [mondelijke verklaringen](#) en/of [schriftelijke verklaringen](#) van de verzoeker
 - ☐ Verzamel alle beschikbare [identiteitsdocumenten en ander schriftelijk bewijs](#)
 - ☐ Verzamel [informatie over het land van herkomst](#)
 - ☐ Verzamel alle andere bewijzen, indien relevant en beschikbaar (zoals [medische, psychiatrische en psychologische verslagen](#); [de asioldossiers van familieleden](#); [informatie beschikbaar op sociale media](#), enz.)
 - ☐ Verzamel geen [bewijs dat in strijd is met de grondrechten van de verzoeker](#) (zoals bewijs van de seksuele activiteiten van de verzoeker)
- ☐ **Stel materiële feiten vast op basis van de criteria om in aanmerking te komen**
 - ☐ Stel de feiten vast met betrekking tot:
 - ☐ [de nationaliteit\(en\) van de verzoeker of het ontbreken daarvan](#);
 - ☐ de [toekomstige angsten of risico's bij terugkeer](#);
 - ☐ de [redenen voor de vastgestelde angsten of risico's](#);
 - ☐ de [beschikbaarheid van bescherming tegen wat gevreesd of geriskeerd wordt of het ontbreken daarvan](#);
 - ☐ [feiten die verband houden met een mogelijke uitsluiting](#), indien relevant.
 - ☐ [Neem de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker met betrekking tot de materiële feiten in overweging](#)
 - ☐ [Sluit feiten uit die niet materieel zijn](#)
- ☐ **Formuleer duidelijke, volledige en feitelijke materiële feiten**
 - ☐ [Leg alleen het verleden en het heden vast](#)
 - ☐ [Houd u aan de verklaringen van de verzoeker](#)
 - ☐ [Vermeld alle relevante details](#)
 - ☐ [Vermijd persoonlijke interpretaties of conclusies](#)
 - ☐ [Vermijd rechtsvragen](#)
 - ☐ [Formuleer elk materieel feit rond duidelijk omschreven feiten, gebeurtenissen of situaties](#)
- ☐ **Koppel het relevante bewijs aan de materiële feiten**

Checklist. Stap 2 — Geloofwaardigheidsbeoordeling

- ☐ **Beoordeel schriftelijk en ander bewijs** aan de hand van de **beoordelingscriteria**
 - ☐ [Relevantie](#)
 - ☐ [Betrouwbaarheid](#): [bestaan/voorkomen](#), [inhoud](#), [aard](#), [auteur](#), [vorm](#)
- ☐ **Geef “gewicht” aan de geloofwaardigheidsbevindingen met betrekking tot het bewijsstuk**
- ☐ **Beoordeel de verklaringen van de verzoeker op basis van de geloofwaardigheidsindicatoren**
 - ☐ [Pas interne geloofwaardigheidsindicatoren toe](#)
 - ☐ [Toereikendheid van details en specificiteit](#)
 - ☐ [Samenhang en consistentie](#)
 - ☐ [Pas externe geloofwaardigheidsindicatoren toe](#)
 - ☐ [Consistentie met COI](#)
 - ☐ [Consistentie met schriftelijk en ander bewijs](#)
 - ☐ [Pas de aannemelijkheidsindicator toe](#)
- ☐ Hebt u **rekening gehouden met individuele en indirecte factoren die verstorend kunnen werken?**
 - ☐ Hebt u rekening gehouden met [factoren die verband houden met de verzoeker?](#)
 - ☐ [Werking van het geheugen](#)
 - ☐ [Trauma](#)
 - ☐ [Andere psychologische en gezondheidsproblemen](#)
 - ☐ [Leeftijd](#)
 - ☐ [Opleiding](#)
 - ☐ [Cultuur, religie en overtuigingen](#)
 - ☐ [Angst en gebrek aan vertrouwen](#)
 - ☐ [Stigma en schaamte](#)
 - ☐ [Genderrollen](#)
 - ☐ Hebt u rekening gehouden met [factoren die verband houden met u als hoor- en beslisambtenaar in asielzaken?](#)
 - ☐ Tekenen van [geloofwaardigheidsmoeheid](#) (stress, uitputting, langdurige blootstelling aan verklaringen over negatieve levensgebeurtenissen, wantrouwen, overmatig zelfvertrouwen enz.)
 - ☐ [Culturele achtergrond](#)

- ☐ Hebt u rekening gehouden met [factoren die verband houden met de onderhoudssituatie](#)?
- ☐ [Meertalige communicatie via een tolk](#)
- ☐ [Setting van het onderhoud](#)
- ☐ **Bepaal voor elk materieel feit of het wordt aanvaard of verworpen**
 - ☐ [Weeg de geloofwaardigheidsbevindingen van al het bewijs met betrekking tot een materieel feit af](#)
 - ☐ [Trek conclusies over aanvaarde en verworpen materiële feiten](#)

Checklist. Stap 3 — Risicobeoordeling

- ☐ **Definieer de risico's op basis van aanvaarde materiële feiten**
 - ☐ Houd rekening met de door de verzoeker geuite risico's
 - ☐ Beoordeel de risico's die u hebt vastgesteld op basis van de momenteel beschikbare informatie
 - ☐ Beschrijf voor elk risico:
 - ☐ toekomstige gebeurtenissen waar de verzoeker mee te maken kan krijgen;
 - ☐ actor(en);
 - ☐ reden(en) waarom dit kan gebeuren;
 - ☐ omstandigheden waarin ze kunnen gebeuren;
 - ☐ mogelijkheid tot bescherming ertegen.
- ☐ **Houd rekening met alle risico-indicatoren die van invloed kunnen zijn op de waarschijnlijkheid van het risico**
 - ☐ Houd rekening met [de gebeurtenissen die de verzoeker in het verleden heeft meegemaakt](#)
 - ☐ Houd rekening met [mensen in de omgeving van de verzoeker of in een soortgelijke situatie als de verzoeker](#)
 - ☐ Houd rekening met [persoonlijke omstandigheden van de verzoeker die het risico kunnen vergroten of verkleinen](#)
 - ☐ Houd rekening met [de onderliggende redenen of motieven voor de gevreesde gebeurtenissen](#)
 - ☐ Houd rekening met [het vermogen van de actoren van vervolging of ernstige schade om te dreigen of de dreigementen uit te voeren in geval van terugkeer](#)
- ☐ **Concludeer over het risico**
 - ☐ [Neem alle risico-indicatoren tezamen in aanmerking](#)
 - ☐ Beoordeel of aan de [norm van de redelijke mate van waarschijnlijkheid](#) is voldaan

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

